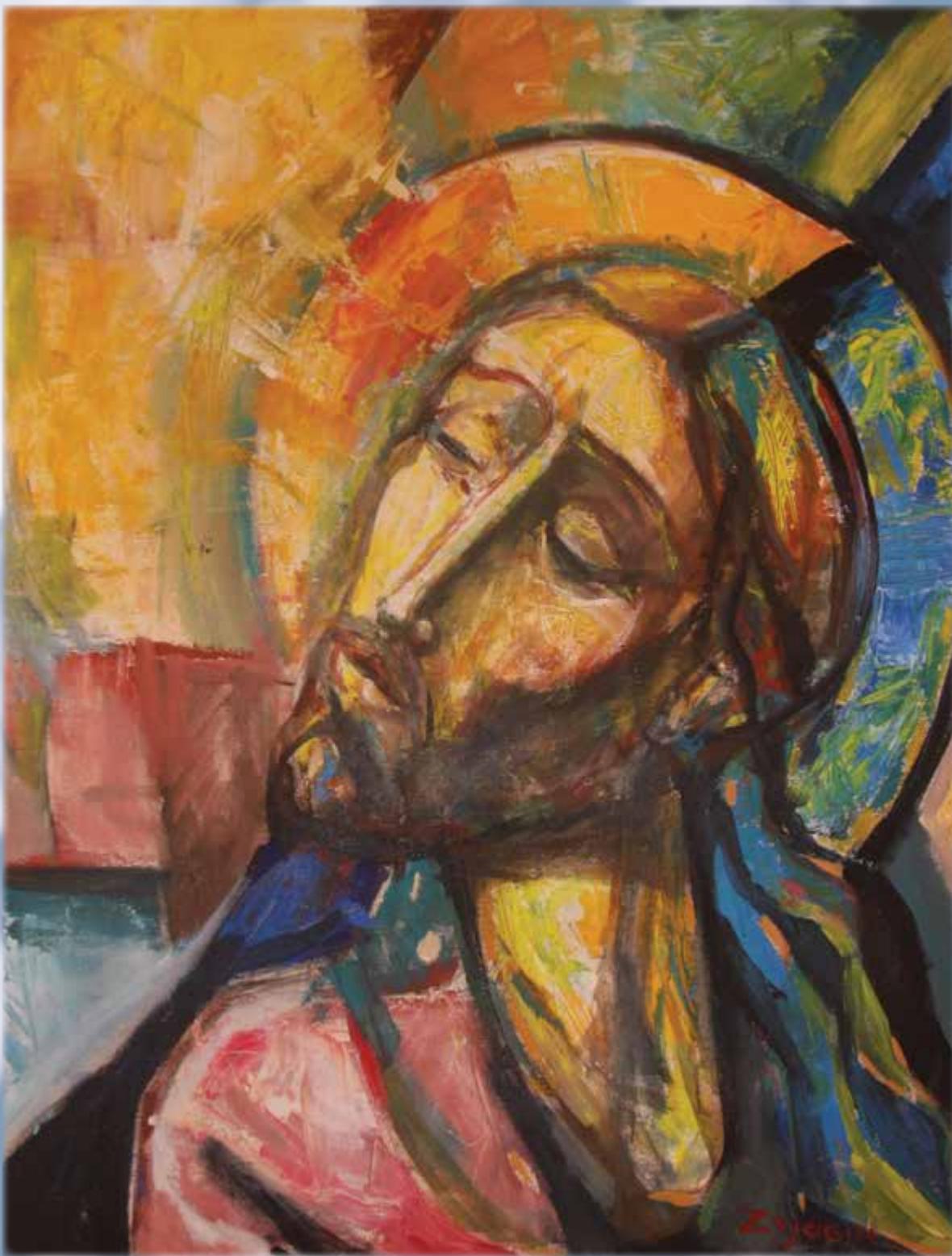

MIR I DOBRO

Mostar, XLVIII., 2, rujan 2016.

KAZALO

PROVINCIJALOVA RIJEĆ	3	Zlatna misa fra Ivana Bebeka	34
		Zlatna misa fra Gabrijela Mioča	34
IZ GENERALNE KURIJE			
Sveti Franjo: Čovjek slušanja, susreta i prihvatanja	5		
Fr. Neri Menor Vargas OFM imenovan za biskupa u Peru, u biskupiji Huanuco	6		
Fr. Genadijus Linas v., OFM, imenovan za biskupa u Panevezysu (Litva)	7		
Fra Pierbattista Pizzaballa OFM, imenovan apostolskim administratorom Svetе zemlje	7		
IZ ŽIVOTA PROVINCije	8	NAŠI POKOJNICI	35
Održan provincijski kapitul...	8		
Izabran novi definitorij			
Hercegovačke franjevačke provincije	8	IZ FRANJEVAČKOG I REDOVNIČKOG SVIJETA	36
Zaključci provincijskoga kapitula	9	Hodočašće franjevačkih novaka južnoslavenske konferencije u Asiz, 19. – 24. travnja 2016.	36
Kapitulski kongres 2016.	10	Održana sjednica JKPM OFM	37
Izbor na kap. kongresu potvrđen od Gen. Definitorija	11	Split-Trstenik: izabran novi definitorij	37
Svjedočanstvo zvanja u župi Seonica	13	Nova provincijska uprava Bosne Srebrenе	37
Duhovna obnova u Mostaru	14	Preminuo fra Berard Ante Barčić, najstariji franjevac na svijetu	38
Trn u tijelu	15	Održan V. Sabor Frame Hercegovina na Čerinu	40
Propovijed - Riječ i riječi	19	Članovi hercegovačkog područnog bratstva Franjevačkog svjetovnog reda hodočastili svetom Ilijи	41
Provincijska duhovna obnova u Konjicu	20		
Prije 172 godine malo širokobriješko selo Čerigaj postalo je povjesno mjesto Hercegovine!	22	IZ ŽIVOTA CRKVE U HRVATA	42
Prezbiterško ređenje u Mostaru	23	Treći međudekanski susret u Bosni i Hercegovini	42
Mlada misa fra Ivana Penavića	24	XI. Susret biskupa BK BiH s članovima Konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica BiH	43
Obnova zavjeta	26	VI. Susret biskupa BK BiH s franjevačkim provincialima u BiH	44
Polaganje prvih privremenih zavjeta	27	Biskupi BK BiH: Poruka javnosti s obzirom na aktualno stanje u Bosni i Hercegovini	44
Jedanaestorica novaka obukla habit u Mostaru	29	Otac Zdenko Križić zaređen za biskupa	48
Naša Provincija preuzeila brigu za Franjevački samostan i crkvu u Orebici	32	Mons. Tomislav Rogić imenovan šibenskim biskupom	49
Nova generacija postulanata	32	Treći susret svećenika u Bosni i Hercegovini	50
Novak fra Šimun Suton napustio zajednicu	32	Priopćenje sa 67. Redovitoga zasjedanja biskupske konferencije Bosne i Hercegovine	52
NAŠI JUBILARCI	32	VIJESTI	53
Dvojica zlatomisnika u kustodiji	32	NOVE KNJIGE	66
		ADRESAR	68

MIR I DOBRO, Mostar, XLVIII., 2, rujan 2016., službeno glasilo

IZDAJE: Hercegovačka franjevačka provincija Uznesena BDM

Franjevačka 1, pp 153, 88 000 Mostar; tel.: (036) 333-525, faks: (036) 333-526

Mreža: www.franjevcici.info

E-mail: mostar@franjevcici.info

UREDIO: fra Stanko Čosić **ODGOVARA:** fra Miljenko Šteko, provincial;

NASLOVNICA: A. Zvagin (Krist); **POLEĐNICA:**

LEKTORIRALA: Irina Budimir **ZAKLJUČENO:** rujan 2016.

Računalni slog: FRAM-ZIRAL; **Tisk:** Franjevačka tiskara FRAM-ZIRAL,

Mostar, 2016.

PROVINCIALOVA RIJEĆ

Draga braćo!

Kako je to ustaljeno u našem Redu, promjene nekih službi i mesta rada nakon ovogodišnjega kapitulskoga kongresa već su iza nas. Početak je nove školske, akademske i pastoralne godine. Ovim putem zahvaljujem svoj braći na raspoloživosti i prihvaćanju zbiljski živjeti ono što smo obećali pred Gospodinom po svojim zavjetima.

Ovih dana, u kraćem prisilnom odmoru, pogledom iz mostarske bolnice prema sjeveru promatram kako se zemlja oporavlja od teških vrućina i žega. Već je zacijelila svoje ispucale rane, otvorila se nebu i u svoja ožednjela njedra prima blagoslov laganog dažda. Kao da zahvaljuje nebu za svaki plod jeseni koji je na njoj izdržao svu tešku i nesnosnu patnju kroz godinu. Jer izazov je bio proći kroz mnoge opasnosti od pupanja, cvjetanja, opravljivanja, zametka ploda, zrijanja do sočnosti Božjeg davanja. I posvud je gotovo ušetala jesen, a sve manje, nažalost, obilnih darova. Toliko neobrađenog.

Kao da smo zaboravili sve to vidjeti, uočiti. Zbog onog malog prozorčića (screen, display) na pameti našeg izuma mi smo gotovo isključivo zagledani i u razgovoru samo s onim što nam na tom malom umjetnom stakalcu poviri kao stvarnost koja nas posve određuje. Usmjeri naš korak, misao, cijeli život. Zapravo rodi naš paralelni svijet. Od Zemlje, toga divnog Božjeg stvorenja, sestrice naše koju je Bog stvorio prije nas, ne učimo ama baš ništa. A na njoj se sve donedavno klečalo s rukama usmjerenim nebesima i molilo za urod, zapravo za život, egzistenciju. I Zemlja je tako izravno vezala sa Stvoriteljem. I sa zemljom je u jeseni i čovjek zahvalnim pogledom gledao nebesa s osmijehom zadovoljstva na licu za sve plodove koje je s Božjom pomoći i blagoslovom na Njegovoj i svojoj zemlji polučio.

Zemlja je u korovu kud god pogledaš. A i ono malo što je čovjek obrađuje, do te je mjerio uništio da bi bolje bilo da ju je prepustio korovu. Čovjek je pomislio da bez Boga koji je stvorio i Zemlju i njega može. Kad će zaključiti da je u zabludi, još uvijek je neizvjesno. Neka su nada u tom smjeru „eko prehrana“ i „zdravo življenje“, no oni opet smatraju da su proizvođači tople vode! Da to mogu bez Stvoritelja.

Jesen tako stiže i u naše duše - jesen istom mjerom stiže i u naše zajednice, uljudbe, pa i u zajednicu naše Provincije. Zatiče nas baš kao i ljude na Zemlji. Ima trenutaka kad mislimo da možemo bez svoga Stvoritelja, da smo mi za nešto zaslužni, da smo ovim ili onim načinom rada polučili neki ogroman plod.

Učimo od čovjeka težaka koji je kopao od jutra do večeri, ali znao i kleknuti u svoj teg i moliti Boga da ga blagoslovi.

Koji je molio Blagoslov polja i zazivao Sve Svetе da Bogu preporuče i omile njegovu molitvu i čežnju za Njegovim pogledom i blagoslovom na njegov trud i rad. Eto, to bismo trebali obnoviti. To je istinska duhovna obnova. Koliko god danonoćno radili na njivi ove Zajednice, istom mjerom i još više klečati na tim radilištima i molili za Božju okrjepu i Njegov blagoslov.

Oratoriji naših kuća i samostana neka ostanu i postanu mjesta našega najvećeg truda i rad na koljenima pred Gospodinom nadahnuti sv. Franjom. Svoje propovijedi spremajmo pred Svetohraništem, sa Sv. pismom u rukama. Koristimo razmišljanja suvremenika, pa i preko onih prozorčića, ali neka nam ne budu jednim izvorištem za naš nastup. Oplemenimo ga molitvom i razmatranjem. Od rada i nerada treba oduzeti vremena i upotrijebiti ga za unutarnji život, za molitvu i kontemplaciju. Zacijelo vam je poznat primjer majke Terezije, koju je sv. Otac Franjo nedavno proglašio svetom: jedna zajednica njezinih sestara tužila joj se da ne može stići obaviti sve poslove i molila ju je da joj dane još sestara. Majka ih je upitala: *A koliko vremena dnevno uzimate za klanjanje pred Presvetim? – Jedan sat, odgovorile su sestre. Uzmite za klanjanje dva sata*, rekla im je ona. Od tada se sestre nisu više tužile da ne mogu stići obaviti posao.

Njiva Gospodnja ove Hercegovine u dijeljenju sakramenata i pastoralnom i duhovnom djelovanju natopljena je znojem i krvlju naših predčasnika. Oni, najčešće malobrojni, sve su stizali, a molitveno mnogi pravi virtuozi. Nikad ne zamislimo da je povijest s nama započela. Nikad ne sijecimo pupčane vrpce koje nas životno vežu uz ovu stvarnost koja bijaše i nama

ostaje: nakon molitve kao prioriteta pružiti ruku na osobit način onima na rubu i onima kojima naše milosrđe mora rastvoriti svoja vrata na obje vratnice, širom. U njima vidjeti Isusa i žednog, i gladnog, i u bolnici i u tamnici. Umijeće prepoznati ga u čovjeku s kojim živim stječe se uistinu samo na koljenima i u oratoriju.

Ne zaboravimo u molitvi zahvaliti ove jeseni jer nam je darovano divnih plodova. Novi obučeni u franjevački habit, novi prvozavjetovani, novi postulanti i sjemeništari, brojni bogoslovi koji su na putu odgoja i obrazovanja, nova braća na njivi Gospodnjoj. Ne zaboravimo milost blizine i pomoći za našu iznemoglu braću, brigu za našu bolesnu braću. To je ova Zajednica kojoj pripadamo. U svim bojama jeseni. Prepoznajmo to. Vrednujmo divna stara stabla koja nam pružaju hlad i sigurnost, ali još više budno motrimo da ne zgazimo i na ona tek nikla, koja stasaju sva ushićena da su u sigurnosti i ozračju svojih starijih.

Zastanimo na pogledu svoje Njive i kleknimo zahvaliti Gospodinu koji nas uzdržava sve ove godine. Koji nam i u ovim oskudnim vremenima daje obilnu vodu na izvorištu da rijeka našega života ne usahne. Zahvalna molitva, divna je molitva. Jesen nas uvijek nuka na zahvalu nad tolikim plodovima. To je vrhunac Franjine karizme. Pjesma hvale! S njom možemo biti sigurni da smo na putu postati fratri kova sv. Franje. Ako u nama cvjeta karizma što ju je Gospodin povjerio našem svetom Uteteljitelju, u nama je punina Kristova života. Iz te punine možemo dijeliti život drugima kojima smo poslani.

Mir vam i dobro!

Fra Miljenko, provincijal

SVETI FRANJO: ČOVJEK SLUŠANJA, SUSRETA I PRIHVAĆANJA

Draga braćo,
Gospodin vam dao mir!

Slaveći blagdan našega svetoga Utemeljitelja, oca i brata Franje, uvijek se osjećamo očarani njegovom osobom, njegovim djelovanjem i njegovom porukom. Sveti Franjo, sa svojom evanđeoskom radikalnošću i u svojoj ljudskoj autentičnosti, sa svojom simpatijom i bratskom otmjenošću prema svim drugim stvarnostima koje su ga okruživale, bio je začetnik i nadahnitelj ljudskosti, duboke povezanosti ljubavi i poštivanja sa Crkvom, društvom i sa svim stvorenjem.

U ovom *Pismu slavlja* i pozdrava svima vama, braćo, želimo se zadržati na kratkoj i bitnoj poruci *Potvrđenoga pravila* (poglavlje 3, 10 - 11.) «Savjetujem. Opominjem i potičem svoju braću u Gospodinu Isusu Kristu da se ne svađaju i ne prepiru (usp. 2 Tim 2,14) kad idu po svijetu i da druge ne osuđuju; nego neka budu blagi, miroljubivi, čedni, krotki i ponizni, neka sa svakim razgovaraju uljudno kako i dolikuje».

Ovaj nas tekst *Pravila* podsjeća kako mi, Manja braća, trebamo "ići svijetom", u ovom našem današnjem svijetu, ljubeći ga i prihvaćajući sa njegovim svjetlima i sjenama, gledajući na velike izazove koje predstavlja našem životu i poslanju. Nikad u povijesti čovječanstva, kao danas, čovjek nije postigao tako uspješan i globaliziran kulturni, znanstveni i tehnološki razvoj. To ga čini sposobnim da ostvaruje velike i lijepе stvari prema čovječanstvu i prema planetu, i istovremeno smo također svjedoci kako čovjek takvu moć može koristiti u samo sebičnoj perspektivi, rađajući novim oblicima siromaštva, nasilja, straha i sukoba među ljudima, i uzrokujući duboke rane prirodi.

Ovaj tekst *Pravila* podsjeća da mi, Manja braća, po našem načinu života trebamo biti svjedoci onoga dobra koje je ljudsko biće kadro izraziti, izbjegavajući i u samim našim bratskim i društvenim odnosima svađe i prepirke, njegujući naprotiv blagost, skromnost, krotkost, poniznost, poštenje, i mir među nama i prema svima.

Franjo nam je, jednostavnim i dubokim tekstovima i svojim konkretnim i znakovitim gestama, pružio religiozni i ljudski ideal koji daje našemu životu autentični i privlačni smisao koga prvi mi trebamo prihvati i drugima prenosići. Franjo je bio čovjek koji je umio vidjeti i otkriti što se događa u njemu i oko njega; bio je čovjek slušanja, uvijek pozoran na glas Boga i drugih; bio je čovjek susreta s onima koji ga okružuju; bio je čovjek prihvaćanja prema svima i još više prema siromašnjima i potrebitijima; bio je čovjek zalaganja u svom okruženju, razdiranom na siljem i isključivanjem osoba.

Mi, Manja braća, gledajući na Franju i na današnjem svijetu, možemo kroz naš stil života i kroz velike vrijednosti sadržane u našoj duhovnosti pružiti dodatak duše kulturi našega vremena. Možemo također pružiti dodatak bratstva, simpatije i uljudnosti našem društvu rastrganom tolikim nepravdama i nasiljima. Odgovorit ćemo tako pozivu da budemo neumorni navjestitelji Isusa Krista, evangelizatori koji potiču svakoga krštenika da bude oruđe pomirenja i uvjerljiva svjedočenja pomirenoga života (usp. EG 239). U ovom našem poslanju dijalog – u svojim dimenzijama: ekumenskoj, međureligijskoj i međukulturalnoj – je moćno oruđe koje je Gospodin stavio u naše ruke i kojega je sveti Franjo svjedok, da od naših odnosa učini susret mira, s nadom da izgrađujemo pravedno, prihvaćajuće i bratsko društvo.

Privlačna sugestivna snaga našega oca svetoga Franje se pokazuje u njegovoј sposobnosti da Božju riječ prevede ne samo u teološke izričaje, nego i u ljudske i društvene, to jest živeći Evanđelje istovremeno u svim svim odnosima: prema Bogu, prema ljudima i prema svim stvorenim bićima. Riječ, tako utjelovljena, dat će nam Duha, sposobnog da preobrazi i rasvijetli različite dimenzije našega života: religioznu, društvenu, političku, kulturnu, znanstvenu, ekonomsku i druge.

Kako mi danas možemo nastaviti prevoditi ovo evanđeosko blago i naše iskustvo Boga u bratstvu, u konkretna djelovanja i projekte, u korist naše braće i sestara? Što možemo činiti osobno i u svakom na-

šem bratstvu i jedinici Reda u korist dijaloga, prihvatanja siromašnih, skrbi za stvoreno, u službi dobra Crkve i čovječanstva?

Slaviti blagdan svetoga Franje znači za nas ne samo pjevati njegove pohvale, nego također dopustiti da nas zahvate pozivi Evanđelja i našega današnjeg svijeta, obnavljajući svoj franjevački poziv.

I mi kao Franjo, našim bratskim životom, želimo biti ljudi nade. One nade koja je drugo lice ljubavi, jer tko ljubi iskreno očekuje nepredvidivo. Želimo biti ljudi koji umiju gledati na veće i moguće dobro koje je Bog stavio u srce svake osobe i koje može promjeniti tijek povijesti, sukladno projektima Boga za čovječanstvo i za svijet. Želimo biti oni koji se nadaju i koji će moći vidjeti i ostvariti nenadano. Želimo biti ljudi molitve koji trajno crpe iz Boga, izvora svake nade, ono svjetlo koje rasvjetljuje svakoga čovjeka, smiruje njegovo srce i otvara ga dobrohotnoj uzajamnosti.

Nada u franjevaštvu obilježava osobitu sposobnost pred životom, sačinjenu od odvažnosti, duha kreativnosti, volje za rizikom, optimističnim duhom i društvenim zalaganjem. Odvažnost, oživljena i podržana kršćanskom nadom, jest veliko svjedočenje aktivne nazočnosti Boga u Crkvi i u svijetu.

Naš serafski otac i brat Franjo, svojim primjerom i zagovorom, neka nam pomogne da surađujemo

sa svima onima koji vjeruju u kreativnu i solidarnu sposobnost osoba, u izgradnji ljudskijeg, bratskijeg, srdačnijeg i radosnijeg društva. Neka nam poluči da budemo blagi, miroljubivi i skromni, krotki i ponizni, pošteni među sobom i sa svima, da u cijelom svijetu zasvijetli ljepota i milosrdna ljubav Kristova.

Sretan blagdan!

Rim, 29. rujna 2016.

Blagdan svetih arkandela

Vaša braća iz Generalnoga definitorija:

Fr. Michael Anthony Perry, ofm (*Min. gen.*)

Fr. Julio César Bunader, ofm (*Vic. gen.*)

Fr. Caoimhín Ó Laoide, ofm (*Def. gen.*)

Fr. Ignacio Ceja Jiménez, ofm (*Def. gen.*)

Fr. Nicodème Kibuzehose, ofm (*Def. gen.*)

Fr. Lino Gregorio Redoblado, ofm (*Def. gen.*)

Fr. Ivan Sesar, ofm (*Def. gen.*)

Fr. Lóránt Orosz, ofm (*Def. gen.*)

Fr. Valmir Ramos, ofm (*Def. gen.*)

Fr. Antonio Scabio, ofm (*Def. gen.*)

Fr. Aidan McGrath, ofm (*Seg. gen.*)

FR. NERI MENOR VARGAS OFM IMENOVAN ZA BISKUPA U PERU, U BISKUPIJI HUANUCO

12.svibnja 2016 – Sveti Otac Franjo imenovao je biskupom fra Neri Menor Vargas, OFM, u biskupiji Huánuco (Peru), dosadašnjeg Provincijalnog ministra u franjevačkoj provinciji 'Dvanaestorice apostola' u Peru.

Fra Neri Menor Vargas, OFM, rođen je 30.svibnja 1960. u Pacopampi; prve zavjete u franjevačkom redu Manje braće dao je 31. ožujka 1991., a svečane zavjete 25.siječnja 1998. Za svećenika je zaređen 20.ožujka 2000.

Obnašao je službe: gvardijana, župnika, definitora provincije, tajnika za studij i odgoj i magistra bogoslova.

FR. GENADIJUS LINAS V., OFM, IMENOVAN ZA BISKUPA U PANEVEZYSU (LITVA).

Sveti Otac Franjo imenovao je za biskupa u Panevėžysu (Litva) fra Genadijus Linas Vodopjanovasa, OFM, dosadašnjeg titularnog biskupa u Telšiaiu.

Fr. Genadijus Linas Vodopjanovas, OFM, rođen je 6.lipnja 1973. u Neringi, biskupija Telšiai. Prve zavjete dao je 4. lipnja 1993., a svećane zavjete 15. kolo-

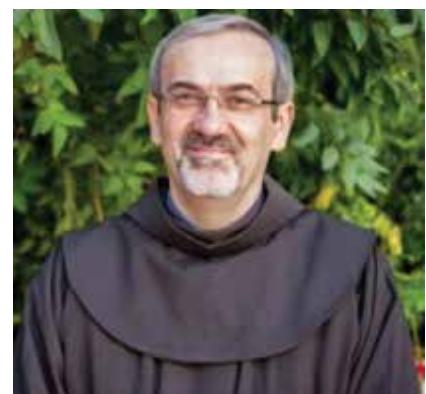
voza 1996., uzimajući ime Linas. 15. kolovoza 1999. zaređen je za đakona, a 15. srpnja 2000. za svećenika.

Obnašao je službe: gvardijana, župnika, magistra novaka i vikara provincije 'Sv.Kažimira' u Litivi. 12. veljače 2012. sa samo 38 godina, imenovan je pomoćnim biskupom u Telšiaiju.

FRA PIERBATTISTA PIZZABALLA OFM IMENOVAN APOSTOLSKIM ADMINISTRATOROM SVETE ZEMLJE

Vatikan, 24. lipnja 2016. – Sveti Otac prihvatio je ostavku latin-skog jeruzalemskog patrijarha S.B. Fouad Twala u skladu s kan. 401§1 CIC, i imenovao je Apostolskim Administratorom uzoritoga fra Pierbattista Pizzaballu, OFM, uzdižući ga na Kardinalsku čast i dodjeljujući mu titularno sjedište u Verbeu. Uzoriti fra Pierbattista Pizzaballa rođen je u Cologno al Serio u Bergamskoj biskupiji i provinciji 21.travnja 1965. Prve zavjete dao je na La Verni 7. rujna 1985, a svećane zavjete u Bologni 14. listopada 1989. Dana 27.

siječnja zaređen je za đakona, a za svećenika u katedrali u Bologni 15.rujna 1990. U Kustodiju Svetе Zemlje došao je 7. listopada 1990., gdje je 1993. završio specijalizaciju na Franjevačkom Biblijskom Institutu u Jeruzalemu. Nakon toga je bio profesor biblijskog hebrejskog na Franjevačkom fakultetu Biblijskih znanosti i Jeruzalemske arheologije. Obnašao je službe gvardijana, vikara patrijarhata (2005.– 2008.). Generalni definitor imenovao ga je Kustodom Svetе Zemlje, a 22.ožujka je ponovno izabran. U

2013. godini postavljen je na još tri godine. Mandat mu je završio u travnju 2016.

IZ ŽIVOTA PROVINCije

ODRŽAN PROVINCJSKI KAPITUL HERCEGOVAČKE FRANJEVAČKE PROVINCIIA UZNESENJA BDM – MOSTAR 2016.

Od 12. do 15. travnja u našem samostanu u Mostaru održan je redoviti kapitul Hercegovačke franjevačke provincije. Na njemu su izabrani novi definitori provincije koji će uz provincijala fra Miljenka Šteku i vikara fra Ivana Ševu, upravljati provincijom do idućega kapitula koji će provincija slaviti 2019. godine.

Osim izbora novih definitora, na kapitulu je raspravljano o podnesenim izvješćima koja obuhvaćaju sva područja življenja i djelovanja frataru naše provincije, kako u domovini tako i u Zapadnoj Euro-

pi (Švicarska, Njemačka i Austrija), Kustodiji (Amerika i Kanada) te u Africi.

Na kapitulu je sudjelovao 31 kapitularaca, a predsjedao mu je provincial fra Miljenko Šteko.

Prvi je dan kapitula misu zaziva Duha Svetoga, kako je to običaj, predvodio mjesni biskup Ratko Perić, koji je pozdravio kapitularce i uputio im poticajne riječi. Kapitol je završio u petak svetom misom zahvalnicom koju je u 12 sati slavio provincial fra Miljenko Šteko.

IZABRAN NOVI DEFINITORIJ HERCEGOVAČKE FRANJEVAČKE PROVINCIIJE

Drugog dana radnog Kapitula Hercegovačke franjevačke provincije izabran je novi definitori. Članovi su:

Fra Sretan Ćurčić

Fra Ljubo Kurtović

Fra Mićo Pinjuh

Fra Željko Grubišić

Fra Miljenko Mića Stojić

Oni će skupa s provincialom fra Miljenkom Štekom i vikarom fra Ivanom Ševom u sljedećem trogodištu voditi ovu Provinciju.

Novoizabranim definitorima od srca čestitamo i želimo im obilje Božjeg blagoslova i mudrosti Duha Svetoga u njihovoj odgovornoj službi!

ZAKLJUČCI PROVINCJSKOGA KAPITULA

Mostar, 12. – 15. travnja 2016.

A) Duh molitve i pobožnosti

1. Neka Definitorij Provincije zajedno s gvardijama i poglavarima područnih kuća i dalje pozorno bdiće nad duhovnim životom braće.

B) Bratski život

1. Neka Definitorij Provincije prati svako mjesno bratstvo u izradi projekata bratskog života, držeći se osobito preporuka Generalnoga definitorija s porukom o milosrđu.

2. Iz solidarnosti prema braći iz naše Provincije sv. Jeronima u Dalmaciji i Istri, naša će Provincija preuzeti odgovornost za samostan Uznesenja BDM na Orebici do sljedećega kapitula.

3. Prihvaćajući prijedlog naše Kustodije, neka Definitorij učini sve na povezivanju bratstva u Provinciji i našoj Kustodiji, osobito glede početne formacije.

C) Odgoj i obrazovanje

1. Neka Definitorij Provincije osigura prikladnu stručnu spremu za braću koja će preuzeti odgojne službe.

2. Sukladno dugoj tradiciji i sadašnjim potrebama Provincije, neka se, uz dosadašnju praksu, omogući još većem broju braće u početnoj formaciji, studij u inozemstvu, držeći se ustaljenih kriterija prikladnosti.

3. Kapitol ponovno potvrđuje važnost trajne formacije i potiče braću na skrb za osobnu i zajedničku trajnu formaciju.

D) Evangelizacija

1. Neka Definitorij Provincije potiče svu braću na molitvu za misije i pomaganje misija. Neka potiče braću da se uključe u misije i misijske projekte Reda!

2. Neka Definitorij Provincije u suradnji s Vijećem za evangelizaciju pripremi projekt franjevačkih pučkih misija.

3. S dostojanstvenom proslavom pedesete godišnjice našega pastoralnog djelovanja u Frohnleitenu 2017., neka Definitorij Provincije vrati župu i samostan biskupiji Graz – Seckau.

4. Radi novih provincijskih projekata, neka Definitorij pastoralnu skrb o župama u Lici vradi mjesnoj biskupiji.

E) Ekonomija

1. Neka Vijeće za ekonomiju pripremi konkretne prijedloge u franjevačkom duhu za što transparentnije vođenje ekonomije u našim kućama i upute ih Definitoriju Provincije na odobrenje.

2. Kapitul Provincije potvrđuje veliko zanimanje za povrat gimnazije na Širokom Brijegu na čemu treba intenzivno poraditi. Neka Definitorij Provincije osnuje povjerenstvo koje će izraditi moguće načine djelovanja nakon povrata.

3. Poštjujući propise Reda i ZKP, neka Definitorij Provincije u suradnji s Vijećem za ekonomiju i Vijećem za kulturno-povijesnu baštinu, graditeljstvo i sakralnu umjetnost pripremi projekte za izgradnju redovničkih kuća, kako bi se iste mogle osnovati:

3.1. u Čitluku, držeći se kao prioriteta izgradnje nove crkve;

3.2. u Posušju, nakon što se dovrši uređenje nove i stare crkve.

3.3. Ako se ukaže potreba i mogućnost, Definitorij može poboljšati uvjete za provincijske kuće molitve.

4. Neka Definitorij Provincije, u skladu s preporukom Generalnog definitorija, radi na pravnom ustroju naših franjevačkih kuća.

5. Neka Definitorij Provincije, u dogovoru s Vijećem za kulturno-povijesnu baštinu, graditeljstvo i sakralnu umjetnost, a u skladu s mogućnostima,

odobri financijsku pomoć za projekt obnove i dogradnje franjevačkoga samostana na Širokom Brijegu.

6. Neka Definitorij Provincije, u skladu s mogućnostima, odobri financijsku pomoć za projekt uređenja crkve u Mostaru.

7. Neka Definitorij Provincije pripremi obrazac po kojem će gvardijani pripraviti izvješće uoči provincijskoga Kapitula. Prije njegova slanja, neka gvardijan s izvješćem upozna braću samostanskoga područja."

F) Karitativna djelatnost

1. U Godini Gospodnjega milosrđa neka sva braća, shodno franjevačkoj karizmi, nastoje još djelotvornije karitativno djelovati vršeći djela duhovnoga i tjelesnoga milosrđa.

2. Neka se nastavi izgradnja studentskoga doma, pučke kuhinje i centra za dijalog u Mostaru.

3. Neka sva braća podupiru i pomažu karitativno djelovanje Majčina sela.

G) Izdavačka djelatnost

1. Kapitul Provincije potiče braću u izdavaštvu na koordinaciju i zajedništvo.

Svoja objavljena djela braća trebaju dostaviti u knjižnice naših samostana.

KAPITULSKI KONGRES 2016.

Nakon više pripremnih sjednica, počevši od 15. lipnja 2016. do 27. lipnja 2016., u našem samostanu u Mostaru, kako to propisuje zakonodavstvo Reda, održan je Kapitulski kongres.

Spisi redovničkih službi poslani su Generalnoj kuriji Reda, a prijedlog pastoralnih službi u Mostarsko-duvanjskoj biskupiji potvrđen je dekretima koji su pristigli iz Ordinarijata na Provincijalat 4. srpnja 2016.

Konačna Tabula bit će objavljena nakon još jedne sjednice Definitorija u kolovozu t.g., te nakon popunjavanja svih naših redovničkih službi, njihove potvrde, novih zaduženja i izbora diškreta u samostanima.

Sve službe, sukladno službenim dekretima koji će uskoro biti poslani, treba preuzeti najkasnije do 20. kolovoza 2016., u dogovoru s Provincijalatom, a one pastoralne i s Ordinarijatima.

IZBOR NA KAP. KONGRESU POTVRĐEN OD GEN. DEFINITORIJA

Tajnik Provincije: fra Stanko Ćosić

Ekonom Provincije: fra Mate Dragičević

Gvardijani:

Fra Dario Dodig za samostan Humac
Fra Ferdo Boban za samostan Konjic
Fra Danko Perutina za samostan Mostar
Fra Tomislav Puljić za samostan Široki Brijeg
Fra Sretan Ćurčić za samostan Tomislavgrad
Fra Ivan Boras za samostan Slano
Fra Svetozar Kraljević za samostan Zagreb

Za vikare samostana izabrani su:

Fra Ljubo Kurtović za samostan Humac
Fra Bože Milić za samostan Mostar
Fra Stipe Biško za samostan Široki Brijeg
Fra Slaven Brekalo za samostan Tomislavgrad
Fra Vlatko Soldo za samostan Konjic
Fra Damjan Perić za samostan Slano
Fra Ivan Landeka ml. za samostan Zagreb

Za ekonome samostana izabrani su:

Fra Ljubo Kurtović za samostan Humac
Fra Ivan Ševo za samostan Mostar
Fra Ante Penava za samostan Široki Brijeg
Fra Mario Ostojić za samostan Tomislavgrad
Fra Vlatko Soldo za samostan Konjic
Fra Damjan Perić za samostan Slano
Fra Josip Serđo Ćavar za samostan Zagreb

Ostale službe

Fra Ljubo Kurtović izabran za provincijskoga tajnika za misijsku evangelizaciju
Fra Ivan Landeka ml. izabran za provincijskoga tajnika za formaciju i studije
Fra Iko Skoko izabran za magistra postulanata
Fra Mate Dragičević za pomoćnoga magistra postulanata
Fra Stanko Mabić je izabran za magistra novaka
Fra Stipan Klarić izabran za pomoćnoga magistra novaka
Fra Ivan Landeka ml. izabran za magistra bogoslova
Fra Josip Serđo Ćavar izabran za pomoćnoga magistra bogoslova
Fra Ivan Dugandžić izabran za voditelja trajne formacije
Fra Milan Lončar izabran za povjerenika za Svetu Zemlju
Fra Antonio Šakota izabran za vicepovjerenika za Svetu Zemlju
Fra Antonio Šakota izabran za provincijskoga asistenta OFS'a i FRAME

FR. MICHAEL ANTHONY PERRY
TOTIUS ORDINIS FRATRUM MINORUM MINISTER GENERALIS
ET HUMILIS IN DOMINO SERVUS

RATIFICA

Il Congresso Capitolare della Provincia dell'Assunzione della BVM, in Bosnia-Erzegovina, celebrato regolarmente secondo le disposizioni del diritto, il giorno 27 giugno 2016, nel Convento di Mostar, sotto la presidenza del Ministro provinciale, FR. MILJENKO ŠTEKO, OFM, ha eletto i Guardiani, i Vicari e gli Economi delle Case, ed i Frati per gli altri Uffici della Provincia.

Il Definitorio Generale, nella Sessione del 14 luglio 2016, ha attentamente esaminato gli Atti e ha approvato queste Elezioni.

PERTANTO,
IN VIRTÙ DI QUESTO
D E C R E T O
DICHIARO VALIDE E CONFERMO
LE SUDETTE ELEZIONI,
SECONDO QUANTO PRESCRIVONO
GLI STATUTI GENERALI DELL'ORDINE, ALL'ART. 174.

Dalla Curia Generalizia dell'Ordine dei Frati Minori, in Roma,
il 15 luglio 2016.

Fr. Michael A. Perry, OFM
Ministro Generale

Fr. Aidan McGrath, OFM
Segretario Generale

Prot. 106780 / S 340-16

Via S. Maria Madre di Dio, 25
00165 ROMA (ITALIA)
Tel. 39.06.684919 / Fax 39.06.6380292

SVJEDOČANSTVO ZVANJA U ŽUPI SEONICA

Na treću uskrsnu nedjelju, 10. travnja 2016. godine, mi postulanti zajedno s novacima imali smo promociju zvanja u župi Seonica. Iz Mostara smo krenuli oko 8.30, a u Seonici smo bili oko 9.30. Novaci su stigli nekoliko trenutaka prije nas. Pozdravili smo novake, a zatim župnika fra Vinka. Odmah smo se uputili u crkvu, kratko ju razgledali i održali probu pjevanja. Ljudi su već počeli dolaziti u crkvu i malo pomalo bila je dupkom puna.

U jedanaest sati pjesmom *Uskršnju Isus doista* počelo je euharistijsko slavlje. Misu je slavio meštar novaka fra Slavko, a koncelebrirali su župnik fra Vinko i naš meštar fra Stanko. Fra Stanko je također održao prigodnu i poticajnu propovijed o duhovnom i općenito o kršćanskom pozivu. Na kraju mise meštar je ukratko opisao naš cilj i najavio postulantе koji će svjedočiti. Smisao i izgled postulature opisao je postulant Đuro Ravenšćak, a svoje osobno svjedočanstvo s ostalima je podijelio Ivan Malić. Potom smo otpjevali pjesmu *Krist na žalu*, a onda su uslijedili novaci. Fra Ivan Hrkać opisao je život u novicijatu, a fra Franjo Ćorić ispričao je svoj put do franjevačkoga habita. Nakon svjedočenja novaka zapjevali

smo još jednu duhovnu pjesmu. Nakon mise ispred crkve kratko smo se družili sa župljanima. Bili su jako ljubazni i imali poticajne riječi za nas. Hvala im na tome.

Kad se svijet razišao i mi smo se uputili u župnu kuću gdje je župnik sa župljanima priredio za nas ručak. Fra Vinko je bio srdaćan i gostoljubiv. Nakon ručka smo se družili, a potom su nam se pridružili meštri i župnik. Fotografirali smo se ispred skulpture fra Bariše Drmića i čuli nekoliko riječi o njemu. Kad je bilo vrijeme, pozdravili smo se s fra Vinkom i sjeli u kombije. No, to još nije bio kraj. Otišli smo do obližnjeg izvora, malo razgledali ljepote prirode i onda se pozdravili s novacima koji su se uputili na Humac. Mi postulanti smo također pošli kući, ali smo usput svratili do meštova rodnoga Kočerina, posjetili njegovu staru majku i župnika fra Maria. Poslije Kočerina krenuli smo u Mostar.

Ovaj je dan doista bio ispunjen i zanimljiv, a iznad svega prožet bratstvom. Hvala dragom Bogu na jednom takvom ispunjenom i ugodnom danu, hvala i fra Vinku zajedno sa župljanima koji su nas pozvali i bratski primili. Nadamo se da će u budućnosti biti još ovako lijepih i radošću ispunjenih dana.

Postulant Slavko Andelić

DUHOVNA OBNOVA U MOSTARU

U srijedu, 20. travnja 2016. u našem samostanu u Mostaru održana je redovita mjeseca duhovna obnova za fratre naše Provincije.

Program je započeo okupljanjem i zajedničkom kavom u 10,00 sati, nakon čega su se svi premjestili u veliku samostansku kapelicu gdje je predvoditelj fra Ivan Ivanda, župnik u Gorancima održao predavanje na temu '*Trn u tijelu*', oslanjajući se na riječi svetog Pavla: „*I da se ne bih uzoholio zbog obilja objava, stavljen mi je trn u tijelo, Sotonin poslanik, da me trajno muči da se ne uzoholim. Zato sam triput molio Gospodina da prestane. A on mi je odgovorio: 'Dosta ti je moja milost, jer se moja snaga savršeno očituje u slabosti'*“ (2 Kor 12, 7-9)

Fra Ivan je u svom predavanju

istaknuo kako se izmijenio način na koji je Pavao išao svojim životnim putom, on je postao apostol „novoga puta“. Nitko ne može biti apostol ako ga ne zahvati milost Božja i ako ne prođe kroz duboko obraćenje. Način je Pavlova obraćenja jedinstven, ali svatko od nas mora proći kroz to, na drugi način. I nema nikoga tko bi bio oslobođen toga. Pitanje koje se nameće samo od sebe: svi mi hodamo istim putom, no jesu li nam putovi različiti?

Nakon predavanja uslijedila je kratka pauza i mogućnost za svetu ispovijed, a u 12 h se slavila sveta misa na kojoj je bilo oko 50 subraće. Čitanja, liturgijsku asistenciju i pjevanje animirali su postulanti pod vodstvom fra An-

tonia Šakote. Na samom početku sv. mise provincijal fra Miljenko Šteko pozdravio je svu prisutnu braću, a posebice sve provincijale Južnoslavenske konferencije koji su svetom misom započeli svoje zasjedanje. Provincijal je također pozvao subraću da u svoje molitve uključimo svu našu bolesnu braću, ističući kako je fra Stipan Klarić u bolnici u Zagrebu.

Sve se završilo svečanim ručkom u samostanskoj dvorani koji su posluživali naši postulanti. Zahvaljujemo gvardijanu fra Iki Skoki i ostaloj braći samostana u Mostaru na trudu i gostoprimstvu kao i našem predavaču na lijepim i poticajnim riječima.

Slijedi cjelovito predavanje i propovijed fra Ivan Ivandu

TRN U TIJELU

(2 Kor 12, 7)

„I da se ne bih uzoholio zbog obilja objava, stavljen mi je trn u tijelo,
Sotonin poslanik, da me trajno muči da se ne uzoholim.
Zato sam triput molio Gospodina da prestane.
A on mi je odgovorio:
'Dosta ti je moja milost, jer se moja snaga savršeno očituje u slabosti'“
(2 Kor 12, 7-9)

Trnja je uvijek bilo, od postanka svijeta, barem od pada u grijeh, jer otada je čovjekov put trnovit, posut trnjem: „Zemlja će ti rađati trnjem i korovom“ (Post 3, 18). I na tome zemaljskom putu trn se lako ubode u čovjekove ranjive noge. U petu. Ahil je bio junak, ali je imao jedno ranjivo mjesto, petu, otuda „Ahilova peta“. Slavni su kipovi helenističkoga doba koji prikazuju čovjeka, uglavnom mladića, koji sjedi i vadi trn iz noge. Negdje od polovice 12. st. ovaj motiv *spinarija* (spinario, lat. *spina* = trn, bodlja) ulazi i u kršćansku umjetnost. Nalazimo ga po crkvama i samostanima, posebice u crkvama koje se nalaze na rutama Via Romea (hodočašće u Rim, dakako pješke, kako i sama riječ kaže) ili na putu za Santiago ili putu svetoga Jakova. Hodočasniče, putniče, tvoj put je dug, naporan i mukotrpan u fizičkom smislu, ali je prije svega duhovan put. Oslobodi se „trnja“ koje ti usporava hod: grijeha, poroka, navezanosti ... Oslobođen tog tereta, te suviše prtljage, korak će ti postati brži i lakši. Dakle, trn je nešto bolno, što usporava hod, preprjeka na putu. Treba ga se riješiti, izvaditi ga. Knjiga Izreka kaže da je put bezbožna i opaka čovjeka pun trnja i zamki. Zanimljivo je da reljefni prikaz spinarija nalazimo i na ambonu bazilike sv. Ambrožija u Miljanu, dakle na mjestu na kojem se čita, navješćuje i propovijeda Božja riječ. Može se pretpostaviti da je poruka sljedeća: svatko tko se uspinje na propovjedaonicu neka zna da stupa na sesto mjesto kao slab, ranjiv čovjek, nečistih usana – kake je imao Izajia – da ne umišla sebi da je govornik, *rhetor*, nego da je glas Riječi. Riječ je verbum, glas je vox. Neka odvadi sve ljudsko, to trnje ljudske riječi, neka ne naviješta sebe, nego Riječ. Dakle, posrijedi je neka vrsta opomene da je potrebna neprestana briga oko čišćenja, odstranjivanja ljudskoga, suviše ljudskoga, kada čovjek ulazi u sveti prostor hrama. „Svemogući Bože, očisti mi srce i usne, da mogu doстојno navijestiti tvoju svetu, blagu vijest“.

S. Kierkegaard, koji ima oštar um i istaćana razlikovanja, kaže otprilike ovako: uobičajena je slika i njome se uvelike služimo da život uspoređujemo s *putom*. Život je put. I to se odnosi na svakog čovje-

ka, na sve bez razlike. U opipljivom, neposrednom smislu put je vanjska stvarnost, bez obzira kako netko njime hoda, put je put. No, u duhovnom smislu put se ne može osjetilno nacrtati, naznačiti. On je u stanovitom smislu tu – išao njime netko ili ne išao, išao ovako ili onako – put je ovdje *način* na koji se njime hoda. Put krjeposti ne može se pokazati i reći: onamo ide put krjeposti, nego se može reći samo na koji se način ide putom krjeposti. I ako netko ne želi na taj način njime ići, onda on ide nekim drugim putom. Ta se razlika putova najjasnije vidi ondje gdje se istodobno govorи o putu u neposrednom smislu i o putu u duhovnom smislu. U prispolobi o milosrdnom Samaritancu riječ je o putu između Jerihona i Jeruzalema. Tu se pripovijeda o pet ljudi koji su išli „istim putom“ – ali se u duhovnom smislu mora reći da je svatko išao svojim putom. Cesta ne čini razliku, duhovno je ono što čini razliku, što čini različitost putova. Prvi koji je išao putom od Jerihona prema Jeruzalemu bio je miran putnik. Išao je možda poslom, možda u hram, svejedno, bio je na zakonitu putu. Drugi je bio razbojnik, koji je išao „istim putom“ – a ipak na nezakonitu putu. Onda je naišao svećenik, „istim putom“, vidio je nesretnika, možda je za trenutak bio ganut, ali je odmah nastavio putovanje, na istom naviklom putu ravnodušnosti, čovjek bez dubine. Potom je naišao levit, „istim putom“, vidio je nesretnika, prošao kraj njega bez ganutosti i nastavio *svojim* putom – putom sebeljublja i tvrdoće srca. Konačno je naišao Samarijanac, „istim putom“, našao je nesretnika na svome putu milosrđa, svojim je primjerom pokazao na koji se način ide putom milosrđa, pokazao je da je u duhovnom smislu put upravo ovaj: *na koji se način njime ide*. Stoga evanđelje kaže: „Idi pa i ti čini isto tako“. I ti hodaj istim putom na istom životnom putu kojim svi idu, jer svi smo putnici bez razlike, ali hodamo različitim putovima. To znači: ako ideš putom kojim je išao Samarijanac, ideš putom milosrđa. Sve se to dogodilo na „istom putu“, a put je jednoga bio zakonitost, put drugoga bezakonje, put trećega ravnodušnost, put četvrtoga tvrdoća srca, put petoga milosrđe. Bilo

je pet putnika koji su prema riječima evanđelja išli „istim putom”, a ipak je svaki od njih išao svojim putom. Stoga kad kažemo – zaključuje Kierkegaard – da je življenje svakoga čovjeka put, onda to važi u općenitu smislu, jer svi koji smo živi, svi idemo istim putom, odnosno svi smo na životnom putu. Ali, odlučujuće je, i to čini razliku: *na koji način* hodamo tim životnim putom. Drugim riječima, odlučujuće pitanje glasi: na koji način treba hodati da bismo na životnom putu išli pravim putom?

Kako je poznato, Savao je bio vođa progonitelja kršćana. On je odobrio kamenovanje Stjepana, koji je umirući molio za svoje ubojice. Kasnije je od religijskih autoriteta dobio ovlast da i u Damasku baci u tamnicu učenike novoga puta. I sada Savao jaše na konju putom prema Damasku, putom kojim jamačno idu i kršćani, pripadnici „novoga puta”, oni koji slijede Isusa koji je „Put”. I kršćani i Pavao idu „istim putom”, ali ipak različitim putovima. Znamo što se dogodilo pred vratima grada. Pavlovo je obraćenje u prvom redu dokaz Božje moći, njegova trijumfa nad neprijateljem. Koga je dohvatile Božja ruka iz gomile progonitelja? Ne bilo koga, Bog nije udario slučajno, nego upravo Savla, najdjelotvornijeg među njima, najrevnijeg, najučenijeg, najljućeg, itd... Istodobno je to obraćenje plod Stjepanske molitve: molitva pravednika, mučenika, može mnogo. „Prvi mučenik Crkve je s Božjom pomoći imao moć razбудiti najvećeg apostola” (J. H. Newman).

Trenutačno obraćenje. U jednom je hipu izgorjeila sva Savlova istina, svi zanos, svi nacrti, sva zgušnuta mržnja koja se sabirala u besanim noćima, pri dubokim razmišljanjima. Sveti Augustin je zapisao govoreći o tom događaju: „Udarivši ga, izlijeo ga je; ubivši ga, oživio ga je.“ I gotovo da zavidimo tom čovjeku koji je obraćen na taj način. Jer, svako se pravo obraćenje zbiva u dvije faze koje vremenski mogu biti vrlo udaljene jedna od druge. Prva obuhvaća obraćenje uma, a druga obraćenje volje, odnosno srca. A upravo je maloprije spomenuti sveti Augustin i sam iskusio kako druga teško i sporo slijedi prvu. Kada razum uvidi, spozna, srce se uporno upire tom pritisku. Milosti redovito treba dugo vremena da ga svlada. Mnogi obraćenici, mnogi sveci, duboko su i kravovo iskusili to nutarnje razapinjanje, nutarnje izgaranje, muke srca. Pravo obraćenje je jako težak i mučan proces. Kod Savla se sve odigralo odjednom. Milost ga je temeljito, a trenutačno, izmjenila i ponijela zanosom koji je neusporediv. Kakav jedinstven privilegij!

Tako se izmjenio način na koji je Pavao išao svojim životnim putom, on je postao apostol „novoga puta“. Nitko ne može biti apostol ako ga ne zahvatiti milost Božja i ako ne prođe kroz duboko obraćenje.

Način je Pavlova obraćenja jedinstven, ali svatko od nas mora proći kroz to, na drugi način. I nema nikoga tko bi bio oslobođen toga. Pitanje koje se nameće samo od sebe: svi mi hodamo istim putom, no jesu li nam putovi različiti? Svi smo u istome – isti Krist, isti habit, isti sveti Franjo – ali mi znamo da je jako teško napustiti svoj put, kako bi se sve slilo u *jedan* put, jer put je samo jedan. Najteže čovjek ostavlja sama sebe. Sve čemo mi ostaviti manje-više lako, ali sebe ne. Svoju pamet, svoje mišljenje, svoje bolje mišljenje, svoje umišljaje, svoje sebeljublje, svoju tvrdoglavost, to ide jako teško. Teško dopire Božja riječ u nas same, milost mora svladati našu buntovnu i prkosnu ljudsku narav. Jer, u vječnosti nećeš biti pitan koliko si velik imetak ostavio – za to pitaju oni koji ostaju iza tebe – ili koliko je moćan bio tvoj utjecaj i ugled – to je samo tvoja slava u svijetu koji ostaje iza tebe. Ne, vječnost neće pitati što je *svjetovnoga* ostalo od tebe u svijetu. Ali, pitat će koje si bogatstvo sabrao u nebu, kako si često pobjeđivao svoja osjetila, koliko si svladavao sama sebe ili si bio rob svojih hirova. Koliko si se odričao sama sebe ili to nikada nisi činio. Koliko si bio spreman podnijeti žrtve za neku dobru stvar, ili to nikada nisi bio spreman. Koliko si strpljivo podnosio uvrjede, što si trpio, ne zbog sama sebe, zbog svojih sebičnih ciljeva, nego što si pretrpio odričući se *sama sebe* zbog Boga.

Blaženi kardinal J. H. Newman, i sam obraćenik, za sv. Pavla tvrdi da mu je najdraži učitelj, prema kojemu je uvijek gajio posebno poštovanje. U njega možemo izdvojiti pet točaka koje pojašnjavaju zašto je Pavao poticaj i učitelj onima koje Gospodin i danas izabire i šalje navještati evanđelje. Dakle, Pavao kao učitelj i nadahnuće. Evo tih pet točaka:

1) *Iskustvo obraćenja*: najprije, to je čovjek koji je iz vlastita iskustva znao za teret ljudske krivnje i snagu Božjega milosrđa. Onaj tko je činio zlo, navukao na sebe krivnju, pa iskusio milosrdno oproštenje te krivnje, ima dvije bitne prepostavke da bude dobar apostol: prvo, svijest o vlastitoj grješnosti i krhkosti, da sam i ja krivac pred Bogom, i drugo, spašen sam samo njegovim preobilnim milosrđem. Kao takav bio je naročito prikladno oruđe za Božji plan s poganicima. Dakako, širenje evanđelja je u konačnici djeleo Božje milosti. No, Bog se u pravilu služi ljudskim pomagačima da ostvari svoje planove. Pavao je bio prikladan ne samo zbog svoga znanja i duhovnih darova, nego poglavito zbog svoga osobnog puta vjere i obraćenja. Vlastito iskustvo je nezamjenjivo. Taj put kojim je prošao naučio ga je da ne očajava ni zbog najtežih grješnika, da u ljudima otkriva skrivene iskre vjere, da ima razumijevanja za najrazličitije kušnje, da ponizno nosi mnoštvo objava koje su mu udijeljene i da vlastita iskustva mudro uporabi

za obraćenje drugih. Tako je Pavao postao tješitelj, pomagač i vođa svoje braće. Utješno je znati da sva iskustva života – pozitivna i negativna – mogu prema Božjemu planu biti korisna za širenje evanđelje. Time se ne misli reći da netko mora teško grijesiti kako bi mogao postati veliki apostol i svetac. Prijašnji grijesi Pavla nisu učinili boljim kršćaninom, nego samo „prikladnjijim za stanovitu nakanu u Božjoj providnosti – prikladnjijim da kao obraćenik obraća druge“.

2) Poznavanje ljudske naravi: Newman se pita o posebnom obilježju koje apostola naroda razlikuje od drugih svetaca. Po njegovu mišljenju Pavao se poglavito odlikuje time što mnoštvo Božjih darova nije razorilo ono što je u njemu bilo ljudsko, nego ga je oduhovilo i usavršilo. Naime, neki sveci su toliko ispunjeni Božjim životom da se takoreći posve gube u njemu i naoko više nemaju udjela u ljudskoj naravi. Rekli bismo kao da više nisu ljudi, u nekom su drugoj sferi. Kod Pavla je drukčije: on je svetac, ali je posve čovjek. Ili: upravo zato što je svetac ostao je čovjek. Zbog toga je mogao dobro razumjeti čovjeka s njegovim jakostima i slabostima, njegovim kušnjama, čežnjama i sklonostima. Ljudska narav u njemu je snažno, tjelesno prisutna – doduše stalno s prevladavajućim utjecajem božanske milosti – ali u tomu ništa ne gubi od svoje slobode i snage. Budući da u njemu živi takva snaga čovještva, on je zbog toga u stanju darom koji mu je naročito svojstven prodrijeti u ljudsku narav i osjećati s njome“. Kadar je uživjeti se u splet osjećaja, planova, težnji i grijeha u koji se upušta većina ljudi na cijelome svijetu. I u tom je smislu on nosio na sebi grijehove svih ljudi, govorio o njima i o sebi kao da su jedno. Nije pokazivao prstom na druge, nego je znao da grijeh i požuda stanuju i u njemu. On se može udubiti u druge ljude, suošjećati s njima, razumjeti njihove borbe. „Bio je iskren ljubitelj duša. Ljubio je bijednu ljudsku narav strastvenom ljubavlju; nježno se i brižno privigao nad njom jer je želio njezino preporođenje i spasenje. Ne zazire ni od čega što je istinski ljudsko. Ima veliko i široko srce, jer je uvjeren da Bog hoće spasenje svih ljudi.“

3) Ljubav prema vlastitom narodu. Ako se osjećao povezanim s čitavim ljudskim rodom, kako se tek osjećao povezanim sa svojim vlastitim narodom. Ali, koliko mu je misao na izraelski narod zadavala oštru i tjeskobnu bol! I nakon svoga obraćenja Pavao ostaje ponosan na izabranost svoga naroda, čija je slava od mladosti bila prisutna u njegovu misaonom svjetu i ispunjala ga ljubavlju. No, taj je ponos bio povezan sa žalošću i bolom. Jer, upravo taj narod koji je stoljećima očekivao Mesiju, pripremao mu put i naviještao ga, nije ga prihvatio. Pavao je mogao ra-

zumjeti tvrdokornost Izraelaca jer je i on prije svoga obraćenja gajio iste osjećaje i misli prema Isusu. Zbog samlosti htio je – kao i Mojsije u SZ-u – priskočiti u pomoć svome narodu, zbog svoje braće „biti proklet i odijeljen od Krista“ (Rim 9, 3). Bio je spremjan zbog ljubavi sve dati za svoj narod. Njegovo srce krvari zbog tvrdoće srca njegova naroda. Pavao istodobno – usprkos svemu – gaji nadu za svoj narod. „Bit će spašeni u kasnije vrijeme“. I mi, današnji apostoli, u istom duhu trebamo gledati na svoju vlastitu obitelj i svoj vlastiti narod, zahvalnim ponosom za sve dobro i lijepo što je primio. Sa spremnošću da se zastupnički zauzimamo za one koji Gospodina ne poznaju ili su se, primivši vjeru, udaljili od nje i žive kao pogani. S nepokolebljivom nadom u Božje milosrđe za sve. Ako su iz našega naroda toliki bili mučenici za vjeru, i naši fratri, i fizički, krvno, mi možemo barem biti duhovni mučenici, dati više od sebe za spas, ozdravljenje, za duhovnu renesansu svoga naroda.

4) Suošjećanje s vjernicima: Pavao često u svojim poslanicama ističe krjepost *humanitas-a* – (ne smije se brkati s humanizmom!) – to jest istinsko milosrđe, blagost, milosrđe, velikodušnost u ophođenju s ljudima. On je toliko ispunjen ljubavlju prema drugima da potpuno iz vida gubi svoje darove i povlastice, svoj položaj i čast, da sama sebe poznaje samo kao krhka čovjeka koji govoriti krhkima ljudima, te je iz svijesti vlastite slabosti dobrohotan prema drugima. To se ne može dovoljno naglasiti. Mi vidimo kako lako naš položaj, povlastica ili funkcija odredi naše ophođenje s ljudima. Postajemo drugi, drukčiji od onoga što jesmo. Ima nas koji se na jedan način poнаšamo u crkvi, na drugi u samostanu, na treći na Sveučilištu, na četvrti na ulici, itd., a samo je jedan način, samo je jedan put ... Na taj način mi propovijedamo sebe, ne Isusa Krista, ne franjevaštvo. I ljudi to vide. Jako dobro to ljudi vide. Pavao kaže: „Mi ne propovijedamo sami sebe, nego Isusa Krista kao Gospodina, a sebe kao vaše sluge poradi Isusa“ (2 Kor 4, 5). I priznaje svoju vlastitu nemoć: „Ovo blago nosimo u glinenim posudama da se ona izvanredna uspješnost pripisuje Gospodinu, a ne nama“ (2 Kor 4, 7). Kako je žalosno kada mi napustimo područje nemoći, uđemo u područje volje za moću, uspjेćnost pripisujemo sebi, a Gospodina gurnemo ustranu, ne izričito, izrijekom, nego svojim ponašanjem, svojim stavovima. Morali bismo puno više poraditi na tome da dođemo do one točke kada ćemo vjerdostojno, kao i sveti Pavao, moći reći: „Živim, ali ne više ja, nego Krist živi u meni“.

5) Borba i pouzdanje u Boga ili „trn u tijelu“: Pavao je vrlo iskren, on nema razloga za skrivanje bilo čega. Sve je razgoličeno pred Bogom i svijetom, po-

stao je „prizor svijetu”, pa tako kaže da je od Boga primio neizmjerno mnogo, što drugi nisu: „uznio me u treće nebo”. Čuo sam riječi koje nitko nije čuo, neizrecive riječi. Koje čovjek ne može izgovoriti. Gledao sam što ljudske oči ne mogu vidjeti. I vraćen sam na zemlju. I onda otkriva još nešto, nešto suprotno od toga, nešto bolno, zapravo strašno: *dan mu je trn u tijelu*. Ja mislim da svi znamo što znači kada trn uđe u tijelo. Kao djeca, ili nekada kasnije posebice u prijašnja vremena, kada smo trčali bosi, ili kad smo radili u polju, uđe trn i to je bilo bolno. I prvo što bismo uradili je to da ga iščupamo. To je prva, prirodna reakcija. Nastaviti trčati, nastaviti raditi, podrazumijeva da se najprije riješimo trna. Trn je bolna, neugodna smetnja, strano „tijelo” u tijelu. A što ako ga ne možete iščupati, ako ga se ne možete riješiti? Pavao kaže još oštije: *anđeo Sotonin*. To znači: nakon toga dubokog iskustva Božje blizine, uza nj stoji anđeo Sotonin i ne da mu mira. Ne može ga se riješiti. Što god on radi, taj je tu, hoće mu sve izbrisati. Zadaje mu sumnje, dovodi u pitanje sve što radi. Kaže Pavao: tripit sam molio Boga da me toga riješi, da mogu konačno raditi ono za što me poslao, ali on me nije riješio toga. Njegove su slabosti ostale na njemu.

Zašto Pavao takvom prirođenošću i otvorenošću govori o svojim slabostima i nutarnjim borbama? Jer se oslobodio svoje vlastite veličine. Newman kaže: „Čovjek koji se toliko lišava svoje vlastite veličine, staje na istu razinu sa svojom braćom. Tako je bio najmanje učiteljski nastrojen od svih učitelja, najblaži i najljubazniji od svih predstojnika.” Pavao se ne stidi svojih slabosti, jer „kada sam slab, onda sam jak”, jer on zna da biti slab nije nedostatak, nego prednost. Upravo je jakost, a ne slabost, zaprjeka za Božje djelovanje u nama. Bog svoju moć očituje kroz nemoć. Apostolstvo se pogrešno shvaća ako ga se shvaća kao svjetovno herojstvo ili ljudski perfekcionizam. Bog za ostvarenje svojih planova ne treba perfektne ljude, nego srca koja ljube, srca koja su zahvaćena njegovom vatrom, koja dopuštaju da ih ona očisti i oblikuje, koja svojim nutarnjim svjetlom privlače druge ljude i vode ih ljubavi prema Kristu.

Kako je s našim slabostima? Priznajemo li ih sebi, ili ih potiskujemo i glumimo kvazi-perfektne Božje ljude? Mi imamo puno slabosti i mana. Neke dobro sakrijemo, ali mi znamo da ih imamo. Mi se svi manje-više pozajmimo i vi znate moje slabosti, ja znam vaše. No, mojih je slabosti puno više nego što ih ja poznajete, a vaših isto tako puno više nego što ih ja poznajem. U tomu se ne razlikujemo. Ali, to uopće nije važno. Važno je kako se mi ophodimo sa svojim slabostima. Jesu li one meni razlog za frustraciju, za gorčinu, za izljeve ljutnje, nemira i strančarenja, za

zagorčavanje života i sebi i drugima, ili sam ja spremam odvažiti se na ono na što se Pavao odvažio. To je nama danas jako važno uočiti. To je srž, ključna točka izlaganja. Budući da mu je Bog rekao da ga neće osloboditi trna u tijelu, Sotonina anđela koji ga stalno progoni, on je otkrio da uz pomoć Božje milosti svoje slabosti može ugraditi u svoje poslanje. I to je velika milost kršćanstva. To je nešto tako sjajno i utješno: da moja slabost može meni biti prigoda za još veću Božju blizinu, prigoda da se očituje ta izvanredna Božja snaga. Nitko od nas nije bez slabosti, bez mana, bez križa, bez sumnje, bez trna, bez toga anđela Sotonina, koji nas ovako ili onako progoni, dovodi u pitanje, ometa i obeshrabruje, unosi malodušnost – ali razlika je kako se mi s time ophodimo. Odnosno, riječ je o načinu na koji mi – hodajući istim putom – idemo svojim putom. „Dosta ti je moja milost, jer snaga se u slabosti usavršuje”. To znači: nikada nećeš prenijeti ljudima snagu Božje riječi ako se i ti u svome tijelu ne boriš s najnižim strastima, sa sumnjama, s nevjerom, s malodušnošću, s razočaranjima. Ti moraš s time biti suočen, jer je to duboko ljudsko. To spada u ljudski život. Nitko od nas neće moći činiti dobro ukoliko svakodnevno ne uspijeva svladavati trn u svome tijelu. Nije teško činiti dobro kad si pun vatre, želje, ambicije, kad imaš podršku svih, kada ti svi plješcu i hrabre te. Sve bi učinio za njih. Ali, kada anđeo Sotonin ubaci sumnje, kada ti ugasi vatrnu, kada oslabi želja, kada nestane podrške, kada naideš na odbacivanje i nerazumijevanje, kada ti se uvuče dosada u život, ili prezasićenost, ili s godinama dođe potmuli osjećaj razočaranosti i praznine, kada ti anđeo Sotonin uporno ponavlja da si se svega odrekao zbog ničega, uzalud, da ćeš umrijeti sam i da nitko za tobom neće zaplakati, makar ti na sprovod došlo sto fratara. Kako tada činiti dobro i kako tada nastaviti putom da bi se dovršilo put? Ali, ja otkrivam Božju blizinu kada se njegovom snagom suočavam sa svojim slabostima. *Virtus in infirmitate perficitur*. One nisu razlog da se odrekнем svoga poslanja. Naprotiv, upravo suprotno: usprkos našim slabostima, poteškoćama, ograničenostima, nama ostaje važna zadaća: sijati i boriti se, a ostalo prepustiti Bogu.

Literatura:

- S. Kierkegaard, *Erbaulice Reden in verschiedenem Geist*, Simmerath 2004.
H. Geissler, *Apostolovi stavovi srca prema Johnu Henryju Newmannu*, Communio 123 (2015) 104-112.
Y. Ivonides, *Orijaš kršćanstva. Život apostola Pavla*, Zagreb 2008., 23-32.
J. H. Newman, *Iščekivanje Krista*, Zagreb 2010., 169-180.

PROPOVIJED

RIJEČ I RIJEĆI

Mi znamo da je u početku bila Riječ, Logos, da se utjelovila i govorila nama ljudima razumljivim jezikom. Rijećima kao što su naše riječi. Ali, znamo isto tako da te iste riječi posve drukčije zvuče u njegovim ustima nego u našima. I tu je razlika koju mi nikada nećemo izravnati ili dostići. Dakle, jedna je Riječ u kojoj su sadržane sve riječi koje vrijede, koje nešto znače, koje oblikuju život. Svišne, prazne riječi padaju nama. I takvim rijećima obiluje naš život.

I kada vidimo koliko je riječ ponižena, uprljana, obezvrijedjena, nerijetko i u onome prostoru gdje zapravo tako ne bi smjelo biti – u prostoru Crkve, redovničke zajednice, u prostoru naviještanja riječi – onda bismo mogli govoriti o stanovitoj „apokalipsi“ riječi. O kraju riječi, o njezinu zalazu. O tomu da nam je riječ sve slabija, sve nemoćnija. Gdje god se okrenete sve vrvi rijećima. Svijet je prepun riječi. Mediji, sabori, govornice i propovjedaonice. Postalo je blagotvorno ne čuti ni jednu riječ. U vrijeme kada još nije bilo tako – i nije to bilo tako davno – ljudi su se okupljali oko ognjišta da čuju stare, mudre ljude kako pričaju. Riječ je imala težinu. Riječ je bila slušana. Slušalo se kazivanje, pripovijedanje, poučavanje, svjedočenje. Postojalo je umijeće izgovaranja riječi. A riječi su bile prožete iskustvom, patnjom. Bile su egzistencijalno konkretnе. Imale su u sebi neodoljivu snagu koja je privlačila pozornost. Danas se to izgubilo. Jer, obilje riječi sa svih strana guši riječ. I navikli smo se na to. Zato ni ne primjećujem da ja možda govorim riječi koje ništa ne znače. Koje su banalne i beživotne, da na kažemo dvosmislene i neumjesne. I da netko možda hoće pobjeći od mójih riječi, ali je na neki način prisiljen slušati ih, jer živi sa mnjom, jer je tu.

Riječ je za nas, barem u općoj svijesti ljudi, nešto što dođe i prođe, što ionako odnese vjetar ili prebriše već sljedeći trenutak ili dan. Drugim rijećima, riječ i nije toliko važna. Puno su važnija djela. Važnije je što činim. Važno je što ja činim za sebe, ili za zajednicu, ne što govorim, kakav mi je rječnik. Mi mislimo da su riječi slabe, da ne vrijede puno. Zaboravljamo da riječ ima svoju snagu, svoju moć, i svoje posljedice. Nije svejedno kakve riječi slušamo i kakve riječi izgovaramo. One djeluju na nas. Ostavljaju traga. Imaju snagu oblikovanja – pozitivnoga ili negativnoga. Mi možemo druge uništiti našim rijećima, možemo ih spasiti. Dovoljan je jedan čovjek koji će me dobrim rijećima oblikovati. Dovoljan je jedan čovjek

koji će mi lošim rijećima trovati život. Ne treba biti previše pametan da se vidi kako riječ može biti i sredstvo demonskoga i koliko se demonskoga događa posredstvom riječi. S druge strane, ondje gdje je riječ protkana i nadahnuta Duhom, ona zadobiva Božju snagu, logos, i postaje istinski djelotvorna. Dok demonska riječ baca u prašinu i siječe, božanska riječ uspravlja i pokreće. Kao što se po rijećima „ja te odrješujem“ ili „ja te krstim“ događa po snazi Božjoj ono što se izgovara. Ili kao što se po rijećima pretvorbe kruh i vino mijenjaju u tijelo i krv Kristovu. Slične se pretvorbe događaju u svakodnevnom životu ondje gdje riječ dolazi iz šutnje, iz molitve, u kojoj Duh oblikuje naš govor, našu riječ.

Isus kaže da ne govori svoje, nego govoriti ono što je od Oca. Ne govoriti sam od sebe, nego je dobio zapovijed što da kaže. Njegova riječ dolazi iz drugoga izvora. On je samo prenosi, izvršava analog. Iz kojega izvora dolazi moja riječ? Mi jezik i riječ dobivamo od drugoga. Materinji jezik, ljudsku riječ, naučili smo slušajući je i upijajući odmalena. Ali, to nije dovoljno, to je puka ljudska riječ. Potreban je izvor u kojemu će ljudska riječ biti oprana, očišćena i ispunjena životom. To je božanski izvor. Moja će vas riječ suditi – kaže Isus. To znači da je riječ koju on izgovara mjerilo života. Tko tu riječ zaobiđe, zaobišao je život. Tko ostane samo u svojoj riječi, promašio je Riječ. Nije li svako navješčivanje Riječi uzaludno i jalovo ako mi ostajemo u svojoj ljudskoj riječi i ne crpimo iz izvora koji struji u život vječni? Riječ Božja je takva da zahtijeva usvajanje, *de profundis*, ne formalno, nego istinski. Ja je moram učiniti svojom, uskladiti svoj život s njome, kako bi ona zazvučala drukčije od puke ljudske riječi.

Mi često nismo svjesni da riječ zrcali stanje našeg duha. Da odražava i prenosi ono što je unutra. Čovjek iz svoje nutarnje riznice iznosi vani ono što ima. Dobro ili loše, čisto ili prljavo, lijepo ili ružno. Stoga je neprestana briga oko riječi naša temeljna zadaća. Ona traži napor oblikovanja. Mogu birati riječi koje će izgovorati. Mogu svoje riječi pročistiti i kultivirati. Mogu ih učiniti punim i sadržajnim. Mogu odbaciti suvišne riječi. Mogu Isusovu riječ konačno učiniti mjerilom svoga govora, svoga izražavanja, svoga komuniciranja.

Moj jezik treba biti u službi dobrote i ljubavi. I treba izgovarati riječi koje će donijeti dobre plodove. Jer, čovjek će za svaku izgovoreniju riječ odgovarati

pred Božjim sudištem. Toliko je riječ životno važna. Riječi koje govorиш bit će tvoj sud. To je ono što daje veliku ozbiljnost i odgovornost našim riječima.

„Tko mene odbacuje i riječi mojih ne prima, ima svoga suca: riječ koju sam govorio ona će mu suditi

u posljednji dan“.

Tko istinski čuje Isusa, ne može ne uskliknuti: „Nitko nikada nije govorio tako!“. Kako to da se mi tako lako predamo drukčijem govoru, pa govorimo niz dlaku, iznevjerimo i sebe i Onoga koji nas šalje?

PROVINCJSKA DUHOVNA OBNOVA U KONJICU

U srijedu, 18. svibnja 2016., u samostanu u Konjicu, naša Provincija imala je svoju duhovnu obnovu. Nazočila su 40-orica braće, uključujući postulante i novake.

Nakon što su se braća okupila, bratski pozdravila i porazgovarala, te kavom, sokovima i keksima okrijepila, započeli smo duhovni program molitvom Srednjega časa.

Duhovnu obnovu predvodio je **fra Josip Ikić**, profesor na Franjevačkoj gimnaziji u Visokom.

Kako je *Godina Božjeg milosrđa* predavač se takođe u svom izlaganju prošetao kroz bulu „Misericordiae vultus“ i knjigu „Božje je ime Milosrđe“ pape Franje te knjigu „Milosrđe“ od kardinala Waltera Kaspera“.

Istaknuo je kako u ovoj Svetoj godini, prema želji pape Franje, treba hodočašće zauzeti posebno mjesto u našem životu, jer predstavlja put što ga svaka osoba prelazi u vlastitom životu. Hodočašće je poticaj na obraćenje: prelazeći preko praga Svetih vrata crkava, koja su od Crkve zato izabrana, smoći ćemo snage za prepuštanje Božjem milosrđu i trudit ćemo se biti milosrdni s drugima kao što je Otac nebeski s nama.

Zatim je govorio o važnosti duhovnih i tjelesnih djela milosrđa koje posebno mi fratri trebamo prakticirati i ići onim rubnim našega društva te iskazati im milosrđe.

Objasnio je koja je uloga misionara milosrđa – njih 1070 – koje je Papa imenovao da naviještaju Božje milosrđe i u sakramenu sv. ispovijedi odriješuju od svih grijeha, dakle i od onih koje su samom papi pridržane.

Posebno se osvrnuo na sakrament sv. ispovijedi, koji je najodličniji sakrament milosrđa. Pozvao je sve svećenike da svojim načinom ophođenja s penitentima u sv. ispovijedi svjedoče Božje milosrđe. Treba penitente pozorno, sa strpljivošću i ljubavlju saslušati i na taj način im omogućiti da se otvore Božjem Duhu i iskreno ispovjede sve svoje grijeha.

Također i svećenici se trebaju često i redovno ispovijedati, jer svećenik koji se sam iskreno i skrušeno ispovijeda i doživjava Božje milosrđe može to isto s puno ljubavi posredovati penitentima koji k njemu dolaze.

Nakon pauze i prilike za sv. ispovijed uslijedila je sv. misa koju je, u službenoj odsutnosti provincijala fra Miljenka Šteke, predvodio provincijski vikar fra Ivan Ševo, kao jedini nazočni od članova provincijske uprave, uz suslavlj konjičkog gvardijana fra Stipana Klarića, predavača fra Josipa Ikića i ostale braće svećenika.

Fra Ivan je u uvodu u sv. misu rekao:

„Temeljni cilj svakoga odgoja, pa tako i redovničkoga, trebao bi biti odgoj za slobodu. To znači: naučiti svakoga čovjeka da bude odgovoran, da se u svojoj

slobodi odlučuje za ono što je dobro, za ono što doprinosi njegovom istinskom ostvarenju prema Božjem planu.

Prema ozbiljnim statističkim istraživanjima, 80 % je afektivno nezrelih osoba u populaciji prema Gausovoj krivulji. Podsjećam, afektivna zrelost je sposobnost osobe da svoje osjećaje i cjelokupni svoj afektivni

svijet razborito živi i izražava. Takva zrelost je rezultat višegodišnjeg sazrijevanja, odnosno upoznavanja i prihvaćanja sebe i ostale stvarnosti. Radi se o jednom procesu koji traje čitav život. Poruka je precizna: dokle god je čovjek živ, on može biti još zrelij, još slobodniji, još ostvareniji.

Kršćanski je, pa tako i redovnički, identitet obilježen dvostrukom pripadnošću; mi s jedne strane pripadamo Isusu Kristu, jer smo ucijepljeni u njegovo mistično Tijelo, Crkvu, a s druge strane pripadamo konkretnom društvu, zatim određenoj kulturi, u kojoj trebamo živjeti neupitne duhovne vrijednosti.

Isusov nalog o poslanju u svijetu, a istodobno i upozorenje na opasnosti od svijeta, potiču nas da izbližega promotrimo kršćanski odnos prema svijetu. Moderni svijet, naš svijet, očito je, nalazi se u velikom napretku koji, nažalost, nije napredak samo u dobru, nego napredak i u zlu. Stoga se, kao nekad Isusu Kristu, taj isti svijet protivi njegovoj poruci koju nam nudi.

Mi, kršćani i redovnici, franjevci, živimo u svijetu, ali nismo od svijeta; naša je egzistencija u Isusu Kristu, u kojem i po kojem smo postali novo stvorene. Izabirući najprije kraljevstvo Božje i njegovu pravednost, za nas znači često ići smjerom suprotnim od onoga kojim svijet kroči.

Svakako, danas nam je iznova potrebna hrabrost biti drugačiji, hrabrost vjere u uzvištene ideale koje u sebi nosi Kristova poruka te uvjerenje kako su ti ideali ostvarivi. Možda smo se prepali vlastite osrednje ljudskosti, vlastitih nesavršenosti i slabosti, ali vjera nam kaže kako je nama ljudima nešto nemoguće, ali je Bogu sve moguće, čak i to da se Kristovi uzvišeni ideali danas utjelove i žive po brojnim kršćanima čiji se glas možda ne čuje u javnosti, ali je poznat njihovu Ocu nebeskom.

Potrebna nam je istinska poniznost, a ona je često drugo ime za hrabrost, da dok priznajemo vlastita ograničenja i nemoći, istodobno otvorimo svoja srca za ono što nam nebeski Otac želi darovati, a preko nas to isto darovati svojim bližnjima. Upravo zbog prenošenja toga dara, kraljevstva Božjega – Očeve ljubavi, drugim ljudima nužno je da mi živimo u svijetu, ali da ne prihvativmo darove i duh od svijeta.”

Na ove misli nadodao svoj poziv da u ovoj svetoj misi poput sv. Tome Akvinskoga zamolimo od Gospodina:

*Udjeli mi, Gospodine Bože moj,
um koji će te spoznati,
marljivost koja će te tražiti,
mudrost koja će te naći;
ponašanje koje će ti se sviđati,
ustrajnost koja će te pouzdano čekati,
i pouzdanje koje će te konačno zagrliti.
Daj da ovde u duhu pokore podnosim kazne,
da se na ovom putovanju po milosti
služim tvojim dobročinstvima
i da u slavi u nebu uživam tvoje radosti.
Koji živiš i kraljuješ, Bože, u sve vijke vjekova.*

Predvoditelj duhovne obnove fra Josip Ikić u homiliji je u kratkim crtama iznio životopis današnjeg sveca sv. Feliksa Kantalicijskog, franjevca kapucina, i ohrabrio sve nas nazočne da na njegovu primjeru učimo kako danas u poniznosti i poslušnosti, ali odlučno i nepodijeljena srca služiti Gospodinu i svjedočiti njegovu Veselu vijest ovom dezorientiranom

svijetu.

Na kraju sv. mise gvardijan fra Stipan Klarić, u svoje ime i u ime župnika fra Vlatka Solde, izrazio je dobrodošlicu i radost što su braća došla u Konjic – u najdalji dio Provincije na duhovnu obnovu i tim dali znak uzajamne pripadnosti i povezanosti, bez obzira gdje se nalazili ili djelovali. Naglasio je da je ovaj samostan jednako važan za Provinciju kao i neki drugi veliki i da provincijska uprava na to treba misliti.

Kao i uvijek u takvim prigodama sv. misno slavlje uveličali su naši postulanti i novaci svojim lijepim pjevanjem.

Gvardijan fra Stipan Klarić i župnik fra Vlatko Soldo u svojoj ljubaznosti i širokogrudnosti omogućili su nam te duhovne trenutke, ali i počastili svečanim ručkom. Na tome im iskrena hvala.

PRIJE 172 GODINE MALO ŠIROKOBRIJEŠKO SELO ČERIGAJ POSTALO JE POVIJESNO MJESTO HERCEGOVINE!

U nedjelju, 22. svibnja 2016., na Čerigaju je obilježena 172. obljetnica dolaska fratara u Hercegovinu. Kao uvod u proslavu obljetnice na Čerigaju upriličena je trodnevница, a u nedjelju je slavljenja sveta misa kao zahvala Bogu i podsjećanje na taj dio vjerničke i nacionalne povijesti tog kraja.

Koncelebriranu svetu misu predvodio je fra Mario Knezović, a po izrazito lijepom i sunčanom vremenu mnogi vjernici župe Široki Brijeg sudjelovali su u slavlju. Veliki crkveni zbor svojim pjevanjem uljepšao je to misno slavlje. Na samom početku propovijedi fra Mario je govorio o dolasku fratara u Hercegovinu i na Čerigaj kao povjesnom mjestu Crkve u Hercegovini. Fra Mario se također osvrnuo i na aktualne medijske napade na kardinala Puljića i biskupa Komarića iz razloga što su govorili bolnu i tužnu istinu zbog čega su napadnuti, prozvani i diskreditirani. U jednom dijelu svoje propovijedi fra Mario je upozorio na odlazak mnogih iz Hercegovine, rekavši da ovdje nije sve tako

crno kako se priča i da vani ne cvjetaju samo ruže.

Još davne 1844. godine dvanaestorica franjevaca napustiše Krešev i dođe na Čerigaj, na taj škrti hercegovački kamen i tu postaviše kamen temeljac Hercegovačke franjevačke provincije. Stoga danas Čerigaj predstavlja kolijevku Hercegovačke franjevačke provincije.

Fra Jako Kraljević, koji je umro 1809., sagradio je ovu fratarsku kuću na Čerigaju. I od tada je povijest provincije pisana. Tu je svo-

je poslanice pisao fra Rafo Barišić, tu je fra Andeo Kraljević fratrima preveo sadržaj fermana sultana Abdul Medžida, kojim se dopušta gradnja samostana i crkve na Širokom Brijegu, tu su fratri najprije došli kad su s papinim dopuštenjem imali papir za gradnju samostana i crkve u Hercegovini. Sve to ukazuje da Čerigaj zauzima vrlo važno mjesto u povijesti Hercegovine i da ga tako treba i tretirati te iz godine u godinu slavljenjem svete mise obilježavati godišnjice tih povjesnih događanja. (ABCportal)

PREZBITERSKO REĐENJE U MOSTARU

U srijedu, 29. lipnja 2016., na svetkovinu svetih Petra i Pavla, pod svečanom svetom misom u 10,00 sati u katedralnoj crkvi u Mostaru biskup mons. Ratko Perić zaredio je za svećenike:

fra Ivana Penavića iz Širokog Brijega
don Iliju Petkovića iz Studenaca.

Uz Biskupa sv. misu suslavili su: provincijal fra Miljenko Šteko, generalni vikar don Željko Majić, župnici rodnih župa novoređenika i oko šezdeset svećenika. Katedrala je bila ispunjena rodbinom i vjernicima koji su prisustvom i molitvom podržali novoređenike.

Biskup mons. Ratko Perić naglasio je milost Božju prema našim novoređenicima i prema svim prisutnim na primjeru svetoga Petra i Pavla.

"Prvi čin milosrđa vidi se u trenutku kad je Andrija doveo brata Šimuna k Isusu, mesiji. Isus ga pogleda i promjeni mu ime. Ti si Šimun sin Ivanov, zvat ćeš se Kefa, stijena. Znao je Gospodin za Petrove padove i buduća posrtanja. Znao je kako je on kuća na pijesku kada se uzda u svoje sile, pa ipak mu je dao naslov stijena. Isus ga je izabrao i pokazao mu veliko milosrđe, a da on absolutno ničim nije zasluzio to uzvišeno apostolsko zvanje. Slično se dogodilo i sa Savlom. On je imao namjeru iskorijeniti "Isusovu sektu", ali ga je Uskrsli predusreo, zaustavio na ulazu u Damask, oslijepio ga na tri dana, potaknuo učenika Ananiju da ga krsti, oči mu otvori i da postane oruđe izabrano jer on će stati pred narode i kraljeve i sinove Izraelove. Isus mu je očitovao svoje veliko milosrđe, a da on absolutno ničim nije zasluzio to uzvišeno apostolsko zvanje. I vi poštovani ređenici, don Ilija i fra Ivane, prošli ste gimnaziju i filozofsko-teološki studij, najmanje osam

godina u odgoju, zaređeni ste za đakone prošle godine, napisali ste molbe za današnje ređenje, propustili su vas poglavari i Božji narod koji je bio pitan, a da ni ste absolutno ničim zasluzili ovaj veliki Božji dar. Ovo je iskaz premilosnoga srca Boga našega radi vašega spasenja i radi vašega služenja spasenja duša."

Biskup je naglasio kako smo darovani zvanjima i kako je Božji dar da trenutačno imamo velik broj mladića koji su u odgoju za svećeničko zvanje.

"Ne možemo ne istaknuti našu zahvalnost za sva ova duhovna zvanja koja su se javila ovih posljednih godina. Ja vjerujem da biskupija i provincija imaju, od onih koji su se tek javili, od sjemeništa do đakona, ne manje ispod sedamdeset takvih kandidata. Bogu hvala."

Nakon ređenja, a pri kraju sv. mise provincijal fra Miljenko Šteko toplim i biranim riječima obratio se novoređenicima, njihovim roditeljima, Biskupu i vjernom puku. Naglasio je kako smo zaista darovani duhovnim zvanjima i kako je to ljetni blagoslov za našu Hercegovinu.

Svečanu svetu misu svojim pjevanjem učinio je još svečanijom katedralni zbor uz pratnju komorno-ga orkestra, a pod ravnanjem don Nike Luburića.

Nakon svete mise nastavilo se slavlje čestitanjem novim svećenicima uz agape u katedralnoj dvorani gdje se dar Božji u tim novoređenicima slavio u bratskom ozračju uz osvježavajuća pića i pjesmu.

Još jednom iskrene čestitke našim novoređenicima i Bog im dao mir i ustrajnost!

MLADA MISA FRA IVANA PENAVIĆA

U nedjelju, 3. srpnja 2016., u samostanu na Širokom Brijegu svoju mladu misu u 11 sati proslavio je **fra Ivan Penavić**. U euharistijskom slavlju uz mladomisnika koncelebrirala su 40-orica svećenika, među kojima i zamjenik provincijala Hercegovačke franjevačke provincije fra Ivan Ševo, župnik fra Stipe Biško, gvardijan fra Tomislav Puljić te propovjednik fra Željko Barbarić koji sada djeluje u našoj kustodiji u SAD-u.

Euharistijsko slavlje započelo je ulaznom procesijom u kojoj je mladomisnik dobio roditeljski blagoslov. Fra Željko se obratio narodu i fra Ivanu ovim riječima:

“Dragi Ivane, nećeš mi zamjeriti ako i u Tvoje ime, u ime Tvoje obitelji, nas Tvoje braće, ovoga okupljena naroda zahvalim Bogu na ovom danu, na ovom svetom mjestu. Gospodine, hvala ti što nas okupljaš oko sebe po svećenikovim rukama, što nas okupljaš na ovom svetom mjestu koji su naši fratri izabrali po Božjem nadahnuću za svoje boravište koje su obilno natopili i zalili svojom mučeničkom krvlju. Hvala ti Marijo, Majko naša, zagovornice i utjeho, utočište i služ-

benice Gospodnja što te možemo zvati našom, što si nam blizu, što štitiš one koji su potpuno tvoji, a privlačiš one koji su se udaljili. Hvala ti, Gospo, što ovaj Brig čuvaš kao naše zajedničko mjesto sastanka, kao onaj Tabor, kao onu goru Sion, kao našu Porcijunkulu, kao mjesto gdje smo kod svoje kuće.

Za brodove kažu da su sigurni u luci, zaštićeni od nevolja otvorena mora, zaštićeni od nenadanih nevolja, morskih nemani, gusara... Kažu i da je Bog sigurna luka. Tako mu pjevamo u pjesmama, tako objašnjavamo i potragu za mirom. Malo čudno: taj mir je na otvorenom, a ne u luci. Taj sveti nemir. Onaj nemir koji te tjera činiti ono za što si stvoren, a ne za ono što bi bilo sigurnije i laganje. Kad bi brod preveo čitav svoj radni i životni vijek u luci, čuvajući se od nevremena, od otvorena mora, on bi ostao lijep, ne bi se na njemu vidjele rane od putovanja, ogrebotine, ne bi video svijeta, ne bi, zapravo, ispunio svoju misiju. Zapravo bi lagano umirao u toj matičnoj luci... Njegova misija nije biti usidren u luci. Tamo brod propada. Lađa služi tome da plovi. Da se suoči s valovima, a ne

da vječno čeka usidrena u luci. Da prevozi putnike i teret. Da se ostvari kao brod, na otvorenom moru, a ne na suhom doku. Da živi svoj san, a ne da sanjari u luci. Da pokuša. Možda i pogriješi. Ali ako ne pokuša, neće nikad ni pogriješiti. A ni uspjeti živjeti svoj san, svoj poziv.

Mislim da ne trebam previše pojašnjavati kako je to slika koja je izšla po sili Duha Svetoga iz te male i skučene dvorane/luke i koja sluša Krista koji kaže: Idite po svem svijetu... To je ona Crkva koja je izranjena, nesavršena, ranjiva, ponkad pogrbljena i pogurena, koja je gubila glavu, udove, koja je bila zatvarana i progonjena, koja je bila na optuženičkoj stolici, koja je bila i bez suđenja osuđivana, ubijana... Malo niže tu je vjeran dokaz izrađene Crkve koja je patila i krvarila. Zato što je izšla na pučinu i postala hodočasnički narod, misionarski narod, narod koji čuje Kristov poziv Slijedi me – i polazi na put. Iz svoje sigurnosti u Božju sigurnost, u Božje ruke što kaže naš narod...

Nije uvijek lako ni zgodno u tim Božjim rukama. Zašto? Pa uglavnom zato jer ta Božja volja nije nešto što mi očekujemo, ono kako smo mi planirali i Crkve, slika one lađe koja pušta vodu na sve strane i slika Crkve koja putuje već 2000 godina. To je Crkva koja nije ostala na sigurnom u onoj dvorani u Jeruzalemu, nego ona Crkva

kako smo mi zamišljali. Moraš negdje uvrstiti u svoj red misli onu Bože, budi volja Tvoja. Povjeriti Bogu svu svoju brigu i vjerovati, ali zaista vjerovati da Bog za mene ima velik plan, velik nacrt. Ti si, Ivane, Božje dijete. Ti si, Ivane, fratar, sin svetog Franje. Ti si, Ivane, Kristov svećenik. Nemoj nikad prestati vjerovati u Božji nacrt, Božji plan, za sebe, bez obzira na vanjske okolnosti. Nismo sigurni što nam nosi ni današnji dan, a kamoli sutrašnji

niti imamo potpunu kontrolu nad svim u sebi i oko sebe. Moramo se dati Bogu da nas vodi. Osluškivati Njegovu volju i vršiti Njegovu volju. Kad se udaljimo od Boga, zaboravimo moliti od silnog rada (pastoralnog, intelektualnog, fizičkog, pomaganja ljudima, brige oko siromaha, druženja s prijateljima, obitelji), zaboravimo što smo i tko smo u prvom redu i zaboravimo osluškivati Božju volju. Ponekad će ti reći da si ti Božji čovjek. Opravdati to je izazov. Donositi Boga ljudima. Svjedočiti ljudima da Bog postoji i da si ga ti upoznao. Govoriti drugima o Богу. Što ćeš im reći, ako ni sam nisi siguran u što vjeruješ, u koga vjeruješ... Što ili koga ćeš im donositi ako svedeš svoj duhovni život na nabranje raznih pobožnih formula u koje ni sam nisi nešto previše uvjeren? Toma je htio vidjeti rane Uskrstloga, Živoga, jer mu ostali apostoli nešto nisu djelovali previše uvjerljivo kad su mu govorili o Njemu. Kakvo će biti Tvoje, moje, naše svjedočanstvo? Živ je i ja sam ga susreo. Nadam se...

Ponekad smo poput apostola Petra što tone u vodu. I mislim da je dobro što je to tako. Kad nisi previše siguran u sebe. Oluja, trese se čitava lađa, čitav moj život, samo što se ne raspadne. Isus mi dolazi, Isus ti dolazi u život i kaže: Dođi, k meni! Ne boj se! Vjeruj! Ja, Ti, napravimo korak-dva i onda propadamo u vodu. Slaba je naša vjera. I zapomažemo: Vjerujem, pomozi moju nevjeru. Tako često izgledaju i svećenikovi, fratrovi dani. Jutrom vapim i molim Boga da pomogne i danas moju nevjeru. Svaki dan u Božjim rukama. I to je naš put. Padati i ustajati. Primati udarce i liječiti rane. Imati ožiljke. Često slušati i razumjeti druge, a sam nailaziti na nerazumijevanje. Često hrabriti druge, a sam biti nesiguran. Često snažiti druge, a sam biti slab. Imati svoju povijest odnosa s Bogom. Živjeti svoj Penuel s Bogom. Svakodnevno se hrvati s Njim i opet

ga tražiti blagoslov. Neću te pustiti dok me ne blagosloviš... Proživljavati svoj Maslinski vrt, svoj križni put, svoje susrete na zdencu, svoje Nazarete, ulaske u Jeruzalem, svoje govore na gori, svoje odlaske u osamu, svoju Kalvariju, Rieti, Caccere, La Vernu, Porcijunkulu, svoj Greccio, svoj Quo vadis, svoj Maranatha, svoj Brig... Neću te pustiti dok me ne blagosloviš...

Taj prah i taj pepeo u koji je Gospodin odlučio udahnuti svoj životni Dah, to si ti, to sam ja. To si ti, to sam ja koji govorimo Bogu: Odstupi od mene, Gospodine, jer sam grešan čovjek. A taj Gospodin kaže da bacimo opet mreže. U ovoj Godini milosrđa ovo još zvuči bolje i uvjerljivije. Iako si dosad bio neuspješan, pokušaj opet. Ali sad sa svojim Bogom. Ne sam. Nije stvar u

tome da mi zauzmem Božje mjesto ovdje na zemlji, ne da On ne bi mogao bez nas, nego želi biti prisutan i po meni i po tebi. Po nama. Na osobit način po tvojim i mojim, po našim svećeničkim rukama. Na osobit način u sakramentima ispovjedi i euharistije. On da za naše spasenje postane čovjekom, nije se strašio krila Djevice. Ne straši se ni Tvojih ruku, dragi fra Ivane, da u Njegovo ime odriješuješ od grijeha, da u Njegovo ime polažeš ruke nad kruh i vino – i On daje, a mi primamo kruh s neba i piće duhovno. Budi zahvalan na toj nezasluženoj milosti svaki dan. Sjeti se svaki dan onoga što ti ime kaže – Ivan – Bog je milostiv.

Bog ti je dao mnoge talente i dao ti vrijeme da s tim talentima radiš. A njiva/vinograd/more na koje nas

Gospodin šalje je veliko i široko, duboko, blizu i daleko. Prostora za rad i napredak ima napretek. Potrebnih ima napretek. Željnih Boga ima napretek. Željnih svjetla i ohrabrenja u ovoj dolini suza ima napretek. Neka Duh Sveti bude voditelj tvojih želja, ideja i talenata, a Gospa zaštitnica i pokroviteljica.

A vas dragi vjernici molim za molitvu. Znam da to činite. Ovo je prije podsjetnik nama da znamo da se molite za nas, da nismo sami, da smo uzeti od vas i poslani k vama i postavljeni za vas. Molite za sadašnje svoje fratre i časne sestre, svećenike, molite i za buduća duhovna zvanja. Da znamo hoditi s Bogom pa da Boga vama donosimo. Inače ćemo donositi same sebe, a to je sve prolazno i propadljivo. Toliko je prilike za izgubiti se, izgubiti vjeru, međusobno povjerenje. U ovoj Godini milosrđa učimo se biti braća, manja braća ljudima kojima smo poslani. Učimo se donositi milosrđe, dobro i mir ljudima. A vi molite da ustrajemo na tom ne baš tako jednostavnom putu. Molite i za ovu mladost između nas koja razmišlja kojim putem krenuti, a kojima ni mi sami često nismo najbolji uzor. Neka vas to ne obeshrabri. Jedan ili tisuću onih koji su pali i iznevjerili Boga stoje nasuprot jednome koji je uzdignut za uzor i spas svih. Pročitao sam neki dan kako je jedan momak zamolio svog oca da pozove njegove prijatelje na vjenčanje. Oko 300 tih prijatelja pozvao

njegov otac. Kad je došlo vjenčanje, njih 15 tamo. Sin se i naljutio, dođe svom starom i pita je li pozvao njegove prijatelje i kako to da ih je samo toliko malo došlo? Kaže njegov otac: Kad sam ih zvao, govorio sam: Moj sin treba tvoju pomoć. Dođi! Ovi što su došli – to su tvoji prijatelji. Mi smo pozvani. Danas slavimo tvoj odgovor. Pravi odgovor će trajati, ne jedan dan, ne danas, ne na dan ređenja. Svaki dan. A odgovor je, zapravo, pitanje, ono Franjino pitanje: Gospodine, što želiš da učinim?

Dragi fra Ivane, Bog te blagoslovio! Dragi moj narode, Bog te blagoslovio!"

Na kraju sv. Mise fra Ivan Ševo i fra Tomislav svojim riječima izrazili su čestitke mladomisniku, a fra Ivan je nakon svoje izgovorene zahvale zajedno s don Ilijom Petkovićem udijelio svima nazočnim mladomisnički blagoslov.

Nakon liturgijskoga slavlja koji su asistencijom uljepšali naši bogoslovi pod vodstvom fra Jozе Hrkača, a pjevanjem klape 'Sv. Juraj', slavlje se nastavilo za obiteljskim stolom u dvorani Jabuka u Širokom Brijegu.

Našem mladomisniku fra Ivanu čestitamo i želimo mu radost, mir i ustrajnost!

OBNOVA ZAVJETA

U petak, 1. srpnja 2016. godine, u kapelici samostana Bezgrješnog začeća blažene Djevice Marije u Zagrebu pod molitvom Večernje, bogoslovi Hercegovačke i Zadarske franjevačke provincije obnovili su svoje privremene zavjete. Fra Ivan Ševo, provinčijski vikar, predvodio je molitvu Večernje te ujedno i primio zavjete braći Hercegovačke franjevačke provincije Uznesenja BDM, dok je braći Franjevačke provincije sv. Jeronima u Dalmaciji i Istri zavjete primio fra Bojan Rizvan. Obredu su kao svjedoci prisustvovali meštar bogoslova fra Svetozar Kraljević i fra Zvonimir Pavičić. U svom je nagovoru fra Ivan ohrabrio bogoslove na njihovom putu te naglasio s

kolikom ljubavlju zajednica upire pogled u njih, nglasivši i odgovornost mlade braće prema zajednici. Nakon nagovora slijedio je obred zavjetovanja.

Svoje zavjete na godinu dana obnovila su sljedeća braća: fra Nikola Jurišić, fra Emanuel Letica, fra Antonio Musa, fra Luka Baković, fra Luka Čorić, fra Zlatko Čorić, fra Milan Galić, fra Renato Galić, fra Stipe Rotim, fra Stipe Šarić, fra Lovro Šimić, fra Marko Bandić, fra Tomislav Crnogorac, fra Džoni Dragić, fra Petar Jukić, fra Andrija Majić, fra Leon Marijanović, fra Ivan Pehar i fra Antonio Primorac.

Na vrijeme do svečanih zavjeta zavjete su obnovili: fra Jure Barišić, fra Dragan Bolčić, fra Jozo Hrkač, fra Robert Kavelj i fra Robert Pejičić.

U Franjevačkoj provinciji sv. Jeronima u Dalmaciji i Istri na godinu dana obnovili su zavjete: fra Dario Kaurin i fra Pavle Ivić.

Po završetku slavlja fra Ivan je uputio riječ zahvale meštru fra Svetozaru na njegovom trudu u formaciji bogoslova te je zazvao Božji blagoslov na sve zavjetovanike uz zagovor Kraljice mira i svetoga našeg oca Franje.

fra Zvonimir Pavičić

POLAGANJE PRVIH PRIVREMENIH ZAVJETA

U nedjelju, 10. srpnja 2016., pod večernjom svetom misom u 19,00 sati u novoj crkvi na Humcu osmorica novaka:

fra Franjo Ćorić, župa Čitluk
fra Nikola Drljepan, župa Čapljina
fra Josip Duvnjak, župa Šuica
fra Ivan Hrkać, župa Široki Brijeg
fra Daniel Majstorović, župa Drinovci
fra Josip Malić, župa Kongora
fra Franjo Markić, župa Kočerin
fra Ivan Slišković, župa Široki Brijeg.

položili su svoje prve privremene zavjete na godinu dana u Redu manje braće.

Završivši uspješno godinu novicijata u samostanu na Humcu te kušajući franjevački način života pred nazočnom braćom i pukom položili su zavjete čistoće, poslušnosti i siromaštva u ruke našega provincijala fra Miljenka Šteke.

Prije slike ceremonije fra Marin Karačić protumačio je tijek misnoga slavlja i obreda zavjetovanja, a na početku mise prigodnom riječju sve nazočne pozdravio je humački gvardijan fra Velimir Mandić i zahvalio novacima na godini koju su proveli u samostanu na Humcu. Uz provincijala fra Miljenka, gvardijana fra Velimira Mandića, meštra fra Slavka Solde sv. misu suslavilo je još 35 fratara, među kojima su bili fratri iz Konga, naši misionari u Kongu fra Ante Kutleša i fra Filip Sučić. Nazočili su i naši bogoslovi, časna braća, časne sestre, rodbina naših zavjetovanika i mnoštvo puka Božjega. Uslijed silne vrućine sa svačijeg lica curio je znoj, ali to nije nikome smetalo da dostojanstveno i pobožno slavi sv. misu za naše zavjetovanike s molitvom u srcu i na usnama da im Bog dadne mir i ustrajnost. Misno slavlje svojim je pjevanjem uveličao veliki župni zbor s Humca pod ravnanjem gosp. Zdenka Vištice, a naši postulanti su posluživali.

Nakon što je meštar fra Slavko Soldo prozvao kandidate te što su oni izrekli svoju molbu za pripuštanje na zavjete, provincijal fra Miljenko je kandidatima i svima nazočnim u svojoj homiliji sljedeće uputio:

„Dragi kandidati za prve zavjete: fra Franjo, fra Nikola, fra Josipe, fra Ivane, fra Danijele, fra Josipe, fra Franjo i fra Ivane! Dragi roditelji i obitelji naših kandidata! Draga braćo fratri, braćo i sestre!

Naš redovnički temeljni dokument, Generalne Konstitucije, kažu za zavjete sljedeće: „Ispunjavajući potpunije krsnu posvetu i odgovarajući božansko-

me pozivu, braća se zavjetovanjem poslušnosti, siromaštva i čistoće, posve predaju Bogu kojega ljube iznad svega, sklapaju savez s Bogom, te njihov život postaje kao trajna žrtva prinošena Bogu u ljubavi (usp. GK, 5). Dakle, krštenje je nositelj svega! Veliki papa sv. Ivan Pavao II, govoreći o krštenju, rekao je otprilike sljedeće: *Kad roditelji donesu dijete na krštenje i svećenik ih upita 'Što tražite od Crkve Božje za svoje dijete?', oni obično odgovore 'Tražimo krštenje'.* Onda je Papa nastavio: *Tim odgovorom roditelji zapravo kažu: 'Tražimo svetost, jer cilj krštenja nije postati samo kršćanin nego postati svet!*

Evo, danas pred nama stoje ovi mladi fratri koji, nakon godine kušnje, traže dopuštenje da u našoj zajednici polože svoje prve redovničke zavjete. Ali nije to krajnji razlog zašto su oni danas ovdje. Njihova molba zapravo glasi: *Dopustite nam da u vašoj zajednici položimo svoje zavjete te s vama zajedno, živeti na franjevački način, postignemo svetost na koju je Gospodin pozvao sve nas i koju jedini on može dati.*

Eto, to je puni sadržaj i smisao njihove molbe i njihove nazočnosti ovdje. Ali i mi ostali, braćo i sestre, koji smo večeras okupljeni, nismo došli samo zato da kao promatrači nazočimo tom svetom činu.

Mi smo večeras tu, a sutra ćemo biti drugdje, raditi ćemo jedni ovo drugi ono, ali što god mi radili, gdje god mi bili, u kojem god zvanju ili zanimanju mi živjeti – cilj nam treba biti svima isti, kako to današnje Evanđelje kaže: Boga i bližnjega svim srcem i dušom ljubiti, raditi svim snagama na slavu Božju i spas svoj i svojih bližnjih te tako izvršiti Božju volju i postići svetost.

Sveto pismo kaže: „Ovo je, naime, Božja volja: vaše posvećenje..“ (1 Sol 4,3). Punina Božje volje i želje za nas je, dakle, ne samo da postanemo dobri ljudi, očevi, redovnici, svećenici odnosno dobre majke ili redovnice, nego da postanemo svete majke, sveti

očevi, sveti nastavnici, sveti lječnici, sveti inženjeri, sveti redovnici, sveti svećenici, sveti biskupi i tako dalje.

Jasno, nitko ne može samo svojim silama postići svetost. Svetost je Božji dar, a Bog ga želi dati svakome, ako mu to mi ljudi omogućimo. Život koji ne završi svetošću promašen je život, bez obzira o kojem se zvanju radilo.

Kad Isus u današnjem Evandjelu kaže – to čini i živjet ćeš! – želi nam, preko ova dva glagola, poručiti da Bog nije stvorio čovjeka kao statičko (nepomično, ukočeno) biće, nije ga stvorio odmah dokraj, nego je ostavio jedan dio čovjeka da ga dovrši u suradnji sa življenjem samog čovjeka. To je ono što sv. Augustin želi izreći kad kaže: *Stvorio nas je bez nas, ali nas neće bez nas otkupiti*. Bog je u svojoj dobroti htio da čovjekovo dovršenje – a to je njegova svetost i ulazak u Nebesko kraljevstvo – bude plod Božjeg i čovjekovog djelovanja. Pogledajmo što to znači u praksi.

Adam i Eva stvoreni su sveti, ali u toj svetosti nisu bili „učvršćeni“, „stabilizirani“, dovršeni. Tu učvršćenosť i dovršenost Bog je ostavio učiniti zajedno s njima. Zato im je dao slobodnu volju kojom su

mogli sudjelovati u tome. Adam i Eva trebali su slobodno i dragovoljno prihvati Božji plan, držati se „rajskih“ propisa „svojih zavjeta“ koje im je dao i dati pristanak na svoju svetost i dovršenost po Božjem planu. Tada bi bili u tome zauvijek učvršćeni. Ali, na žalost, nisu to učinili. Na zavodnički glas poželjeli su bez Boga i mimo Boga živjeti (usp. Post 3,5). Time su sagriješili, izgubili izvornu svetost i prijateljstvo s Bogom te i nama kao svojim potomcima donijeli mnoge nevolje.

Mi se rađamo bez one izvorne svetosti koju su Adam i Eva imali na početku. Ali budući da nas je Krist – slika Boga nevidljivoga – kaže drugo čitanje – otkupio, dobili smo sva sredstva potrebna za po-

stizanje svetosti. Krštenje, na koje se oslanjaju i redovnički zavjeti, nas preporođuje, vraća nam izgubljenu svetost, ali ne u učvršćenom obliku. Za njega se moramo, uz svesrdnu Božju pomoć, tek izboriti življenjem!

Imamo slobodnu volju i možemo sve to upotrijebiti pravilno i tako konačno postati sveti. Ali bitka za osobnu svetost nije nimalo laka. I uz naš bok stoje zavodnički glasovi koji nas pozivaju na drugu stranu. Tu je zavodnički glas zloga duha, zavodnički glas naših bližnjih i dalnjih, te zavodnički glas našeg tijela. Tko hoće biti Kristov, a to znači svet, mora se Kristu suočiti životom – živjeti kako je on živio i učio. Intenzivno slušati glas Božje riječi, jer samo time može neutralizirati zavodnički glas svijeta i zloga duha. Mora se hraniti presvetom euharistijom, jer će bez nje ubrzo posegnuti za nekom drugom, otrovnom hranom. Dakle, sve što nam treba za svetost, Bog nam je dao. Činit tako! Pitanje je samo hoćemo li to svojom slobodnom voljom iskoristiti ili upropastiti.

Dragi kandidati za prve zavjete, vi ste se odlučili iskoristiti na pravi način svoju slobodu, u kojoj je svatko od vas, vjerujem, na osoban način čuo ove Isusove riječi: Iди pa i ti čini tako! Zato ču s radošću, u ime Crkve i našega Reda, primiti vaše zavjete srodaštva, poslušnosti i čistoće.

Dok vam ovo govorim, istodobno vas pozivam da već od početka svoga redovništva imate stalno na umu cijelovit Božji plan s vama, a taj je vaša svetost koju ste pozvani ostvariti upravo po zavjetima – čini tako! Sve što je manje od toga neće biti ni vama, ni ovoj provinciji, ni puku, ni Bogu na radost. Bog ostaje pri svom naumu da vas posveti, a vi stavite svoju volju u Božju volju, svoje planove u Bože planove, i prihvate se bogatih sredstava svetosti koje imamo u Crkvi, koja prihvata i potvrđuje vaše zavjete. To će onda sigurno rezultirati vašim posvećenjem. Hvala odgojiteljima fra Slavku i fra Ivanu koji su vas, sa svom braćom ovoga samostana na čelu s gvardijanom fra Velimirom, i braćom čitave provincije, do sad pratili na putu posvećenja!

Evo, na vas, i na sve nas zazivam zagovor zaštitnice naše Provincije, BDM na nebo uznesene, koju je Bog na divan i izvanredan način uresio svetošću kao Majku svoga Sina. Amen.“

Zatim su kandidati pristupili polaganju zavjeta.

Nakon mise slijedilo je fotografiranje s provincijalom fra Miljenkom te meštom fra Slavkom i gvardijanom fra Velimirom koji je sve prisutne pozvao na okrepnu tijela u samostanskom klastru, gdje je uslijedilo čestitanje i druženje.

JEDANAESTORICA NOVAKA OBUKLA HABIT U MOSTARU

U nedjelju, 17. srpnja 2016., pod večernjom sv. misom u 18,00 sati u prepunoj franjevačkoj crkvi Sv. Petra i Pavla u Mostaru redovničko franjevačko odijelo obukla su jedanaestorica novaka naše Provincije i tako započeli godinu novicijata, odnosno godinu kušnje, razdoblje upućivanja u redovnički život po pravilu sv. Franje.

Dva kandidata došla su u novicijat nakon završetka Franjevačke klasične gimnazije u Visokom:

Fra Ivan Crnogorac iz župe Bezgrješnog začeća BDM – Posušje.

Fra Robert Radić iz župe Sv. Mihovila Arkanđela – Drinovci,

A devotorica su u novicijat ušla nakon provedene godine postulature u samostanu u Mostaru:

Slavko Anđelić iz župe Sv. Kafe – Grude

Fran Čorić iz župe Sv. Ante Padovanskoga – Humac

Marko Galić iz župe Uznesenja BDM – Široki Brijeg

Ivan Malić iz župe Navještenja BDM – Velika Gorica

Marin Mikulić iz župe Sv. Petra i Pavla – Kočerin

Duro Ravenšćak iz župe Sv. Martina – Dugo Selo

Ivan Tomić iz župe Sv. Mateja – Mostar

Slaven Tomić iz župe Sv. Ante Padovanskoga – Humac

Mate Zlomislić iz župe Bezgrješnoga začeća BDM - Posušje

Sv. misu i obred oblačenja predvodio je provincijal fra Miljenko Šteko u koncelebraciji s generalnim defitorom fra Ivanom Sesarom, generalnim vikarom don Željkom Majićem, provincij-

skim vikarom fra Ivanom Ševom, gvardijanom fra Ikom Skokom, dosadašnjim meštrom postulanta, a od sada meštrom novaka, fra Stankom Mabićem, te još s oko četrdesetak svećenika. Poseban gost toga slavlja bio je apostolski nuncij u BiH mons. Luigi Pezzuto, koji je također koncelebrirao i uputio riječi pozdrava, čestitke i ohrabljenje kandidatima koji oblače franjevački habit i žele iz bližega slijediti Krista po primjeru sv. Franje. Potaknuo ih je da poput Marije budu do nogu Isusovih i upijaju njegove riječi, razlažući evanđeoski tekst današnje nedjelje o Marti i Mariji.

Na slavlju su nazočili predstavnici pravoslavne Crkve iguman i još jedan kaluđer iz manastira u Žitomisliću.

Homilija provincijala fra Miljenka

„Razmišljam o riječima ovoga prvog čitanja (Post 18, 1-10a), o čudu, o Abrahamu, o Sari, o djetetu... Razmišljam o Crkvi i redovničkoj zajednici u njoj. Za svaku redovničku zajednicu velika je radost kada vidi da se njezini re-

dovi pomlađuju i obogačuju novim snagama. Opstanak i pomlađivanje redovničkih i svećeničkih zajednica sami po sebi su gotovo neka vrsta čuda. Naime, znamo da se sve životne zajednice na svijetu – počevši od biljnih do ljudskih – pomlađuju prirodnim rađanjem, a kod svećeničkih i redovničkih zajednica nema toga prirodnog rađanja, a one se ipak pomlađuju i opstaju. Kako se to događa? Sam Gospodin Bog se brine za to! On je taj koji u srcima mlađih ljudi zapali želju da ostave sve – čak i obitelj kao naravnu zajednicu ljudskog roda – i da krenu tim putem! Daje im sve što je potrebno na tom putu i stalno ih podržava svojom milošću. Zanimljivo je kako se Bog zna služiti raznim načinima kad u nekom mlađom srcu želi probuditi tu želju. Nekoga zovne izravno sâm, kao što je pozvao našega sv. Uteteljitelja Franju Asiškoga. Nekoga potakne nekim događajem. Nekoga zovne preko neke druge osobe...

No, bez obzira na koji je način došao prvi poticaj, svako se zvanje mora tijekom vremena pročistiti i iskristalizirati u dvije dimenzije: poslušnost Božjoj vo-

Iji i rad na spasenju drugih. To su dvije neizostavne dimenzije zvanja. Nije zvanje traženje životnoga skloništa za sebe. Nije zvanje traženje načina da čovjek spasi samo svoju dušu. To je pre malo a i neostvarivo je, jer nitko ne može spasiti svoju dušu, ako se ne dадне i ne živi i za drugoga...

Ozbiljnost te zadaće svaki put nam se doziva u pamet u sv. misi kad čujemo Isusove riječi: *Ovo je moje Tijelo koje se predaje za vas.. Ovo je moja Krv koja se prolijeva za vas i za sve ljudi..* Biti od Boga pozvan i odazvati se, znači ništa manje nego moći s Isusom reći: *Evo, tu sam čitavim životom, predajem svoj život za spas svijeta!*

Braća i sestre, ovakav čin predanja učinili su sveci o kojima Pavao govorio u današnjemu čitanju (usp. Kol 1, 24-28), a neki od njih su u našoj povijesti to popratili riječima čak sličnim Isusovim riječima kojima je ustanovio presv. euharistiju. Tako čitamo kod sv. Ursule (Uršule) Ledochowske (1965-1939) ove riječi: „... Uzmite... moje snage, one vam stoje na raspolaganju ... Uzmite moje sposobnosti, moj talent ... moje srce da ono svojom ljubavlju ogrije i osvijeti vaše biće ... Uzmite i blagujte moje vrijeme, neka ono priпадa vama... Ja sam vaša kao što je Isus u hostiji moj.“ Svako pravo duhovno zvanje je već svojim po-

stojanjem jeka onoga što je Isus govorio i radio.

Mi večeras – kako već rekoh u početku – nazočimo jednome malome čudu. Ovih 11 mladića dobilo je na određen način od Boga poticaj da stupe u franjevački red i u njemu služe Bogu po primjeru sv. Franje. Naša franjevačka provincija nije rodila te mladiće, a oni joj se ipak sinovski pridružuju kao da ih je rodila. Ne moramo uopće i nikada znati sve pojedinosti što ih je potaklo i kako se dogodilo da su došli ovamo. Ali smo uvjereni, ako budu surađivali s Božjom milošću, Bog će izvesti u njima ono što je naumio. Mi kao redovnička zajednica, zajedno s vama, dragi roditelji, i još šire: kao vjernička zajednica, moramo učiniti ono što je na nama: moliti i moliti za ove mladiće i buduće koji će doći.

Dragi kandidati za novicijat!

Razgovarajući s vama i promatrajući vas, čvrsto se nadam da ste došli nošeni željom slijediti Krista kako ga je slijedio sv. Franjo. Ako ste došli nošeni tom željom, onda je naša franjevačka zajednica silno obogaćena vašim dolaskom. Onda ste došli zajedno s nama voditi svakodnevni boj za osobnu svetost. Onda ste došli boriti se za profil kršćanina kako nam ga Gospodin nudi u Evandželju, boriti se

za profil redovnika kako nam ga Franjo nudi u svom Pravilu koje je posve nadahnuto i natopljeno Evanđeljem! Boriti se za profil Crkve kao čiste zaručnice Kristove.

Zato vam najprije izričem dobrodošlicu u našu zajednicu hercegovačkih franjevaca, a odmah nakon toga čestitam vam na hrabrosti. I Kažem: samo hrabro naprijed. Ne bojte se teškoča. Tko god svoj život preda u Gospodinove ruke, moći će radosno na koncu života reći sa sv. Pavlom: „*Znam komu sam povjerovao.*“ (2 Tim 1,12)

U novicijatu ćete imati učitelje koji će vas polako i sustavno uvoditi u franjevački način života. Upoznat ćete poteškoće koje vas čekaju, ali i bogatstvo sredstava za nadvladavanje teškoča. Naučit ćete da Krist ne voli umanjivati čovjekov životni križ, nego radije ojačava leđa koja će ga nositi. To vas ne smije obeshrabriti, jer od onoga koji vas neizmjerno ljubi imate trajno jamstvo da teret nikada neće biti veći od snage koja vam je darovana. Zar nam svima treba nešto više od toga?

Ima nešto čemu ćete se moći posebno radovati: kad se pobliže upoznate s pojedinim franjevačkim svecima – a preporučujem vam da svakoga dana barem nešto od toga pročitate, barem od sv. Bonaventure život prve Franjine zajednice, – upoznat ćete kako su svi bili sveti na svoj način. Svi su bili pravi planinari svetosti, osvojili su svoje vrhunce svetosti. Ali zapazit ćete da ima još način kako se može postati svet, drugim riječima da ima još vrhunaca svetosti na koje se nitko nije popeo. Bog je ovoj našoj Zajednici darovao tolike milosti vrhunaca. Oni čekaju i vas da ih osvojite, da se na njih popnete. Želim vam da već sada u novicijatu počnete ozbiljno trenirati „svetačko planiranje“, penjanje na vrhunce svetosti. A borba za svetost traje do

zadnjega dah!!!

Zato se trudite iz svih snaga. A to znači: ništa manje nego založiti sav svoj bitak i imetak! Kraljevstvo nebesko je dar, poklon Božje dobrote i milosrđa. Ali taj dar može primiti samo onaj tko je već založio svoj zemaljski život. Valja prvo staviti Bogu potpuno na raspolažanje zemaljski, da bismo baštini li nebeski.

Draga mlada braćo, Isus se silno raduje kad neka mlada duša doneše u Crkvu svoje snage i stavih na raspolaganje za služenje. Vi ste tek redovnički početnici. Još se trebate učvrstiti u volji na putu kojim ste krenuli. Cijela će zajednica naše Provincije, vaši dragi roditelji, vaši najbliži i toliki znani i neznani u našoj Crkvi moliti za vas da ustrajete dokraj.

Sjećajte se Isusovih riječi: „*Svaki koji radi mene ostavi kuću, ili braću, ili sestre, ili oca, ili majku, ili ženu, ili djecu, ili njive, stostruko će primiti i baštiniti život vječni.*“ (Mt 19,29). Evo, učinimo zajednički sve što možemo učiniti da se ove riječi na vama potpuno ispune. Hvala fra Stanku, fra Mati i čitavoj ovoj zajednici u Mostaru, na čelu s gvardijanom fra Ikom, koja vas je kroz ovu godinu postulature pratila. Vašu mladenačku radost s kojom ste živjeli ovdje, ponesite u Novicijat i podijelite s braćom s kojom ćete živjeti.

Dragi roditelji naših kandidata! Vaše se obitelji na neki način životno pridružuju ovoj Zajednici. Dobro nam došli preko svojih sinova. Znam da ovakvi događaji ne mogu proći bez koje vaše suze. Ali, s tim suzama radosnicama vi zalijavate najlepša nebeska stabla! Bog vas sve blagoslovio! Amen.“

Pred homiliju na prozivku kandidati su odgovorili njihovim „**Evo me!**“. Nakon homilije uslijedio je obred oblačenja. Nuncij Luigi Pezzuto je blagoslovio habite, a provincijal fra Miljenko ih predao novacima, a u oblačenju su im pomogli gvardijani, meštar, župnici rodnih župa kao i još neki fratri.

Potom su sva braća čestitala novim fratrima, što je izazvalo mnoge suze radosnice ne samo kod rodbine nego i kod ostalog Božjega puka.

Na kraju misnoga slavlja riječi pozdrava, čestitke i zahvale uputio je mostarski gvardijan fra Iko Skoko, naglasivši da su zvanja plod naše molitve i Božjeg dara. Ustvari, ovi mladići su čudo Božjeg dara. Bog nas je obdario jedanaestoricom mladića na čemu mu od srca zahvaljujemo. Ista zahvala upućena je odgojiteljima u Visokom i Mostaru, roditeljima i svima onima koji mole za duhovna zvanja.

Na sv. misi prekrasno je pjevao zbor naših bogoslova.

Liturgijskom asistencijom, u kojoj su sudjelovali naši bogoslovi, ravnao je fra Perica Ostojić a Evanđelje pjevanim glasom nавjestio fra Antonio Šakota.

Poslije sv. mise fratri, časne sestre, obitelji, rodbina i prijatelji novaka nastavili su druženje u samostanskom klastru. Nakon toga novaci su sa svojim meštom fra Stankom krenuli put Humcu u novicijat.

Neka im Bog blagoslovi svaki korak u redovničkom životu!

NAŠA PROVINCIIJA PREUZELA BRIGU ZA FRANJEVAČKI SAMOSTAN I CRKVU U OREBIĆU

Nakon što su na kapitulima naših provincija donesene potrebne odluke a na kapitulskim kongresima načinjen raspored osoblja, sukladno internome trogodišnjem Ugovoru, u ponedjeljak 22. kolovoza 2016., naša provincija preuzeo je brigu za franjevački samostan i crkvu u Orebiću. Primopredaju je u ime Hercegovačke franjevačke provincije Uznesenja BDM potpisao provincial fra Miljenko Šteko, a

u ime provincije sv. Jeronima iz Zadra, provincialov delegat fra Veselko Grubišić. Sva imovina samostana i crkve te vrijedna umjetnička djela muzeja kataloški su popisani, uz fotografiju i digitalni zapis u dva primjerka, dostavljeni provincialatima. Kako predviđaju redovnički dekreti, upravljanje kućom i crkvom preuzeo je fra Šimun Romić od dosadašnjega upravitelja fra Petra Perkovića.

NOVA GENERACIJA POSTULANATA

Hvala Bogu, nova generacija postulanata došla je u postulaturu u Mostar, 12. rujna 2016. U ovoj generaciji su četiri postulanta: Vinko Baćak (Župa Tomislavgrad), Ante Begić (Župa Posušje), Ante Mitar (Župa Posušje) i Vlado Pejić (Župa Ružići). Dobrodošlicu su im izrekli provincial fra Miljenko Šteko, odgojitelj postulanata fra Iko Skoko i gvardijan fra Danko Perutina. Ovu mladu braću, kao i naše sjemeništarce, novake i bogoslove preporučamo starijoj braći da ih se spomenu u svojim svagdašnjim molitvama!

NOVAK FRA ŠIMUN SUTON NAPUSTIO ZAJEDNICU

Humac, 11. svibnja 2016. – Novak fra Šimun Suton (iz župe Kočerin) odlučio je napustiti novicijat i zajednicu. Odluku je donio nakon razmišljanja i molitve.

Želimo mu Božji blagoslov i uspjeh u budućem životu i radu.

DVOJICA ZLATOMISNIKA U KUSTODIJI

U kanadskom Londonu, u župi Sv. Leopolda Mandića u nedjelju, 10. srpnja svečano su slavila 50 godina svećeništva dvojica braće: Fr. Zvonimir Kutleša i fra Nenad Galić. Svečano misno slavlje u ugodno ispunjenoj crkvi predvodi je zlatomisnik fra Zvonimir uz koncelebraciju kolege zlatomisnika fra Nenada, kustosa fra Joze Grbeša, kustodijskog savjetnika župnika iz Norvala, fra Marka Puljića te župnika iz Windsora, fra Ljube Lebe. Djeca u nošnjama, prijatelji iz Windsora, Kitchenera i ostalih hrvatskih župa Ontaria, članovi fra Zvonimirove obitelji iz Kanade i Hrvatske učiniše taj dan izuzetno lijepim. Propovijedi o svećeništvu i važnosti našeg franjevačkog poziva izrekao je kustos fra Jozo.

Nakon svete mise, svečani banket pripremljen je u župnoj dvorani. Slavlju se pridružio i župnik iz Kitchenera fra Miro Grubišić. Pred oko 300 uzvanika, djeca župne kolo grupe „Zagreb“ izveli su prigodni program. Fra Zvonki je uručen papinski blagoslov pape Franje za 50. godišnjicu, prigodan

dar u ime Hrvatske franjevačke kustodije, te pročitano prigodno pismo provincijala fra Miljenka Šteke u kojem među ostalim mislama reče: *“Pošli ste tamo daleko od rodne grude obaviti svoj dio evanđeoskog zadatka. Htjeli ste tamo daleko dotaći Isusa gladnog, žednog, bolesnog, golog i bosog u našem raseljenom narodu. A, to je upravo ono što naš Gospodin od nas traži. To je ono što On traži od svoga svećenika, i to je ono što će u konačnici od nas iskati kao račun*

za vječnost. Uvjeren sam da ste u svom svećeništvu u ovih pedeset godina baš tim putem kročili.”

I u vrijeme svete mise i na svečanom ručku Fra Zvonimir je zahvalio braći i svima na dolasku, a posebno Gospodinu na velikoj milosti svećeništva kroz ovih 50 godina. Braća fra Zvonimir i fra Nenad svoje gotovo cijelo vrijeme svećeništva proveli su među hrvatskim pukom Amerike i Kanade.

Fra Zvonimir Kutleša

Fra Zvonimir je rođen 2. siječnja 1939. godine u Prisoju kod Tomislavgrada.

Osnovnu školu završio je u rodnom mjestu, a franjevačku gimnaziju u Visokom.

U Franjevački red stupio je 1959. u Kraljevoj Sutjesci.

Filozofske i teološke znanosti studirao je u Sarajevu, Ljubljani i Daytonu, OH.

Za svećenika je zaređen 10. srpnja 1967. u Sarajevu.

U SAD je došao 16. ožujka 1967.

Službe:

Župni pomoćnik u župi Sv. Marije u Steeltonu (1968.–1971.) i

Župni pomoćnik u župi Srca Isusova u Chicagu (1971.–1976.).

Župnik župe u župi sv. Franje u Winsdoru. (1976.–1995.). Tu župu obnavlja

potpuno, gradi novu crkvu, župnu kuću i prostiranu dvoranu.

Župnik župe sv. Jeronima u Chicagu (1995–1997.)

Župnik župe Sv. Obitelji u Kitcheneru (1997.–2004)

Župnik Sv. Leopolda Mandića u Londonu (2004.–2010.)

Župnik Sv. Lucije u Troy, MI (2010.–2011).

Početkom 2011. odlazi u mirovinu u samostan Sv. Ante u Chicagu.

Nakon smrti fra Jose Čuića ponovno preuzima Župu Sv. Leopolda Mandića u Londonu 2014.

Vjećnik Kustodije bio je u dva navrata (1979.–1982. i 1982.–1985.).

Fra Nenad Galić

Fra Nenad je rođen 27. siječnja 1941. u Ljubotićima, župa Kočerin. Osnovnu školu završio je u rodnom mjestu, gimnaziju na Širokom Brijegu i kod dominikanaca na Bolu, otok Brač. U franjevački red stupio je godine 1959. Filozofiju i teologiju studirao je u Sarajevu (Franjevačka teologija) i Rimu (Antonianum). Za svećenika je zaređen 10. srpnja 1966. u Sarajevu.

U SAD dolazi 16. ožujka 1967.

Službe:

Nakon nekoliko mjeseci provedenih na studiju engleskoga jezika u Washingtonu, D.C., god. 1967. određen je za pomoćnika u župi Majke Božje u Waukeganu, IL

Pomoćni župnik Sv. Augustina u West Allisu (1968.–1974.)

Sv. Ante u Sharonu (1974.) i Sv. Marija u Rankinu (1974.–1976.)

Župnik župe Sv. Augustina u West Allisu (1976.–1986.)

Župnik Srca Isusova u Milwaukeeju (1986.–1989.) Chicago, Samostan Sv. Ante : 1989.

God. 1989. postaje župnikom u Detroitu. Na toj župi gradi novu crkvu zajedno s novom dvoranom, župnom kućom i velikim prostorom za parkiranje. Tu ostaje do 1997.

Župnik Sv. Josipa u Bethlehemu (1997.–2004.)

Gvardijan u Chicagu (2005. – 2012., 2015. do danas)

Fra Nenad je obnašao službu vijećnika Kustodije (1976.–1979. i 2001–2007.).

Dragi fra Nenade-Josipe, dragi fra Zvonko!

Dobih poruku da danas slavite zlatni jubilej svoga svećeništva – pedeset godina!

Prigoda mi je u toj vašoj obljetnici, a pedeset godina nije malo vrijeme, Bogu zahvaliti za sve ono što nam je podario po vama!

Zahvaliti mu za vaš hod stazama franjevačkoga duha u našoj Kustodiji kroz ove godine svećeništva. Pošli ste tamo daleko od rodne grude obaviti svoj dio evanđeoskoga zadatka. Htjeli ste tamo daleko dotaći Isusa gladnoga, žednoga, bolesnoga, gologa i bosoga u našem raseljenom narodu. A, to je upravo ono što naš Gospodin od nas traži. To je ono što On traži od svoga svećenika, i to je ono što će konačno od nas iskati kao račun za vječnost. Uvjeren sam da ste u svom svećeništvu u tih pedeset godina baš tim putem kročili.

Čestitam vam, draga braćo, u svoje i ime čitave Hercegovačke franjevačke provincije!

U isto vrijeme, čutim potrebu izreći iz dna duše molitvu za vas. Da vam Gospodin dadne još dobroga zdravlja, vedrine i krepkosti. Da budete još dugo dio radosti i iskrenog bratskoga osmjeha ove Zajednice!

Od srca,

Fra Miljenko, provincial

ZLATNA MISA FRA IVANA BEBEKA

Fra IVAN BEBEK, naš subrat na službi u Švicarskoj, Aedermannsdorf, proslavio je svoju zlatnu misu – 50 godina svećeništva, u nedjelju, 7. kolovoza 2016. u svojoj rodnoj župi Šipovača. Na svečanoj sv. misi, u suslavlju župnika don Jozu Čirke i ostalih svećenika, propovijedao je fra Šimun Šito Čorić. Nakon misnoga slavlja nastavljena je proslava u restoranu Most u Ljubuškom. Tom prigodom, u nazočnosti šire obitelji, rodbine i prijatelja slavljenika, brojnih svećenika i časnih sestara, čestitku fra Ivanu za jubilej te zahvalu za njegovo služenje izrekao je provincijal fra Miljenko Šteko.

ZLATNA MISA FRA GABRIJELA MIOČA

Fra Gabrijel Mioč je u rodnoj Šujici proslavio zlatnu misu. Kroz 50 godina predanoga pastoralnog rada obavljao je različite odgovorne službe. Fra Gabrijel je poznat i kao dugogodišnji urednik i ravnatelj Naših ognjišta. Velik broj vjernika, kako iz Šujice tako i iz Tomislavgrada te drugih župa u kojima je fra Gabrijel služio, okupio se na proslavi njegove zlatne mise. Dobro je izdvojiti propovjednika, mjesnoga biskupa mons. Ratka Perića i provincijala fra Miljenka Šteku koji su pozvali da nastavimo moliti za duhovna zvanja jer radnika je malo, a žetve mnogo.

U pozdravnoj riječi šujički župnik fra Mate Logara spomenuo je da je ovo treći zlatomisnik u tri zadnje godine u šujičkoj župi.

Fra Gabrijel Mioč je u svom govoru zahvalio Bogu na njegovoj

neizmjernoj milosti što je uvijek bio uz njega, kad je bio slab i kad je posrtao, te što je uz njegov blagoslov i neizmjernu ljubav uvijek uspijevao ostati vjeran Božjoj službi.

Na kraju misnoga slavlja fra Gabrijelu su čestitke uputili otac

provincijal fra Miljenko Šteko, fra Nikola Bošnjak, duvanjski gvardijan fra Ante Pranjić, u ime šujičkih svećenika don Ante Brajko-Aše, fra Nikola Pašalić u ime rodbine, te šujički župnik fra Mate Logara u ime Župe.

NAŠI POKOJNICI

POČIVALI U MIRU BOŽJEM

PREMINULA JE RUŽA MABIĆ, MAJKA NAŠEGA FRA STANKA MABIĆA

19. travnja 2016. u 8.00 sati u svojoj obiteljskoj kući na Kočerinu, opremljena svetim sakramentima, nakon teške bolesti u 74. godini života preminula je **Ruža Mabić** r. Udovičić, udova Bože, majka našega fra Stanka Mabića.

Sprovodni obredi i sv. misa zadušnica za pok. Ružu bili su na groblju na Kočerinu u srijedu, 20. travnja, u 16.00 sati.

Počivala u miru Božjem!

PREMINUO SLAVKO SESAR, OTAC NAŠEGA FRA IVANA SESARA

U nedjelju, 10. srpnja, po povratku s nedjeljne sv. mise preminuo je **Slavko Sesar**, otac našega fra Ivana. Slavko je rođen 19. travnja 1940.

Sveta misa zadušnica i obredi ukopa započeli su u ponedjeljak, 11. srpnja, u 18 sati ispred kapelice na groblju na Rujnu.

Počivao u miru Božjem!

PREMINUO FRANO SOČE, OTAC FRA JAGE SOČE

U ponedjeljak, 1. kolovoza, u Londonu, Kanada, preminuo je **FRANO SOČE** u 80. godini života. Frano je otac našega fra Jage Soče. U emigraciju je otišao davne 1959. godine u Australiju, a od 1983. u Kanadu.

Pokojni Frane je pokopan u subotu, 6. kolovoza u župi Sv. Leopolda Mandića u Londonu. Sprovodnu svetu misu predvodio je kustos fra Jozo Grbeš u koncelebraciji sa sinom fra Jagom, župnikom fra Zvonimirovom Kutlešom braćom iz Kustodije: fra Markom Puljićem i fra Ljubom Lebom i vlč. Andrijom Šipekom.

Počivao u miru.

PREMINULA JE ANICA LEUTAR, MAJKA NAŠEGA FRA IVANA I S. ZDRAVKE

U subotu, 13. kolovoza opremljena svetim sakramentima u Livnu u bolnici umrla je Anica Leutar r. Pleić ud. Matina, majka našega fra Ivana i s. Zdravke. Anica je rođena 13. listopada 1930.

Sprovodni obredi su bili u nedjelju, 14. kolovoza, u 17 sati na mjesnom groblju u Stipanićima, a misa zadušnica odmah nakon ukopa u crkvi u Stipanićima.

Počivala u miru Božjem!

IZ FRANJEVAČKOG I REDOVNIČKOG SVIJETA

HODOČAŠĆE FRANJEVAČKIH NOVAKA JUŽNOSLAVENSKE KONFERENCIJE U ASIZ, 19. – 24. TRAVNJA 2016.

Redovito hodočašće franjevačkih novaka Južnoslavenske konferencije održalo se ove godine 19. – 24. travnja. Ovaj put organizator hodočašća bila je Zadarska provincija preko svoga meštara fra Diega Deklića.

Okupivši se već 18. travnja na Trsatu, gdje smo prenoćili, nas trideset i trojica novaka s našim

meštrima, ujutro rano smo krenuli autobusom za Asiz.

U Asiz smo stigli u utorak, 19. travnja, u poslijepodnevnim satima, u kuću Franjevačkih sestara Marijinih misionarki, koja je odmah do Porcijunkule.

One su nas lijepo dočekale. Smjestivši se, otišli smo posjetiti crkvu sv. Damjana.

Sljedećih dana još smo posjetili i ostala svetišta vezana uz Franjin život: Greccio, Rivortorto, La Forestu, Poggio Bustone, Fonte Colombo...

U La Foresti smo susreli i mlađice iz zajednice „Mondo X“, koja je tu već godinama, i oni su nas upoznali sa svojom zajednicom.

Također posjetili smo i samostane Carceri. Cijeli jedan dan imali smo samo za razgledavanje grada Asiza, imajući pri tom priliku vidjeti sve crkve i svetišta vezane uz sv. Franju i sv. Klaru.

Pred sam kraj našega hodočašća zaputili smo se na La Vernu, gdje je naš sveti otac Franjo primio stigme. Tamo su nas lijepo dočekala i ugostila naša franjevačka braća, te smo ondje prenocići.

U nedjelju jutro pošli smo s La Verne prema Padovi, gdje smo posjetili baziliku sv. Ante Padvanskog i svetište sv. Leopolda Bogdana Mandića, čije je tijelo

tada bilo izloženo u svetištu.

Na kraju smo se ponovo vratili na Trsat gdje smo ostali još jednu noć, te smo se iduće jutro oprostili jedni od drugih i pošli natrag u svoje provincije.

Bogu hvala na ovom milosnom hodočašću i svima koji su nam to omogućili.

Bilo je zaista lijepo hoditi stopama sv. Franje i saznati mnogo toga o njemu iz ovako bliske per-

spektive. Neka nam sv. Franjo pomogne svojim zagovorom da to hodočašće u nama ostavi trajne plodove.

Budući da je taj naš posjet franjevačkim mjestima svojevrsna duhovna obnova, naše putovanje bilo je protkano molitvom i liturgijskim slavlјima na mjestima koja smo posjetili.

fra Šimun Suton

ODRŽANA SJEDNICA JKPM OFM

Mostar, 20. travnja 2016. – U franjevačkom samostanu svetih Petra i Pavla u Mostaru, u srijedu, 20. travnja 2016. održana je sjednica Južnoslavenske konferencije provincialnih ministara OFM. Članovi Konferencije su provincialni ministri triju hrvatskih provincija, dviju bosansko-hercegovačkih i Slovenske provincije.

Uz ostale točke dnevnoga reda izabran je i novi predsjednik i podpredsjednik Konferencije: Provincialni Hercegovačke franjevačke provincije fra Miljenko Šteko izabran je za predsjednika, a provinciala Slovenske provincije fra Marjan Čuden za podpredsjednika.

(MIRIAM)

SPLIT-TRSTENIK: IZABRAN NOVI DEFINITORIJ

U srijedu, 13. travnja 2016., na redovitom Provincijskom kapitulu Franjevačke provincije Presvetoga Otkupitelja koji se održava u Franjevačkom samostanu O. fra Ante Antića u Splitu pod predsjedanjem fra Joška Kodžomana, provinciala i predsjednika Kapitula, izabrani su novi defintori:

Fra Petar Čirko

Fra Ivan Čupić

Fra Dušan Džimbeg

Fra Tino Labrović

Fra Ivan Maletić

Fra Zvonko Tolić

Svim novoizabranim defintorima čestitamo i neka ih prati zagovor sv. Franje Asiškog.

NOVA PROVINCIJSKA UPRAVA BOSNE SREBRENE

Danas, 6. travnja, u prijepodnevnim satima na Provincijskom kapitulu Bosne Srebrenе izabrana je nova uprava:

fra Jozo Marinčić, provincial

fra Petar Jeleč, provincijski vikar

fra Vinko Sičaja, defintor

fra Zdravko Dadić, defintor

fra Janko Ćuro, defintor

fra Vilim Radman, defintor

fra Nikica Vujića, defintor

fra Kristijan Montina, defintor

Iskreno im čestitamo i želimo Božji blagoslov u vršenju odgovorne dužnosti!

PREMINUO FRA BERARD ANTE BARČIĆ, NAJSTARIJI FRANJEVAC NA SVIJETU

Fra Berard Ante Barčić, najstariji član Franjevačke provincije sv. Jeronima u Dalmaciji i Istri, te najstariji franjevac na svijetu preminuo je okrijepljen svetim sakramentima u utorak 3. svibnja, u ranim jutarnjim satima, u pulskoj Općoj bolnici; u 106. godini života, 91. godini redovništva i 83. godini svećeništva.

Fra Berard Ante Barčić rođen je u selu Kampor na otoku Rabu 22. rujna 1910. godine, od oca Ante Barčića i majke Matije, r. Staničić. Na krštenju je dobio ime Ante. Majka Matija rodila je sedmero djece i umrla trudna od upale pluća 1923. godine. Bog joj je podario radost da iz obitelji ima dve redovnice, Mariju i Mandicu, te jednog svećenika, Antu, fra Berarda. Nakon toga se otac Ante oženio s Marijom, r. Ribarić g. 1923. i s njom je imao tri sina i jednu kćer.

Fra Berard je pučku školu završio u Rabu 1921. godine, a nižu državnu klasičnu gimnaziju 1925. u Senju. Dječačka želja da postane franjevac uslišana je u rujnu 1925. godine kada je krenuo prema Dubrovniku i na svoj rođendan, 22. rujna, obukao franjevački habit te dobio redovničko ime Berard, po prvom franjevačkom mučeniku. Dana 27. kolovoza 1927. započeo je u Dubrovniku godinu novicijata, a 29. kolovoza 1928. položio prve redovničke zavjete. Više razrede klasične gimnazije pohađao je u Dubrovniku i Splitu gdje je i maturirao u rujnu 1930. godine.

Teološki studij pohađao je kroz četiri godine u Splitu, a vojnički rok odslužio je u Banjoj Luci. Za svećenika je zaređen 23. rujna 1933. godine. Poslije svećeničkog ređenja odlazi na studij prirodnih znanosti u Zagreb gdje je diplo-

mirao 1938. godine. Iste godine radi kao profesor na Badiji gdje je njegova provincija imala nižu klasičnu gimnaziju s pravom javnosti. U međuvremenu je položio profesorski ispit pod naslovom "Biljnogeografski odnosi Otoka Badije", u veljači 1944. u Zagrebu. Nakon II. svjetskog rata u Pazinu je otvorena biskupska klasična gimnazija gdje je predavao prirodne znanosti 1945.–1951. Bio je u Pazinskom sjemeništu kada je bl. Miroslav Bulešić podnio mučeništvo u Lanišću i sudjelovao je u prihvatu teško ranjenog mons. Jakoba Ukmara koji je pretučen u Lanišću. Vrlo je rado govorio o suživotu i suradnji s bl. Miroslavom Bulešićem kojemu se, kako je rekao u mnogim intervjuima, cijelog života molio za njegov zagon.

Na provincijskom kapitulu u srpnju 1952. fra Berard izabran je za provincijala franjevačke provincije sv. Jeronima. Tu je službu obnašao devet godina. U prve tri godine službe u Zadru predavao je njemački jezik na biskupskoj klasičnoj gimnaziji. Po završetku provincialne službe ponovno do-

lazi u Pazin i djeluje kao profesor u klasičnoj gimnaziji u Pazinu. U lipnju 1963. na Generalnom kapitulu franjevačkog reda u Asizu izabran je za generalnog definiptora za slavenske franjevačke provincije. Tu službu obavljao je u Rimu četiri godine (1963.–1967). Po povratku iz Rima fra Berard je premješten u Split gdje predaje na franjevačkoj gimnaziji sedam godina. Godine 1974. premješten je u Zadar i imenovan magistrom franjevačkih novaka.

Tu službu obavljao je dvije godine.

U franjevački samostan sv. Antuna Padovanskog u Puli fra Berard je došao 1978. godine gdje je proveo 38 godina obavljajući razne službe. Dok ga je zdravlje služilo aktivno je pomagao je u župnom pastoralu, posebno u radu s Neokatekumenskom zajednicom koja je najprije djelovala u Puli.

Fra Berard je u svom izrazito plodnom spisateljskom djelovanju, osim mnoštva radova i članaka znanstvenoga, teološkoga, povijesnoga i informativnoga karaktera, napisao i 13 knjiga, od kojih treba istaknuti: S Pavlom VI. u Kristovoj Domovini, Ratna sjećanja jednog franjevca, Poratna sjećanja jednog franjevca, Franjo Asiški zrcalo Evanđelja, Mysterium tremendum (euharistija i ispunjaj), Biljnogeografski odnosi otoka Badije, Flora i vegetacija otočića Košljuna i druge. Uz to je surađivao u sljedećim revijama: Priroda, Istarska Danica, Obnovljeni život, Crkva u svijetu, Brat Franjo, Vjesnik Đakovačke nadbiskupije, Acta botanica croatica i časopisu Marulić.

Fra Berard je sve donedavno vodio kroniku samostana i župe,

karitativno je pomagao najsironašnije, primao i ispovijedao vjernike, koncelebrirao gotovo svakodnevno u crkvi, a za hladnijeg vremena slavio je euharistiju u svojoj sobi. Redovito je čitao dnevni tisak, Hrvatsko slovo, mjesecnik Priroda i katolički tisak, pratilo društvena događanja, s braćom molio i sudjelovao na svim zajedničkim susretima i molitvama, zahvalan Bogu za svaki novi dan. Mnoge pozivnice za svoja brojna slavlja tipkao je sam na pisačem stroju na kojem svakog Božića i Uskrsa osobno tipkao čestitke provincialu, biskupi-

ma i provincijalkama više družbi. S braćom i sestrama u samostanu je živio jednostavnim životom, strpljivo podnoseći svoje tegobe prikazujući ih za život svoje voljene provincijske zajednice.

Među brojnim proslavama organiziranim njemu u čast svakako treba istaknuti onu održanu 22. rujna 2013. kada je o. Berard Barčić proslavio dva izvanredna jubileja: 80. obljetnicu svećeništva i 103. rođendan; tom prigodom misno slavlje predvodio je zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić; kao i slavlje 22. rujna 2015. godine kad je proslavio 90. obljetnicu

od oblačenja franjevačkog odijela i života u franjevačkom redu.

Nekoliko dana prije svoje smrti, nakon naglog pogoršanja zdravstvenog stanja, primljen je u Opću bolnicu Pula gdje i preminuo u ranim jutarnjim satima 3. svibnja, na blagdan sv. Filipa i Jakova.

Euharistijsko slavlje i ispraćaj su bili u četvrtak u 17 sati u samostanskoj crkvi Sv. Antuna u Puli, a misa, sprovodni obredi i ukop u petak 6. svibnja u 13 sati u Franjevačkom samostanu na otočiću Košljunu.

ODRŽAN V. SABOR FRAME HERCEGOVINA NA ČERINU

Samo nakon dvije godine od našeg posljednjeg Sabora na Širokom Brijegu, 10. – 12. lipnja 2016. godine održan je V. sabor Frame Hercegovina na Čerinu, pod gesлом *Nada naša samo si Ti!* Tri dana je brežuljak na Čerinu bio ispunjen molitvom, plesom, pjesmom i radošću framaša iz svih dijelova Hercegovine. U petak smo naše framaše smjestili u prostorije Osnovne škole Čerin koja nam je velikodušno otvorila svoja vrata i primila framaše na spavanje. Program smo započeli himnom našega Sabora i koreografijom, a zatim su nam se obratili naši vodi-

telji Kristina Primorac i Slaven Pehar. Na početku pozdravili su nas nacionalna predsjednica Andelka Oreč, „predsjednica Frame cijelog svijeta“, tj. međunarodna koordinatorica Frame Andrea Odak, u ime područnog vijeća OFS-a Hercegovine područna rizničarka Josipa Vukoja, područna predsjednica Josipa Matić te područni duhovni asistent fra Slaven Brekalo i župnik župe Čerin fra Dario Dodig. Nakon uvodnih pozdrava uslijedila su i predstavljanja mješovitih bratstava kroz kratki skeč ili pjesmu. Nakon čega smo se uputili u Međugorje na predstavu

Brat magarac koju su pripremili glumci Hrvatskoga narodnog kazališta Mostar. Program je završio molitvenim bdijenjem koji je predvodio fra Antonio Šakota, duhovni asistent Frame Mostar.

Subota je započela zajedničkom jutarnjom molitvom te doručkom nakon čega je uslijedilo predavanje fra Sretana Ćurčića koji nam je pričao o nadi i pouzdanju u Boga. Zatim su framaši, podijeljeni u grupe, razgovarali koliko je nuda prisutna u njihovim životima. Nakon pauze imali smo predavanje fra Kristiana Stipanovića koji nam je govorio o ži-

votnim pozivima koji svoj temelj imaju u pouzdanju u Boga. Nakon fra Kristianovog predavanja imali smo svjedočanstvo Daria i Kristine Perković o njihovom framaškom putu koji ih je doveo do braka. Zatim je uslijedila sveta misa koju je predvodio fra Ljubo Kurtović, područni duhovni asistent OFS-a Hercegovina. Program smo završili filmom *Generacija nade* koji nam je pokazao koliko smo zapravo bogati ako imamo i jedan obrok dnevno te nam ukazao na ljubav koju čine ljudi oko nas. Subota večer je bila rezervirana za zabavnu večer na kojoj nas je zabavljao fra Marin Karačić te zbor Frame Hercegovina pod vodstvom Luke Rupčića. Večer je

završila klanjanjem Presvetom Oltarskom Sakramentu koje je predvodio fra Nikola Rosančić, duhovni asistent Frame Humac.

Nedjelju smo započeli doručkom nakon kojeg su nam se obratile Sestre franjevke od bezgrješnog začeća iz Dubrovnika te nam govorile o svom životu u zajednici i življenju Evanđelja. Nakon sestra franjevki, na vrlo zanimljiv način, svoj životni put i obraćenje ispričao nam je Goran Čurković. Sabor smo zatvorili svečanom svetom misom koju je predvodio fra Antonio Šakota uz koncelebraciju fra Daria Dodiga i fra Slavena Brekala.

U ime područnog vijeća za-

hvalujemo svim ljudima i dobročiniteljima koji su nam pomogli da se taj veliki projekt organizira. Posebna zahvala ide župljanima župe Čerin, čerinskim fratrima, zboru Frame Hercegovina pod vodstvom fra Tihomira Bazine i Luke Rupčića, OFS-u Čerin te volonterima – čerinskim framašima koji su nam bili na raspolaganju ova tri dana.

Dragi framaši, neka vam ova savršena franjevačka radost koja se osjetila na Čerinu ostane u srcima te bude poticaj za daljnji rast na vašem framaškom putu. Mir i dobro!

Magdalena Musa, područna tajnica

ČLANOVI HERCEGOVAČKOG PODRUČNOG BRATSTVA FRANJEVAČKOG SVJETOVNOG REDA HODOČASTILI SVETOM ILIJI

Dana 20. srpnja 2016., na blagdan sv. Ilike, hercegovačko bratstvo Franjevačkog svjetovnog reda je, u organizaciji Područnog vijeća, hodočastilo na Buško jezero, na poznati Karmel sv. Ilike. Na hodočašću je sudjelovalo oko 160 svjetovnih franjevaca, iz 13 bratstava, a s nama su bili fra Dane Karačić i fra Mirko Bagarić, duhovni asistenti bratstava Široki Brijeg i Tomislavgrad.

Krenulo se u ranim jutarnjim satima, točnije „navakat“, da bi mogli i uživati u predivnom krajoliku, razgledati sve i pripremiti se za sv. misu. S dva autobusa stigla su bratstva iz Mostara, Širokog Brijega, Kočerina i Posušja, a na jezeru su nam se pridružila i bratstva Čerin, Čitluk, Međugorje, Humac, Drinovci, Gorica, Klobuk, Vitina i Tomislavgrad. Uz molitvu Časoslova i franjevačku krunicu stigli smo na odredište prije 9 sati. Tako nas je naš svetac dopratio a onda smo se nastavili družiti sa zaštitnikom BiH, sv. Ilijom.

Zajedno s mještanima slavili smo sv. misu u 11.00. Inače, samostan je slavio desetu obljetnicu osnivanja te je svečanu sv. misu preslavio mons. Vinko Puljić, kardinal Vrhbosanski. Misno slavlje bilo je u crkvenom dvorištu te je sjedinjenje s prirodom bilo neizbjegljivo. Misi je prethodila procesija kroz dvorište. Kardinal Puljić se u propovijedi dotakao više tema, neke su bile i u anegdotama koje su izlaganje

učinile zanimljivijim. Naglasak je bio na krepostima, brizi za osobnu duhovnost naspram užurbane svakodnevnice, pronalasku Boga u toj svakodnevnici, ali ne u oluji, gromu ili vjetru nego u blagom povjetarcu, poput Ilike. Slikovit zaključak propovijedi bio bi da briga za vlastitu dušu treba biti ispred brige za vlastita konja.

Nakon okrijepe duše slijedila je okrijepta brata magarca. U zajedništvu smo blagovali te su pali dogовори za uzajamne posjete bratstvima.

Krenuli smo prema duvanjskom samostanu, gdje nas je dočekao fra Mirko Bagarić, kapelan i duhovni asistent bratstva Tomislavgrad. Razgledali smo crkvu sv. Nikole Tavelića i etnografski muzej. Imamo samo riječi hvale za našu duvanjsku braću, koja su nas lijepo dočekala i pobrinula se da nas rashlade sladoledom. Pala je još jedna čakula pod krošnjama kestena i krenuli smo kući, opet u društvu našeg serafskog oca.

Brat povjetarac nas je cijeli dan grlio i podsjećao na božju prisutnost, a brat sunce je pokazao svoje šare na našim rukama i licima, dok će sestrica ljubav sve bratske susrete i osmjehe ovog dana ostaviti u našim srcima.

Mirela Lovrić, OFS Široki Brijeg

IZ ŽIVOTA CRKVE U HRVATA

TREĆI MEĐUDEKANSKI SUSRET U BOSNI I HERCEGOVINI

Treći međudekanski susret u Bosni i Hercegovini održan je, 28. travnja 2016. u prostorijama Nadbiskupijskoga sjemeništa Petar Barbarić u Travniku pod predsjedanjem nadbiskupa metropolita vrhbosanskog kardinala Vinka Puljića, predsjednika Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine.

Na susretu su, osim jednoga biskupa, sudjelovali svi ostali članovi Biskupske konferencije, oba franjevačka provincijala, članovi Vijeća za kler BK BiH, koje je i inicijator toga susreta, te 26 od ukupno 28 dekanova iz svih biskupija u BiH.

U središte svoga razmišljanja sudionici stavili su Izvanrednu jubilarnu godinu Božjeg milosrđa. U tom su duhu pozorno saslušali izlaganje o Isusovu milosrđu prema svetom Petru u kojem je, po suzama i gorkom kajanju zbog krivih riječi i koraka, dozrela njegova autentična ljubav.

Sudionici susreta saslušali su i izvješće o prikljenim sredstvima u Nedjelju solidarnosti u BiH u Treću korizmenu nedjelju, 28. veljače 2016. kada je prikupljana kolekta na svim župama u BiH kao pomoć župama i župnicima koji žive u teškoj materijalnoj situaciji. Vijeće je bilo predložilo kriterije za raspodjelu te pomoći na oko 80 župa s malim brojem vjernika kojima je nužno potrebna potpora, a biskupi su to na svome zasjedanju usvojili. Biskupi izražavaju zahvalnost svim vjernicima koji su prepoznali potrebu pomoći onima koji nemaju i tako su na konkretan način pokazali milosrdno lice prema braći i sestrama koji žive u oskudici. Preko dekana zamolili su župnike da upoznaju vjernike s visinom prikupljene kolekte i načinom njezine raspodjele. Biskupe posebno raduje aktivnost pojedinih župnika koji, s pomoću konkretnih akcija, rade na međusobnom povezivanju između materijalno bolje stojecih župa s onim župama koje su u egzistencijalnoj potrebi.

S posebnom pozornošću sudionici susreta saslušali su izvješća generalnih vikara iz Banje Luke, Mostara i Sarajeva o dosadašnjem obilježavanju godine Božjeg milosrđa na biskupijskoj, dekanatskoj i župnoj razini. Bila je to prigoda da se sudionici podsjetite na temeljne naglaske iz apostolskog pisma pape Franje „Lice milosrđa“ te na zajedničku okružnicu biskupa BK BiH i pojedinačne okružnice dijecezanskih biskupa u kojima su dali konkretne smjernice za slavlje ovoga milosnog vremena i odredili crkve i svetišta u kojima su otvorena sveta vrata milosrđa. Spomenute su i brojne aktivnosti u svim biskupijama od hodočašća raznih staleških i dobnih skupina vjernika i dekanatskih hodočašća u katedrale, svetišta i druge crkve sa svetim vratima preko brojnih pobožnosti do konkretnih akcija pomoći siromašnima i potrebnima. Istaknuta je potreba da još više u svakodnevnom životu kršćana budu prisutna duhovna i tjelesna djela milosrđa. Biskupi su preko dekana potaknuli župnike da nastave biti više nego inače na raspolaganju vjernicima za sakrament isповijedi. Pozvali su župnike da organiziraju pučke misije uz ozbiljnu pripravu te vrijeme njihova održavanja prilagode mogućnostima članova svoje župne zajednice.

Sudionici susreta zajedno su slavili svetu misu u sjemenišnoj crkvi sv. Alojzija Gonzage u kojoj su brojni hodočasnici molili pokraj groba časnoga služge Božjega Petra Barbarića. Euharistiju je predslavio kardinal Puljić, a prigodnu propovijed izrekao je pomoćni biskup banjolučki mons. Marko Semren.

Dijecezanski biskupi, koji su zahvalili vodstvu Sjemeništa za ugodno gostoprivrstvo, iskoristili su boravak u Travniku sa susret sa sjemeništarcima svojih biskupija.

Travnik, 28. travnja 2016.

Tajništvo BK BiH

XI. SUSRET BISKUPA BK BIH S ČLANOVIMA KONFERENCIJE VIŠIH REDOVNIČKIH POGLAVARA I POGLAVARICA BIH

PRIOPĆENJE

Pod predsjedanjem nadbiskupa metropolita vrhbosanskog kardinala Vinka Puljića, predsjednika Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine, 27. travnja 2016. u prostorijama Nadbiskupskoga ordinarijata vrhbosanskog u Sarajevu, održan je XI. susret biskupa Biskupske konferencije BiH s članovima Konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica Bosne i Hercegovine (KVRPP BiH). Zbog nedolaska na susret ispričao se po jedan član iz obje Konferencije.

Poseban pozdrav i čestitke biskupi su uputili novim članovima redovničke Konferencije fra Jozi Marinčiću, provincijalu Franjevačke provincije Bosne Srebrenе, i sestri M. Zdenki Kozina, provincijskoj predstojnici Školskih sestara franjevki Provincije Svete Obitelji u Mostaru, kao i novom vodstvu KVRPP BiH na čelu s predsjednikom fra Miljenkom Štekom, provincijalom Hercegovačke franjevačke provincije, i dopredsjednicom s. Katom Karadža, provincijskom predstojnicom Školskih sestara franjevki Krista Kralja Bosansko-hrvatske provincije Prečistoga srca Marijina sa sjedištem u Sarajevu.

Sudionici susreta za središnju temu uzeli su Godinu Božjeg milosrđa sa željom da se ta stvarnost još više uprisutni na svim razinama ove Crkve. Saslušali su izlaganje o Godini milosrđa prema Buli pape Franje Misericordiae vultus (Lice milosrđa) kojom je najavljen Izvanredni jubilej milosrđa (8.XII.2015. – 22.XI.2016.). Istaknute su posebno tri molitvene nakane koje Isus od nas traži: moliti Oca nebeskoga da ne padnemo u napast, moliti da Gospodin pozove radnike u žetvu svoju i moliti za one koji nas progone.

Osobitu pozornost posvetili su duhovnom djelu milosrđa: uvredu oprostiti. Na temelju evanđeoskih riječi i zgoda razmišljali su o mogućim načinima da se putem oprštanja raskidaju lanci zla i izgrađuje život u slozi i zajedništvu s Bogom i bližnjima.

Biskupi i tom prigodom potiču sve svećenike da što češće budu na raspolaganju vjernicima za sakrament pomirenja po kojem Bog opršta grijeha ljudima. Također pozivaju vjernike da posebno o velikim svetkovinama pristupaju sakramantu ispovijedi. Poseban poziv upućuju onim članovima svojih biskupijskih zajednica koji iz raznih razloga godinama nisu pristupili svetoj ispovijedi da to učine u ovoj Godini milosrđa i pomire se s Bogom i bližnjima. Ujedinjuju molitvu i za one, kojima je naneseno veliko zlo tijekom rata ili poraća, da budu spremni oprostiti jer će na taj način biti istinski sljedbenici Isusa Krista po kojem dolazi mir u čovjekovu dušu i u ovaj svijet. Također potiču na molitvu za obraćenje grješnika i na svakodnevno činjenje tjelesnih i duhovnih djela milosrđa.

Biskupi su sa zanimanjem saslušali osvrt provincialnih poglavara i poglavarica o nedavno završenoj Godini posvećena života u redovničkim zajednicama i raznim poduzetim aktivnostima. Raduju ih brojna događanja i želja da, ono što je na osobit način intenzivno življeno u toj Godini, bude nastavljeno i ubuduće. U tom duhu bilo je riječi i o načinima buđenja duhovnih zvanja. Istaknuto je da tome najbolje pridonosi molitva i svjedočko življene onih koji su se odgovorili na Gospodinov poziv.

Sarajevo, 27. travnja 2016.

Tajništvo BK BiH

VI. SUSRET BISKUPA BK BIH S FRANJEVAČKIM PROVINCIJALIMA U BIH

Sarajevo – Pod predsjedanjem nadbiskupa metropolita vrhbosanskoga kardinala Vinka Puljića, predsjednika Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine, 27. travnja 2016. u popodnevним satima u prostorijama Nadbiskupskog ordinarijata vrhbosanskoga u Sarajevu, održan je šesti susret biskupa BK BiH s franjevačkim provincijalima u BiH.

Zbog odsutnosti ispričao se jedan član Biskupske konferencije, a na susretu su sudjelovala oba franjevačka provincijala u BiH: fra Jozo Marinčić, provincijal Franjevačke provincije Bosne Srebrenе, i fra Miljenko Šteko, provincijal Hercegovačke franjevačke provincije. I tom prigodom biskupi i provincijali razmišljali su o najboljim načinima pastoriziranja župnih zajednica s malim brojem vjernika. Želja im je da pokažu posebnu brigu za te, u ratu prognane župe, ali i da u isto vrijeme vode računa o svećenicima koji se u takvim uvjetima susreću s brojnim poteškoćama. Središnja točka susreta bilo je razmišljanje o održavanju pučkih misija i duhovnih obno-

va po župama. Biskupi i provincijali jedinstveni su u stavu da vlada velika glad za duhovnim vrijednostima u ovom vremenu sve većega materijalizma i nastojanja mnogih da se što više ima i što lakše živi.

Biskupi izražavaju zahvalnost za sve što čine redovnici i redovnice organizirajući razne duhovne aktivnosti u svojim samostanima. Na osobit način pozivaju sve župnike da u Godini Božjeg milosrđa u svojim župama organiziraju pučke misije i duhovne obnove. Posebno ističu potrebu temeljite višemjesečne molitvene priprave za pučke misije. Uvjereni su da su takve misije prigoda da se u propovijedima i razmatranjima obrade neke goruće teme koje imaju posebnu važnost za život vjernika u ovom vremenu. Ujedno je to prigoda za susrete s raznim dobnim skupinama i bolesnicima u župi.

Na susretu je istaknuto da se samo duhovnom obnovom župljana može probuditi potrebna snaga za život na ovim prostorima koja je krijeplila vjernike i u nekim puno težim vremenima od današnjih.

BISKUPI BK BIH: PORUKA JAVNOSTI S OBZIROM NA AKTUALNO STANJE U BOSNI I HERCEGOVINI

Mi katolički biskupi u Bosni i Hercegovini, u okviru svoga redovitoga služenja, pozvani smo biti također svjedoci nade i propovjednici slike među ljudima. U skladu s tim svojim vjerskim poslanjem i služenjem, ovim obraćanjem javnosti, koje upućujemo katoličkim vjernicima i cijeloj društvenoj zajednici, želimo još jednom ohrabriti sva pozitivna nastojanja da se u ovom društvu stvore stabilni i trajni uvjeti za utemeljeni optimizam u bolju, sretniju, sigurniju i bogatiju budućnost. Stoga pozivamo sve dobromjerne ljude i organizacije, domaće i međunarodne, političke, kulturne i znanstvene djelatnike, a prije svega sve katoličke vjernike, da se, u okviru svojih mogućnosti i obveza, odgovorno uključe u organiziranje pravednoga društva ispravljanjem nepravda iz prošlosti, rješavanjem sadašnjih izazova i predusretanjem novih problema.

Mi biskupi želimo jasno poručiti da nas ispunjavaju ponosom brojni naši vjernici koji, u ozračju nevjericu u budućnost na ovim prostorima, vole Boga, Crkvu, svoju zemlju Bosnu i Hercegovinu, svoj narod, svoje bližnje i sve narode i ljude s kojima žive. Iako su prošli kroz brojne ratne i poratne nedaće, ne prepuštaju se beznađu nego nose vedrinu i sve svoje snage ulažu u izgradnju dobra. Krist je nuda naš! I

takvi su ljudi, ne samo katolici nego i tisuće drugih, nuda za ovu zemlju. Nastojimo razumjeti sve one koji napuštaju ovu zemlju iz raznih razloga i želimo da ih Božji blagoslov prati te budu na ponos gdje god bili. Ipak, na osobit smo način ponosni na one koji se ne boje ovdje ostati i ovdje graditi budućnost pa makar i živjeli na prostorima gdje su manje brojni. Njima trebamo zahvaliti što, po Božjoj providnosti, još uvijek nije smanjen broj svećeničkih i redovničkih zvanja iako je uvelike smanjen broj katolika. Bog svojih ne ostavlja nego po ljudskoj malenosti pokazuje svoju svemoć.

Želimo još jednom izraziti svoju radost zbog milosnog posjeta Svetoga Oca Franje Sarajevu i koji je izraz njegove posebne ljubavi prema nama i cijeloj Bosni i Hercegovini. Njegov dolazak i njegova osoba ujedinili su Crkvu i ljude u ovoj zemlji te nas s pravom učinili ponosnima jer smo pokazali da zajedno možemo činiti dobro. To zajedništvo, uz čuvanje vlastitoga identiteta je put kojim nas je usmjerio Sveti Otac. Na tom putu potporu su nam izrazile tisuće vjernika koji su došli iz Hrvatske i susjednih zemalja, ali i milijuni u svijetu koji su putem medija vidjeli ljestvu sliku radosnog zajedništva i suradnje.

“Potreban nam je razgovor, otkrivanje bogatstva

svakoga od nas, vrednovanje onoga što nas ujedinjuje te doživljavanje razlika kao mogućnost rasta, pritom poštujući svakog pojedinca. Prijeko je potreban strpljiv dijalog, pun povjerenja, tako da pojedinci, obitelji i zajednice mogu prenositi vrijednosti vlastite kulture i prihvatići sve ono dobro u tuđim iskustvima. Na taj bi način mogle zacijeliti čak i velike rane nedavne prošlosti, a na budućnost bi se gledalo s nadom, te bismo se, slobodni od svakoga straha i mržnje, suočavali sa svakodnevnim problemima s kojima je svaka građanska zajednica pozvana suočiti se", poručio je papa Franjo u svom govoru članovima Predsjedništva BiH, 6. lipnja 2016. u Sarajevu.

1. Ako govorimo o poteškoćama s kojima se srećemo u Bosni i Hercegovini, tračak nade na putu u budućnost predstavlja podnošenje aplikacije Bosne i Hercegovine za članstvo u Europskoj uniji, što je učinjeno 15. veljače 2016. Istina, taj čin izazvao je različite komentare i prosudbe. Jedni smatraju da ta aplikacija nije kredibilna, jer Bosna i Hercegovina nije ispunila uvjete, koji se traže od svih zemalja, koje žele započeti proces pridruživanja Europskoj uniji. Za Bosnu i Hercegovinu bila bi to tri posebna uvjeta: napredak u provedbi reformske agende, prilagođavanje trgovinskoga dijela sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju i mehanizam koordinacije. Naspram tomu, zagovornici predaje aplikacije

smatraju pak da se za Bosnu i Hercegovinu ne bi trebalo primjeniti jednako stroga pravila, koja ravnuju pristupanjem novih članica u Europsku uniju. To jest, smatraju da bi njoj trebalo najprije omogućiti pristup a onda, u već učlanjenoj Bosni i Hercegovini, provoditi potrebne reforme.

Mi biskupi podržavamo nastojanja da se Bosna i Hercegovina uredi na načelima suvremene demokracije i nastavi na putu euro-atlantskih integracija u skladu s najboljim rezultatima demokratskoga svijeta. Smatramo da je već odavno jasno da daytonski pravni, politički, gospodarski i upravni okvir, koji je imao zaslugu u tomu što je omogućio da prestane rat i da društvo započne funkcionirati, ne može omogućiti normalan razvitak toga istoga društva. Štoviše, u mnogo čemu daytonski sporazum danas sprječava napredak, onemogućava uspješno poslovanje i razmjenu dobara, frustrira ljudi i guši optimizam. Stoga smatramo da ovu zemlju treba preuređiti tako da u njoj, na svim razinama organiziranja i na cijelom području, zaživi ravnopravnost pojedinaca i naroda.

2. Sljedeća važna i zabrinjavajuća pojava je pitanje depopulacije Bosne i Hercegovine. Ta pojava uvjetovana je i izazvana višestrukim razlozima, kao što su: ratni progoni, ubijanje i prisilno iseljavanje, neuspis povratak prognanika i izbjeglica jer aneks 7 daytonskoga sporazuma nije proveden, novo iselja-

vanje zbog gospodarske i političke nesigurnosti te negativan prirodni priraštaj kao posljedica različitih razloga. Sve to pogađa cijelo društvo u Bosni i Hercegovini, ali na osobit način katolike i Hrvate.

Prema službenim podatcima Agencije za statistiku, cijelu BiH zahvatio je proces depopulacije. Tako je, na razini cjelokupnoga stanovništva, Bosna i Hercegovina 1996. godine imala pozitivan priraštaj za 21.442, dok je 2015. godine on pao na -8.164. Ipak, problem postaje još ozbiljniji kada se uoči da je ta pojava, ustvari, dio procesa koji je zahvatio gotovo cijelu Europu.

Prema podatcima Biskupskih ordinarijata, katolici u Bosni i Hercegovini još od 2002. godine u kontinuitetu imaju negativan prirodni priraštaj. Ipak, on je u stalnom opadanju već od 1996. godine, kada je bio pozitivan za 1467, a prirodni priraštaj katolika 2015. godine pao je na -2449. Prema istim izvorima, ukupan broj katolika smanjuje se iz godine u godinu. Tako se procjenjuje da je na kraju 2015. godine u Bosni i Hercegovini bilo 405.735 katolika, što bi bilo za 14.559 manje negoli prethodne 2014. godine.

U traženju mogućega rješenja ovoga problema, moralo bi se voditi računa o mnogo elemenata. Ipak, smatramo da je od sudbinske važnosti stavljanje snažnoga naglaska na podizanje nataliteta i zaustavljanje iseljavanja, posebice mladih. Isto tako, u ime morala i poštovanja ljudskih prava, zahtijevamo od međunarodne zajednice i domaćih predstavnika vlasti da omoguće održivi povratak – između ostalih – i onim izbjeglim i prognanim katolicima, koji to traže, a znademo da takvih još uvijek ima veliki broj. Smatramo da je jednako važno stvaranje ozračja svakovrsne sigurnosti u Bosni i Hercegovini, kako za pojedince tako za etničke zajednice. U okviru toga, za cijelo društvo posebice bi bilo korisno podizanje političke i pravne sigurnosti koja će pogodovati gospodarskom razvitku, bez kojega je gotovo nemoguće zaustaviti iseljavanje, a ni podignuti natalitet.

3. Nikako nije mali problem za cijelo društvo činjenica da još uvijek nisu objavljeni rezultati popisa stanovništva, koji je obavljen još 2013. godine. I dok s pravom očekujemo objavljivanje točnih popisnih rezultata, sa žalošću konstatiramo da je taj popis, i prije negoli je obavljen, a posebice u vremenu nakon toga i sve do danas, postao predmet različitih političkih igara i interesa, a možda i manipulacija. To je u ovom času došlo dотле da, zbog probijanja svih rokova objavljivanja rezultata, ako se u posljednji trenutak ne postigne dogovor, prijeti opasnost da taj obavljeni popis bude čak proglašen nevaljanim, što bi moglo imati nesagledive negativne posljedice na gospodarskom, demografskom, političkom

i svakom drugom području života i usporiti proces europskih integracija. Stoga pozivamo odgovorne da, poštujući domaće i međunarodne zakonske odredbe, konačno objave točne rezultate popisa stanovništva.

4. Središnje izborno povjerenstvo najavilo je da će sljedeći lokalni izbori u Bosni i Hercegovini biti održani prve nedjelje u listopadu 2016. godine. Na tim izborima birat će se gradonačelnici i načelnici općina, općinska vijeća u FBiH, skupštine općina u RS i skupština Brčko distrikta. Kao što je poznato, važnost lokalnih izbora vrlo je velika. Za svakodnevni život običnih ljudi ova vrsta izbora često je važnija od općih izbora. To u slučaju Hrvata vrijedi posebice u onim lokalnim sredinama, na čijem području živi etnički mješovito stanovništvo. Naime, zbog nedostatka zajedničke strategije i zbog međusobnih političkih podjela i svađa, te zbog uskih stranačkih interesa i pojedinačnih umišljenih veličina, ali posebice zbog nečasnih radnja ne-hrvatskih političkih stranaka i pojedinaca željnih vlasti, i ondje gdje Hrvati predstavljaju relativnu većinu može im se dogoditi ili da im drugi biraju predstavnike u vlasti ili da izgube vlast, što onda ima vrlo negativne posljedice na hrvatsko stanovništvo koje tamo živi. A kao što je poznato, upravo to se dogodilo na posljednjim lokalnim izborima u više općina u Bosni. Stoga pozivamo sve, posebice one koji su to u prošlosti činili, da prestanu majorizirati druge koji su u manjini na nekom području, jer im time oduzimaju pravo da sami izaberu ili imenuju svoje legitimne predstavnike u vlasti, diplomaciji i gospodarstvu, što se u nedavnoj prošlosti događalo u oba entiteta i na državnoj razini. Isto tako smatramo da su vrlo pogubne dvije suprotstavljene političke tendencije. Jedno je djelovanje u smjeru da se Bosna i Hercegovina centralizira a drugo su separatistička nastojanja. Mi smatramo da takve orientacije obeshrabruju ljudi, pothranjuju strahove, bude ružna sjećanja i stvaraju prepostavke za jačanje nepovjerenja.

Kada u tom kontekstu govorimo o hrvatskom narodu, smatramo potrebnim da se hrvatski predstavnici vlasti na osobit način zauzimaju za Hrvate u dijelovima zemlje gdje su manje brojni, a posebno u entitetu RS gdje je na djelu potpuno iskorjenjivanje domicilnoga hrvatskog odnosno katoličkog življa. Svaki dio Bosne i Hercegovine pripada svim njezinim žiteljima i stvaranje zamišljenih granica ekskluzivnih prostora u glavama pojedinih ljudi šteti svim narodima, a ponajviše hrvatskom koji je najmanje brojan. U vremenu kada brojni misionari – i iz naše zemlje - djeluju u afričkim i drugim dalekim zemljama, nije uskladivo s učenjem evanđelja odricanje od

prostora gdje su katolici ove zemlje stoljećima živjeli s drugima i drugačijima.

5. Također smatramo da bi trebalo još više osnaživati ustanove kulture i znanosti hrvatskog naroda koje će promovirati jezik, kulturu i identitet naroda i ugrađivati ih u skladan mozaik društvene zajednice. Tu mislimo prije svega na sveučilište, akademiju znanosti, kazalište, kulturna društva te medije, među kojima bi od iznimne važnosti bio kanal na hrvatskom jeziku u javnom radijskom i televizijskom servisu. Od velike koristi bilo bi definiranje minimuma općih interesa svakog naroda koje će svi, a prvenstveno političke stranke, promovirati i zastupati. Tome bi dodatno i uvelike mogla pomoći unutrašnja demokratizacija političkoga djelovanja stranaka kroz čuvanje zajedništva naroda, utvrđivanje kredibiliteta Crkve kroz jačanje njezina unutrašnjega jedinstva, a na široj razini održavanje dobrih veza s Hrvatskom i svjetskim centrima moći. Stoga pozivamo sve hrvatske javne djelatnike da traže i uspostave sklad između potrebne unutarhrvatske demokracije, nužnoga jedinstva i potrebne slike u obrani osnovnih interesa naroda.

6. Pozivamo sve odgovorne da donose pravedne zakone i da ih dosljedno primjenjuju, da donesu zakon o restituciji oduzetih dobara i tako započnu ispravljanje nepravde koja je počinjena nacionalizacijom, da provedu i primijene međunarodne ugovore koje je Bosna i Hercegovina prije više godina potpisala sa Svetom Stolicom. Očekujemo da učine sve kako bi sudovi pravedno primjenjivali zakon i pravdu, jer nema sretne budućnosti ni jednom društvu bez pravedne raspodjele pravde i društvenih dobara svake vrste. Zato je potrebno, u svrhu izgradnje pravednoga društva i sklada, da sudovi sude pravedno i u skladu s pravednim zakonima, da budu otporni na bilo koji oblik manipulacije i da ne podlegnu napasti selektivne primjene zakona, traženja ili zaborava nečije krivnje, posebice u slučajevima nasilja nad povratnicima i brojnih nerazjašnjenih ubojstava nad Hrvatima u srednjoj i sjeverozapadnoj Bosni.

7. Uza sve to, postoji pojava da se djelovanje nekih radikalnih pokreta, koje je rašireno posebice u nekim afričkim, bliskoistočnim i azijskim zemljama, prenosi također u naše krajeve i ostale dijelove zapadne i srednje Europe. U vezi s tim, pozdravljamo sva zakonita nastojanja da se takve pojave spriječe, da se širi dijalog i uzajamno povjerenje i poštovanje. U tu svrhu cijela Katolička Crkva, a jednako tako i ovaj njezin dio koji živi i djeluje u Bosni i Herce-

govini, čvrsto je opredijeljena za iskren i otvoren ekumenski dijalog i susretanje sa svim kršćanskim Crkvama i zajednicama, posebice sa Srpskom pravoslavnom Crkvom, i za međureligijski dijalog sa svim nekršćanskim vjerskim zajednicama, posebice s Islamskom zajednicom u BiH.

Završavamo ovu poruku riječima pape Franje upućenim preko članova Predsjedništva BiH svima nama u Bosni i Hercegovini, 6. lipnja 2016. u Sarajevu: „U ovoj Zemlji, mir i sloga među Hrvatima, Srbinima i Bošnjacima te poticaji kojima se u posljednje vrijeme njeguje taj sklad, kao i srdačni i bratski odnosi između muslimana, židova i kršćana imaju važnost koja seže daleko izvan granica Bosne i Hercegovine. Ovime se daje svjedočanstvo cijelome svijetu kako je suradnja među različitim narodima i religijama u svrhu općega dobra itekako moguća; kako pluralizam kultura i tradicija može potaknuti i oživotvoriti neponovljivo i učinkovito rješavanje problema; kako se čak i najdublje rane mogu izlijеčiti zajedničkim hodom koji pročišćava sjećanja i daje nadu za budućnost. Svi bismo trebali prepoznati naše temeljne ljudske vrijednosti, kako bismo se uspješno suprotstavili divljaštvu onih koji bi od svake različitosti htjeli stvoriti priliku za nasiljem. U ime se tih vrijednosti može i mora surađivati, graditi i razgovarati, oprštati i s njima rasti. One tako dopuštaju suzvučju različitih glasova da se oblikuju u plemenit i skladan himan, nasuprot fanatičnom kriku mržnje... Da bi se ovo ispunilo, prijeko je potrebna stvarna jednakost svih građana pred zakonom, posebno u njegovoj provedbi, bez obzira na njihovu etničku, vjersku ili geografsku pripadnost: tako će se svi, bez razlike, u potpunosti osjećati dio dicima javnoga života i, uživajući ista prava, moćiće aktivno dati svoj posebni doprinos općem dobru.“ (kta)

Sarajevo, 19. travnja 2016.

Vaši biskupi:

Vinko kardinal Puljić

nadbiskup metropolit vrhbosanski i predsjednik BK

BiH, s. r.

Mons. Tomo Vukšić

vojni biskup, s. r.

Mons. Franjo Komarica

biskup banjolučki, s. r.

Mons. Ratko Perić

biskup mostarsko-duvanjski i apostolski upravitelj

trebinjsko-mrkanski, s. r.

Mons. Pero Sudar

pomoćni biskup vrhbosanski, s. r.

Mons. Marko Semren

pomoćni biskup banjolučki, s. r.

OTAC ZDENKO KRIŽIĆ ZAREĐEN ZA BISKUPA

Papa Franjo je 4. travnja 2016. imenovao biskupom Gospočko-senjske biskupije oca **Zdenka Križića**, dosadašnjega rektora Karmeličanskog međunarodnog zavoda Terezianum u Rimu.

Otac Zdenko Križić tako će postati prvi hrvatski biskup iz reda Karmeličana, koji je osnovan još u 13. stoljeću, a kojeg su sredinom 16. stoljeća obnovili Sveta Terezija Avilska i Sveti Ivan od Križa.

Otac Zdenko Križić rođen je 2. veljače 1953. godine u Johovcu u župi Foča kod Doboja u Bosni i Hercegovini.

Nakon završene srednje škole koju je pohađao kod franjevaca konventualaca u Zagrebu, nastavlja studij filozofije u Firenzi, a potom i studij teologije na Papinskom teološkom fakultetu Teresianum u Rimu. Prve redovničke zavjete dao je 27. srpnja 1970. u Somboru, doživotne zavjete 16. srpnja 1976. u Zagrebu, dok je za svećenika zaređen 26. lipnja 1977.

Nakon završene teologije, nastavlja studij duhovnosti na papinskom Institutu duhovnosti Teresianum 1978. gdje je magistrirao na temu "Biblijski likovi

u djelima svete Terezije Avilske". Nakon magisterija postaje prefekt dječjeg sjemeništa Otaca karmeličana u Zagrebu, a na toj funkciji ostaje do 1984. kada postaje prior samostana na Remetama i prvi savjetnik Komesarijata karmeličana.

Nakon što je 1990. utemeljena Hrvatska karmelska provincija sv. Oca Josipa, pater Križić postaje provincial. Od 1996. je vikar provincije, te prior samostana na Krku. Do 2003. još će se jednom naći na čelu karmelske provincije, nakon čega postaje Generalni vikar karmelskog reda. Tu će dužnost obavljati do 2009. godine. Od 2012. obnaša službu rektora karmeličanskoga međunarodnog zavoda Teresianum u Rimu. Osim hrvatskoga, dobro govoriti talijanski, a poznaje i španjolski jezik.

Misa biskupskoga ređenja novoga gospočko-senjskog biskupa o. Zdenka Križića slavljena je u srijedu 25. svibnja prijepodne u katedrali u Gospicu. To je prvo biskupsko ređenje u katedrali Na vještenja Gospodinova. Glavni zareditelj je zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić. Suzaredi-

telji su riječki nadbiskup i metropolit Ivan Devčić i apostolski administrator i dosadašnji gospočko-senjski biskup Mile Bogović. Prezbiteri pratitelji su o. Jakov Mamić i mons. Mile Čančar, rektor gospočke katedrale. Na misi koncelebriju vrhbosanski nadbiskup kardinal Vinko Puljć, apostolski nuncij u Hrvatskoj Alessandro D'Errico, hrvatski nad/biskupi na čelu s predsjednikom HBK zadarskim nadbiskupom Želimirom Puljićem, biskupi iz BiH, biskupi iz inozemstva, generalni tajnik HBK mons. Enco Rodinis, rektor Hrvatskoga katoličkog sveučilišta dr. Željko Tanjić, karmeličanski provincijali iz Europe, hrvatski provincijali i brojni svećenici iz Gospočko-senjske biskupije i drugih biskupija. Među uzvanicima bili su predsjednik Hrvatskog sabora akademik Željko Reiner i drugi predstavnici državne i lokalne vlasti te predstavnici kulturnoga i društvenog života. Na misnome slavlju sudjelovalo je više od dvije tisuće vjernika.

U svojoj homiliji kardinal Bozanić između ostalog rekao je: „Dragi biskupe Zdenko, slijedeći Isusa Krista Dobrog Pastira ljubi Crkvu koja Ti je povjerena; svećenike i đakone, redovnike i redovnice, bogoslove i sjemeništarce i sve Kristove vjernike. Neka djeca i mlađi, siromasi i bolesni, osamljeni i stariji, narušeni i ponizeni u Tebi prepoznaju oca, brata i prijatelja.“

Biskup Bogović u svojoj čestitci istaknuo je: „Imat ćeš suradnike u kleru koji ima svojih odlika i slabosti, ali u njemu nema nekih podijeljenosti i grupašenja. Osjetio sam da je taj kler otporan na loše

inicijative a osjetljiv za dobre. Svi te oni rado prihvaćaju kao svoga biskupa, a u tom kleru ostajem i ja jer si od danas moj biskup i pastor; od danas ćemo svi moliti za biskupa našega Zdenka."

U zahvalnom govoru na kraju mise ređenja, novi gospičko-senjski biskup Zdenko Križić rekao je: „Vidim se, poštovana Crkvo Gospičko-senjsku, kao osoba koju Gospodin poziva da ide zajedno s vama, s nadom da steknemo veće iskustvo njegove ljubavi, njegova dara nutarnje slobode, ljepotu crkvenosti, bogatstvo svetih otaj-

stava, sklad zajedništva, novost evanđelja. S vama sam jer vi ste smisao moga biskupstva i činiti nam je sve da se po nama dogodi blagoslov za narod ove naše drage biskupije“. „Učinit ćemo ono što možemo snagom našega vjerničkog i sakramentalnog poslanja svi zajedno, vjernički puk Božji, katehistice i katehete, djelatnici Caritasa, osobe Bogu posvećeno-ga života, svećenici – moji dragi najbliži suradnici, da nam se obnove obitelji, da nam se biskupija napuči, da se kolijevke ne prestanu njihati i da nam crkve još više znače u stvaranju našeg sveu-

kupnog zajedništva i učvršćenja našega bogoljubnog i narodnog identiteta“, rekao je mons. Križić. „Trebati će nam očvrsnuti uvjerenje da možemo mnogo toga promijeniti nabolje, da smo na to pozvani i da smo zato poslani. Ti prelijepi krajevi na kojima se prostire naša biskupija ne smiju biti prostori s kojih se narod iseljava, prostori koji ne nude perspektivu mlađim naraštajima. To treba promijeniti. Oslonimo se jedni na druge, a svi zajedno na Boga koji nas ljubi“, potaknuo je novi gospičko-senjski biskup. (ika)

MONS. TOMISLAV ROGIĆ IMENOVAN ŠIBENSKIM BISKUPOM

Zagreb, 3. lipnja 2016. – (IKA) Papa Franjo prihvatio je odreknuće od službe mons. Ante Ivase na pastoralnom služenju šibenskoj biskupiji u skladu s kanonom 401 § 1 Zakonika kanonskoga prava te je za novoga šibenskog biskupa imenovao mons. Tomislava Rogića, dosadašnjega župnika i dekana na Udbini, priopćio je apostolski nuncij u Republici Hrvatskoj nadbiskup Alessandro D'Errico.

Mons. Tomislav Rogić rođen je 8. studenoga 1965. u Senju, današnja Gospičko-senjska biskupija, u obitelji Ivana i Marice Rogić. Osnovnu školu pohađao je u Senju. Maturirao je na klasičnoj gimnaziji u Sjemeništu Zmajević u Zadru (1980.-1984.). Teologiju je studirao u Rijeci, a završnu godinu teološkog studija pohađao je u Zagrebu (1985.-1991.) Diplomirao je 1991. na temu "Kralj Šaul pomazanik i odbačenik Božji".

Za svećenika je zaređen u Rijeci 22. lipnja 1991. kao svećenik tadašnje Riječko-senjske nadbiskupije. Kada je 2000. godine osnovana Gospičko-senjska biskupija prelazi u kler te nove biskupije. Kao svećenik najprije djelovao je kao župni vikar u župi sv. Terezije od Djeteta Isusa na Vežici u Rijeci (1991.-1993.), a potom odlazi na postdiplomski studij u Rim na Papinsko sveučilište Gregoriana gdje postiže magisterij iz Biblijске teologije na temu "L'amore totale che si rivela morendo distaccato per poter collegare tutti per sempre (Mt 27, 38 - 51)" ("Potpuna ljubav objavljuje se umirući podijeljena da bi sve zauvijek ujedinila").

Poslije povratka iz Rima bio je predavač na Biblijskoj katedri Teologije u Rijeci (1996. – 2010.), studentski kapelan za grad Rijeku (1996.-2000.), župnik župe Uznesenja Blažene Djevice Marije u Rijeci (1997.-2000.). Generalni vikar Gospičko-senjske biskupije bio je od 2000. do 2004., a potom župnik i dekan župe svetoga Križa u Ogulinu od 2004. do 2012.

Od 2012. godine župnik je i dekan na Udbini i Podlapači te je ravnatelj Nacionalnog svetišta hrvatskih mučenika na Udbini. Član je zbora savjetnika i prezbiteralnog vijeća Gospičko-senjske biskupije te kanonik Senjskog kaptola od 2012.

Objavio je nekoliko članaka u Riječkom teološkom časopisu te u različitim lokalnim tiskovinama. Služi se talijanskim jezikom, izvjestio je Tiskovni ured Hrvatske biskupske konferencije.

TREĆI SUSRET SVEĆENIKA U BOSNI I HERCEGOVINI

Treći susret svećenika iz cijele Bosne i Hercegovine održan je u četvrtak, 16. lipnja 2016. u duvanjskoj župi sv. Mihovila arkanđela, u župnoj crkvi posvećenoj sv. Nikoli Taveliću u Tomislavgradu. Na susretu je sudjelovalo oko 250 svećenika, dijecezanskih i redovničkih, na čelu sa svim u Bosni i Hercegovini kao i apostolskim nuncijem u BiH mons. Luigijem Pezzutom, a sudjelovala su i oba franjevačka provincijala iz Sarajeva i Mostara. Svećenicima iz BiH pridružilo se i nekoliko svećenika iz Kotorske biskupije.

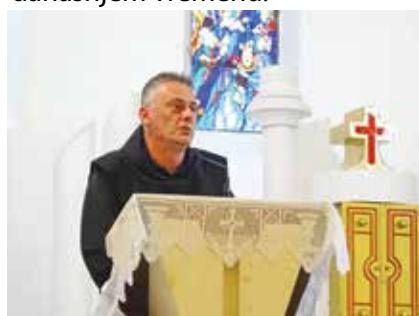

Riječi dobrodošlice uputio je duvanjski gvardijan fra Ante Pranjić napominjući da se nalaze „u spomen bazilici hrvatskog naroda, posvećenoj sv. Nikoli Taveliću, u blizini ilirskog Dalmiona ili Dalme, na prostoru smo rimskog Delminiuma, a u doticaju hrvatskog kraljevskog grada Županjca – Duvna, gdje je uređivana prva hrvatska država: Bijela i Crvena Hrvatska na Prvom hrvatskom saboru 753. godine“. Podsjetio je da je tu okrunjen i prvi hrvatski kralj Tomislav prije 11. stoljeća. „Sve nas potiče Duh Sveti na ovo današnje zajedništvo. To je onaj isti Duh koji je vodio putujućega biskupa mučenika sv. Venancija 257. godine, da postigne krunu mučeništva na ovim prostorima. To je Duh Sveti koji je u prošlosti dao snage kršćanima da tri puta iz pepela ožive i obnove Duvanjsku

biskupiju na ovim prostorima“, kazao je gvardijan fra Ante ističući da bez snage Božjeg duha neće moći opstati jer bogati Zapad privlači brojne ljudе s tih prostora.

Uslijedila je molitva Srednjega časa koju je predvodio predsjednik Vijeća za kler BK BiH mons. Ratko Perić, biskup mostarsko-duvanjski i apostolski upravitelj trebinjsko-mrkanski.

Župnik iz Goranaca fra Ivan Ivanda održao je izlaganje na temu Božjega milosrđa iznoseći pojedine naglaske na temu Božjeg milosrđa iz crkvenih dokumenata. Posebno je razradio lik Jone iz starozavjetne Knjige o Joni, koga je Bog pozvao da propovijeda u gradu Ninivi. Fra Ivan je po Joninu liku progovorio o svećeniku koji je pozvan propovijediti u današnjem vremenu.

Ispit svećeničke savjesti izložio je o. Đani Kordić, karmeličanin iz Karmela sv. Ilike na Zidinama iz župe Grabovica, koji je posebno potaknuo braću svećenike da ispitaju svoju savjest u duhu poziva na navještaj ljubavi Kristove i služenje Bogu i ljudima. Nakon toga svećenici su imali mogućnost za sakramenta pomirenja ili moljenja krunice. Na raspolaganju su im bila i četvorica misionara milosrđa.

Središnji događaj bilo je svečano euharistijsko slavlje koje će predvodio predsjednik Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine

kardinal Vinko Puljić u zajedništvu s nuncijem Pezzutom i svim biskupima i nazočnim svećenicima.

Kardinal Puljić je na početku pročitao poruku Svetoga Oca pape Franje koju je potpisao državni tajnik kardinal Petar Parolin. „Sveti Otac Papa Franjo je s radošću primio vijest da će se 16. lipnja u Tomislavgradu održati Nacionalni susret svećenika iz čitave Bosne i Hercegovine te od srca pozdravlja sve sudionike: časnu braću u biskupstvu, drage svećenike, kao i vjernike koji vas prate svojim molitvama. Nasljednik Sv. Petra nas podsjeća kako svećenik djeluje kao svjedok božanske ljubavi upravo zbog toga što je on sam istodobno znak i sredstvo susreta s Kristom. Samo je na taj način svaki svećenik, redovnik pozvan živjeti bojazni i nade svojega naroda. Dragi prijatelji, Vrhovni Svećenik nas neumorno ohrabruje govoreći kako je zadatak nas biskupa, svećenika i redovnika da ljudima očituju Božju blizinu, da im pružimo Njegovu ruku koja snaži i ozdravlja. No, ne smijemo zanemariti sami sebe i naše osobno posvećivanje“, stoji u poruci pape Franje.

Prigodnu propovijed uputio je vojni biskup u BiH mons. Tomo Vukšić. „Zahvaljujemo milosrdnom Bogu za ovaj milosni događaj i molimo Njegov blagoslov, kako bismo mogli stalno duhovno rasti... Budući da se nalazimo u Godini milosrđa, koju živi cijela Katolička Crkva i svaki njezin član kao priliku za svoju duhovnu i pastoralnu obnovu, učinilo se prikladnim danas zajedno razmisljati o tomu da je svećenik, po svojoj službi, svjedok i posrednik Božjega milosrđa radi posvećenja i spasenja ljudi! To je svećenikovo

poslanje i svrha koja bitno obilježava njegovo zvanje”, kazao je biskup Vukšić.

„Po svojoj službi svećenici nastavljaju Kristovu službu po kojoj očituju i posreduju Božje milosrđe ljudima. To čine, kao navjestitelji Riječi Božje, prvenstveno po navještanju najvećega djela milosrđa, koje je Bog iskazao po utjelovljenju i uskršnju Isusa Krista. Vrše to i kao poslužitelji sakramenata, a osobito Ispovijedi i euharistije, te kao odgojitelji Naroda Božjega. Odnosno, u mjeri u kojoj se suobličuje Kristu, svećenik postaje autentičan svjedok Božjega milosrđa. A u mjeri u kojoj takav svećenik svjedoči i propovijeda, on postaje poslužitelj i posrednik istoga milosrđa. Pontifik između Boga i čovjeka. I vršeći to, svećenik iskazuje najveći oblik milosrđa prema braći i sestrama...”, kazao je biskup Vukšić ističući da je svećenika evangeliziran da bi evangelizirao.

„Posvema smo svjesni da najveći oblik milosrđa, kojega svećenik može učiniti prema čovjeku, jest ponuditi mu Isusa kao dobroga Samaritanca, kao onoga koji liječi svaku ranu i svaku ostavljenost, koji pobjeđuje čak i smrt. Znadećemo da smo, kao i Krist svećenik, pomazani radi ljudi da bismo, po Crkvi, bili blizu konkretnom naruču Božjemu koji nam je povjeren,

i kako bismo i sami, poput Isusa, bili dobri samaritanci”, poručio je biskup Vukšić

Tijekom svete mise svi svećenici obnovili su svoja svećenička obećanja.

Prigodnu riječ na kraju svete mise uputio je apostolski nuncij u BiH nadbiskup Luigi Pezzuto.

U ime Mostarsko-duvanjske biskupije na čijem teritoriju je održan susret, riječ pozdrava i zahvale uputio je biskup Perić, koji je istaknuo da je taj susret izraz svećeničkog zajedništva s Kristom i međusobno. Istaknuo je da su takvi susreti pokazatelj da mogu biti jedno srce i jedna duša na vlastito dobro i na dobro vjernika koji su povjereni njihovoj pastoralnoj skrbi. Posebnu zahvalnost uputio je nunciju Pezzutu za

poruku Svetoga Oca i za upućene riječi. Zahvalio je i svim okupljenim biskupima i svećenicima različitih službi kao i franjevačkom samostanu u Tomislavgradu gdje je održan susret.

Liturgijsko pjevanje animirao je bogoslovski zbor Franjevačke teologije iz Sarajeva „Fra Nenad Dujić“ pod ravnateljem fra Emanuela Josića. Liturgijska assistencija bila je sastavljena od bogoslova Vrhbosanskoga bogoslovnog sjemeništa i Nadbiskupijskoga misijskog međunarodnog sjemeništa „Redemptoris Mater“ pod vodstvom fra Danimira Pezera, prvog meštra bogoslova na Franjevačkoj teologiji u Sarajevu.

Nakon svete mise uslijedilo je razgledanje muzeja i galerije franjevačkog samostana i zajednički objed i druženje.

Bio je to Treći susret svećenika, a takvi susreti održavaju se svake tri godine. Prvi je održan na Kupresu 2010., a drugi u Livnu 2013. godine.

Ukupan je broj svećenika, dijecezanskih i redovničkih, koji danas žive i djeluju na teritoriju Bosne i Hercegovine 592 i 6 grkokatoličkih svećenika. Od posljednjeg susreta prije tri godine preminulo je ukupno 47 svećenika u BiH, a zaređeno 48 novih svećenika. (kta)

PRIOPĆENJE SA 67. REDOVITOGA ZASJEDANJA BISKUPSKE KONFERENCIJE BOSNE I HERCEGOVINE

U zgradi Biskupskoga ordinarijata u Banjoj Luci, 13. i 14. srpnja 2016. održano je 67. redovito zasjedanje Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine. Predsjedao je nadbiskup metropolit vrhbosanski kardinal Vinko Puljić, a sudjelovali su svi članovi BK BiH osim biskupa mostarsko-duvanjskog i apostolskog upravitelja trebinjsko-mrkanskog mons. Ratka Perića koji je u isto vrijeme službeno boravio u Vatikanu. Na zasjedanju su sudjelovali i delegati Hrvatske i Slovenske biskupske konferencije mons. Nikola Kekić, vladika križevački, i mons. Jurij Bizjak, biskup koparski.

Tijekom zasjedanja s biskupima se susreo apostolski nuncij u Bosni i Hercegovini mons. Luigi Pezzuto. Razmišljalo se, između ostalog, o zajedničkom djelovanju biskupa na razini crkvenoga učiteljstva i pastoralno-socijalnih aktivnosti s ciljem da se pomegne opstanak ljudi u Bosni i Hercegovini.

Biskupi su razmotrili provedbu zaključaka s prošloga plenarnog zasjedanja i s Trećega međudekan skog susreta te izrazili zadovoljstvo da je provedeno ono što je dogovorenno.

Saslušali su i izvješća svojih delegata sa sljedećih ovogodišnjih događanja: s proslave 1050. obljetnice prisutnosti kršćanstva u Poljskoj, sa 100. njemačkog katoličkog zborovanja u Leipzigu, s plenarnih zasjedanja Hrvatske i Talijanske biskupske konferencije te s redovitoga godišnjeg zasjedanja generalnih tajnika europskih biskupskih konferencija u Berlinu.

Biskupi su s radošću prihvatali najavu Austrijske biskupske konferencije da će svoje proljetno zasjedanje 2018. godine održati u Sarajevu kao izraz i znak povezanosti i potpore krajevnoj Crkvi u Bosni i Hercegovini.

Biskupi su upoznati s predviđenim programom Europskoga susreta o djelima milosrđa koji će se, u organizaciji Komisije Vijeća europskih biskupskih konferencijskih Caritas in Veritate, održati od 15. do 18. rujna 2016. u Sarajevu.

Biskupi su upoznati i s primopredajom između dosadašnjega rektora mons. Jure Bogdana i novoga rektora preč. Bože Radoša u Papinskom hrvatskom zavodu sv. Jeronima u Rimu. Dosadašnjem rektoru biskupu Bogdanu i tom prigodom zahvaljuju za dugogodišnju plodnu suradnju, a novom rektoru preč. Radošu i suradnicima žele svaki Božji blagoslov u budućem vođenju te ustanove od posebne važnosti za Crkvu u Hrvata.

Kroz opširno godišnje izvješće o radu Caritasa Bosne i Hercegovine, biskupi su upoznati s brojnim projektima i aktivnostima koje provodi Caritas na svim razinama u Bosni i Hercegovini. Posebno ih raduje sve bolja suradnja s Međunarodnim i Europ-

skim Caritasom, ali i na razini Caritasa Bosne i Hercegovine. Upoznati su i s rezultatima akcije Tjedan solidarnosti s Crkvom i ljudima u Bosni i Hercegovini ponovno izražavajući zahvalnost Hrvatskoj biskupskoj konferenciji i Hrvatskom Caritasu, ali na osobit način brojnim ljudima koji i na taj način daju potporu Crkvi i ljudima u BiH.

Biskupi su s posebnim zanimanjem saslušali svoja delegata na prošlogodišnjoj Biskupskoj Sinodi mons. Tomu Vukšića, vojnog biskupa u BiH, koji je prikazao poslijesinodalnu pobudnicu „Amoris laetitia“ (Radost ljubavi), koju je objavio papa Franjo na svetkovinu svetoga Josipa, 19. ožujka 2016. nakon održanih dviju biskupske sinoda o obitelji, jedna 2014. a druga 2015. godine. Iznio je i pojedine točke o kojima je vođeno najviše diskusije tijekom Sinode.

Razmišljajući o provedbi poticaja Svetoga Oca iz spomenute pobudnice, biskupi potiču sve svećenike da još veću pozornost posvete neposrednoj pripravi mladih za sakrament ženidbe. Na osobit način potiču svećenike, redovnike, redovnice i katehete da posebnu pozornost posvete župnoj katehezi kao nenadomjestivom načinu odgoja u ljubavi prema Crkvi i župnoj zajednici te rastu u zaživljavanju kršćanskog stava crpljenog iz sakramenata. Potiču sve katoličke roditelje da svoju djecu šalju na župnu katehezu podsjećajući da je upravo župna kateheza sačuvala u mnogima vjeru u vremenu jednoumlja. Zahvaljuju svim katehetama i katehisticima koji kroz župni vjerouauk i svjedočko vjerničko življjenje pomazu učenicima ne samo u vjerskom znanju nego i u življjenju vlastite vjere. Podržavaju rad Centara za obitelj koje vode dijecezanski Caritasi kao i formiranje mladih animatora koji svojim vršnjacima pomazu rasti u vjeri. Odaju priznanje i zahvalnost onima koji rade na povezivanju obitelji kroz razne udruge, pokrete ili na druge načine te potiču da to bude još šire i temeljitije. Pozivaju sve vjernike da više čitaju vjerski tisak te slušaju i gledaju katoličke elektroničke medije te u razgovorima o vjerskim temama međusobno se snaže i rastu u vjeri te obogaćuju svoj vjerski rječnik.

Biskupi su upoznati i sa sadržajem pisma prefekta Kongregacije za nauk vjere kardinala Gerharda Müllera *luvenescit Ecclesia* o odnosu između hijerarhijskih i karizmatskih darova za život i poslanje Crkve.

Na blagdan sv. Bonaventure, nebeskog zaštitnika banjolučke katedrale i biskupije, 15. srpnja biskupi će slaviti svečanu euharistiju. Svetu misu predvoditi će i prigodnu propovijed uputiti kardinal Puljić.

Tajništvo BK BiH

MIR I DOBRO

Vijesti

II. 2016.

Mostar, travanj 2016. – rujan 2016. (izbor)

DOMINIKANCI SVJEDOČILI NA KOČERINU

(Fra M. Knežović) – U nedjelju, 10. travnja, članovi Dominikanskoga reda (OP) pohodili su župu Kočerin. Na misnim slavlјima na Kočerinu i na Rujnu dominikanci su predvodili svete mise i govorili o duhovnome pozivu. Odgojitelj dominikanskih novaka, čiji se novicijat nalazi u Dubrovniku, fra Nikola Noso ju propovijedima govorio je o ljepoti duhovnoga života koji se odvija po načelu bacanja mreža na Isusovu riječ. Nakon misnih slavlja mladi dominikanci – novaci su progovorio o svome duhovnome pozivu i životu u novicijatu. Povod toga pohoda bilo je obilježavanje 800. obljetnice od osnutka Reda dominikanaca koje je ustanovio sveti Dominik. Na vjernike su lijep dojam ostavili fra Bonifacije Franjo, fra Dajan Topalović, fra Ilijan Lešić, fra Blaž Posarić i učitelj fra Nikola Noso. Kočerinski fratri fra Goran Čorluka i Fra Mario Knežović srdačno su im zahvalili s naglaskom kako su Sveti Franjo i Sveti Dominik duboko povezani u navještaju evanđelja.

DUVANJSKA BAZILIKA U NOVOME SJAJU

U subotu 23. travnja 2016. završeno je bojenje crkve sv. Nikole Tavelića u Duvnu.

Kroz tri tjedna odvijali su se veliki radovi u toj bazilici. Skinut je drveni strop koji je zamračivao cijeli prostor, zatrpaо ventilačni odvod i smanjivao površinu prostora i arhitektonski izgled bazilike. Kroz 35. godina te ploče od presovanog drveta na mjestima su bile pod vlagom i postojala je opasnost od padanja. Sad je to sve otklonjeno i nakon ličilačkih radova pojavio se pravi izgled bazilike.

Ispod kupole, koja je visoka preko 17,55 m. u samom kupoljskom vijencu umjetnik Josip Botteri-Dini postavio je mozaik s temom „Nebeskog Jeruzalema“ od 28 m², na visini od 12 m. U samom se mozaiku lijepo vidi u središtu Presveto Trojstvo, Gospa

prva do Isusa, te s obje strane nebeski anđeli. Na jednoj strani su naši mučenici i sveci, a na drugoj vjerni puk u kojemu se primjećuje i hrvatska duvanjska nošnja. Nacrt za taj mozaik izradio je umjetnik prije godinu dana u suradnji i na poticaj gvardijana fra Ante. Fra Ante je održavao vezu s umjetnikom, tražio financijsko rješenje i donosio te radne skice. Mi fratri smo o njima raspravljali na kućnim kapitulima. Sad smo se svi uvjerili da je umjetnik imao dobru zamisao, jer je to umjetničko djelo na radost svima i vjernicima i svećenicima.

MOSTARSKI BISKUP MSGR. RATKO PERIĆ BLAGOSLOVIO NOVOIZGRAĐENU CRKVU SV. JURE U SLUŽNUJU

(brotnjo.info, M. Pavlović) – Budući da su dugi niz godina svedete mise u Služnju slavlјene u ovećoj grobljanskoj kapeli, vrijedni mještani Služnja, naselja koje pripada župi Čitluk, 29. kolovozu

2013. godine započeli su i u rekordnom roku od dvije godine u potpunosti završili i uredili svoju novu crkvu u kojoj se od 29. kolovoza prošle godine redovito slave svete mise. Na radost, čast i ponos svih mještana Služnja, na blagdan sv. Jure, nebeskog zaštitnika Služnja, tu novoizgrađenu područnu crkvu sv. Jure na Služnju je svečano blagoslovio biskup mostarsko-duvanjski i apostolski upravitelj trebinjsko-mrkanski msgr. dr. Ratko Perić.

On je uz koncelebriranje čitlučkoga župnika fra Mire Šege i dekanu Broćanskog dekanata fra Daria Dodiga te još nekoliko svećenika, predvodio svetu euharistiju. Za taj veliki i svečani događaj mještani su se duhovno pripravili trodnevnicom u sklopu koje se svake večeri molila krunica i slavila sveta misa.

Uz gotovo sve mještane, svečanom blagoslovu crkve nazočili su njihovi brojni gosti i prijatelji, općinski čelnici Čitluka, brojni visoki predstavnici hrvatskoga naroda svih razina vlasti u BiH predvođeni hrvatskim članom Predsjedništva BiH Draganom Čovićem, čitlučki gospodarstvenici te mnoštvo vjerničkog puka iz cijelog Brotinja.

Na početku svete mise čitlučki župnik fra Miro Šego, koji je i najzaslužniji za gradnju crkve, pozdravio je biskupa, svećenike, nazočne hrvatske dužnosnike, gospodarstvenike i svekoliki vjernički puk te je istaknuo :

- Crkva je uvijek bila i je središnje mjesto vjerskoga i kulturnoga događanja. Uvijek je bila ponos nekoga mjesta pa vjerujem da je tako i danas ova novosagrađena crkva u Služnju. Dugo su ovi mještani planirali, nadali se i sanjali imati jednu crkvu u središtu svoga mjesta, na ponos njima i svima koji kroz njihovo mjesto prolaze. I hvala Bogu, današnji Služnjani dosanjaše svoj san i danas su s razlogom i radosni i ponosni. Dvije i pol godine su prošle otkada se postavio kamen temeljac pa do današnjega dana. Uložilo se puno truda i znoja, žrtve i ljubavi, molitve i vapaja, da bi se ova crkva izgradila. U njezinoj izgradnji sudjelovali su mještani, od najmanjega koji je mogao nositi kosor ili sjekiru kad smo počeli uređivati ovaj ovdje prostor, pa do onih najstarijih koji su svojim znanjem i savjetima podupirali projekt. I Bogu hvala danas smo ovdje gdje jesmo, vjerujem u jednom prekrasno uređenom prostoru i jednakom tako na najljepšem mjestu u Služnju. Ponosni smo i Bogu zahvalni za ovo zdanje. Neka ono postane mjesto izgradnje, povezanosti i novoga zaleta ovoga mjesta, naše župe i naše nam drage Hercegovine - rekao je fra Miro izražavajući svima dobrodošlicu te biskupa pozvao da započne svetu misu.

Biskupov blagoslov crkve i oltara

Obraćajući se vjernicima na početku svete mise, biskup Perić je kazao:

- Bilo mi je vrlo dragو čuti kad je župnik rekao da je ovo najljepše mjesto, možda i najljepša zgrada u ovome prostoru, koju darujemo Bogu i sv. Juri, zaštitniku ovoga mjesta. Darujemo je Bogu da čisti naše savjesti i da mi možemo čista srca i čiste duše ovdje Bogu prikazivati Njegovu, Isusovu žrtvu. Iskreno se skrušeno pokajmo pred Gospodinom neka nam se svojim milosrdem smiluje kako bismo bili dostojni ovoga blagoslova koje ćemo zazvati nad ovu crkvu i na ovaj oltar.

Nakon što je obavio potrebnii obred blagoslova vode, mostarski biskup dr. Ratko Perić je prošao kroz cijelu crkvu škropeći i svečano zazivajući Božji blagoslov na sve njezine dijelove i nazočne vjernike, pri čemu su mnogim vjernicima od radosti navirale i suze. Tijekom svete mise, odnosno nakon molitve vjernika, biskup je na svečan način blagoslovio i oltar.

Nadahnuta biskupova propovijed

U svojoj je nadahnutoj propovijedi biskup Perić istaknuo kako je sveti Jure bio pravi svetac i mučenik koji je svojim životom pokazao kako se treba boriti protiv napasti, protiv „zmaja od bezdane“ te dodao kako je Jure kao vojnik bespogovorno izvršavao carske zapovijedi, ali je odbio pokloniti se caru umjesto Bogu, odnosno da nije htio prihvati ni jednoga cara umjesto Krista pa je na mučenički način prolio svoju krv za vjeru u pravoga Boga.

- Molimo sv. Juri i za nas same da ostanemo poput njega čvrsti odbijajući sve napasnike i preko prijatelja i neprijatelja, i preko slabih i najboljih točaka koje nas odvraćaju od Boga, od Isusa Krista, Neka nam on u tome pomogne, neka je vama svima koji budete dolazili u ovu crkvu, ispovjedali se, pričešćivali se, svetoj misi prisustvovali, po njegovu zagovoru Bog udijeli svoj obilan blagoslov – rekao je msgr. Ratko Perić na kraju svoje propovijedi.

Fra Mirina zahvala

Na kraju je svim mještanima i svima koji su na bilo koji način pomagali gradnju crkve zahvalnost izrazio župnik fra Miro Šego, a posebno župnom odboru i članovima MZ Služanj na čelu s Franjom Turudićem za njihovu predanost u realizaciji projekta i pripremi današnje svečanosti. Na blagoslovu crkve i svetoj misi zahvalio je i ocu biskupu kojem je uručio umjetničku sliku crkve sv. Jure, rad slikarice Mirjane Barbarić.

Kažimo i to da su svojim nastupom u pjevanim dijelovima sv. mise tisuće zajedničkim nastupom uveličali crkveni zborovi iz Služnja i Studenaca, a pripremali su ih Anka Zubac i Ivan Petković. Nakon svete mise su mještani Služnja u prostranom šatoru Sabljić upriličili nezaboravnu proslavu uz druženje, zabavu bogatu i obilje domaćih specijaliteta.

Evo što nam je o svečanosti rekao predsjednik MZ Služanj Franjo Turudić:

- U ime mjesne zajednice Služanj zahvalio bih svojim sumještanima, svim žiteljima Brotinja i svima koji su nam pomogli u realizaciji ovoga projekta. Radili smo i gradili danonoćno kako bi izgradili ovu prelijepu crkvu. Hvala župniku fra Miro Šegi i ostalim svećenicima, hvala općinskoj i višim razinama vlasti na njihovoj pomoći,

hvala našim gospodarstvenicima, iseljenicima i podupirateljima iz zemlje i inozemstva, bez njihove pomoći ne bismo uspjeli. Od srca im hvala svima. Na ovome nećemo stati, malo ćemo se odmoriti i nastaviti ćemo graditi nove projekte – kazao je F. Turudić.

Temelji crkve blagoslovjeni 29. kolovoza 2013. godine

Kažimo i to da je 29. kolovoza 2013. godine čitlučki župnik fra Miro Šego na svečan način blagoslovio početak radova na izgradnji područne crkve sv. Jure na Služnju te da je po obavljenom blagoslovu u temelje prednjega dijela crkve sv. Jure položena Povelja s ispisanim tekstom koji glasi :

„Za vrijeme uprave Katoličkom crkvom pape Franje, biskupa mostarsko-duvanjskoga doktora Ratka Perića, provincijala Hercego-vačkih franjevaca dr. fra Miljenka Šteke, čitlučkog župnika fra Mire Šege, predsjednika Općine Čitluk Ive Jerkića, na dan 29. kolovoza godine Gospodnje 2013. temeljni kamen područne Crkve svetoga Jure na Služnju blagoslovio fra Miro Šego, župnik uz prisutnost vjernoga puka. Ovo svjedočanstvo stavljeno je u temeljni kamen crkve nakon obavljenog svečanog blagoslova na vječnu uspomenu. Čitluk – Služanj, 29. kolovoza 2013. godine. Župnik fra Miro Šego.“

3381302232342778; ili devizni: SWIFT: UNCR BA 22, IBAN: BA39 3381 3048 3234 3194; UniCredit Bank, Kardinala Stepinca b. b., BiH - 88000 Mostar.

Zahvaljujemo Bogu, svim darovatelju i izvođačima radova.

IZLIVENA ŠESTA PLOČA NA STUDENTSKOM DOMU, PUĆKOJ KUHINJI, CENTRU ZA DIJALOG

(Mostar, fra I. Skoko) Hvala Bogu, hvala svim darovateljima i izvođačima izgradnja studentskog doma, pućke kuhinje i centra za dijalog ide dobro. Imena svih darovatelja objavljujemo na našem portalu www.dompes-mo.com i na

<https://www.facebook.com/domuspanisetspiritus>. Hvala svima! Za sve svoje darovatelje redovito slavimo Svetu misu subotom u 18 sati.

Djelatnici tvrtke Građevina iz Mostar izlili su šestu ploču na studentskom domu, pućkoj kuhinji i centru za dijalog u utorak, 19. travnja 2016. Još bi trebalo izliti dvije ploče. Studentski dom bi imao 64 sobe (za 150 studenata) i 8 učionica. Predviđeno je na svakom katu po jedna soba za osobe s poteškoćama. Zgrada će imati oko 5000 m².

Ako se netko odluči novčano pomoći ovu gradnju, svoj novčani prilog može uplatiti na: UniCredit Bank, d.d., Mostar Br. rč:

RAVNATELJ DRŽAVNOGA UREDA RH ZA HRVATE IZVAN RH ZVONKO MILAS POSJETIO FRANJEVAČKU KNJIŽNICU U MOSTARU

(Fra A. Marić) – Franjevacku knjižnicu Mostar 12. travnja 2016. godine posjetio je ravnatelj Državnog ureda Republike Hrvatske za Hrvate izvan Republike Hrvatske gospodin Zvonko Milas s glasnogovornicom Ureda Žanom Čorić i suradnicima.

Projekt obnove najstarije knjige Franjevačke knjižnice Mostar financira Vlada Republike Hrvatske od 2006. godine. Knjige se obnavljaju u Hrvatskom državnom arhivu Republike Hrvatske u Zagrebu. Taj je dugotrajni i skupi projekt od iznimnog značenja kako za našu Provinciju i njezinu središnju knjižnicu Franjevačku knjižnicu Mostar, tako isto i za očuvanje iznimno vrijedne kulturno-povijesne baštine koju su hercegovački franjevci sačuvali u Franjevačkoj knjižnici Mostar.

Gospodin Zvonko Milas bio je oduševljen viđenim, te naglasio da je i ova Franjevačka knjižnica Mostar samo još jedan u nizu dokaza iznimnog djelovanja franjevaca na prostoru Hercegovine i njihove brige za duhovni i svekoliki rast i očuvanje Hrvata katolika na ovom ozemlju.

Gospodin Milasu je o Knjižnici i projektu obnove Rare (najstarije knjige!) ukratko predočio knjižničar fra Ante Marić. U ime Provincije zahvalio se na dosadašnjoj pomoći Vladi RH i Državnom uredu, Ministarstvu kulture RH i Hrvatskom državnom Arhivu u Zagrebu i projekt preporučio njihovoj daljnjoj brizi do sretnog i uspješnog završetka. Gospodina Milas pozdravili su još fra Perica Ostojić i knjižničarka Franjevačke knjižnice Mostar gđa Zdravka Šilić.

RAVNATELJ DRŽAVNOGA UREDA RH ZA HRVATE IZVAN RH ZVONKO MILAS POSJETIO STUDENTSKI DOMU...

(Fra I. Skoko) – Ravnatelj Državnoga ureda Republike Hrvatske za Hrvate izvan Republike Hrvatske gospodin Zvonko Milas s glasnogovornicom Ureda Žanom Čorić i suradnicima posjetio je radove na studentskom domu, pučkoj kuhinji i međunarodnom centru za dijalog u Mostaru u ponedjeljak i utorak, tj. 10. i 11. travnja 2016.

Taj projekt potpomaže finansijski i Vlada Republike Hrvatske od 2014. godine. Gospodin Zvonko Milas pohvalio je projekt i rekao kako će i dalje Vlade Republike Hrvatske preko Državnoga ureda Republike Hrvatske za Hrvate izvan Republike u svojim mogućnostima potpomagati taj projekt. Voditelj radova se nuda kako će se sljedeće godine otvoriti pučka kuhinja u povodu 100. obljetnice spašavanja gladne djece iz Hercegovine u Slavoniji. Pučka kuhinja bi se trebala nazivati „Pučka kuhinja fra Didaka Buntića“.

SPORTSKO-ZABAVNA MANIFESTACIJA HUMANITARNOGA Karaktera „ZAJEDNO U KRISTU“

(Majčino Selo) – U ponedjeljak 2. svibnja 2016. godine u gradskoj sportskoj dvorani *Bili Brig* u Grudama održana je prva sportsko-zabavna manifestacija humanitarnog karaktera „ZAJEDNO U KRISTU“, koju je organizirala Frama iz Ružića u korist štićenika „Majčinog sela“ iz Međugorja.

U sportskom dijelu programa – turniru u malom nogometu – sudjelovalo je 14 FRAMA: Drinovci, Posuški Gradac, Klobuk,

Gradnici, Mostar, Čerin, Humac, Široki Brijeg, Bukovica, Tihaljina, Posušje, Veljaci, Međugorje, Čitluk, Seonica, Gorica Sovići i domaćini Ružići. Pobjedila je FRAMA iz Drinovaca, a njih je u revijalnoj utakmici na kraju natjecanja pobjedila ekipa „Majčina sela“, kao gosti večeri.

U glazbenom dijelu programa nastupili su framaši iz Čerina i Širokoga Brijega, kao i klapa Bratovština.

Ružički framaši, kao i ostali framaši prodavali su palačinke, kokice i ulaznice, a framaši iz Čerina imali su štand s raznim poslasticama. Sav prihod od prodaje navedenih stvari (4000 KM) bit će uručen Ustanovi za odgoj i skrb djece i mladeži u Međugorju, Majčino selo.

Zahvaljujemo FRAMI Ružići kao organizatoru manifestacije te svim FRAMAMA sudionicama, njihovim duhovnim asistentima i svima koji su pomogli u organiziranju toga lijepog franjevačkog druženja, u znaku radosti i međusobnoga pomaganja! VELIKO HVALA!!!

KELKHEIM: SLAVLJE MAJČINA DANA I MISNO SLAVLJE S MLADIMA IZ MEĐUGORJA

Kelkheim, (IKA) – Župa Main-Taunus/Hochtaunus organizala je i ove godine proslavu Majčina dana u subotu 30. travnja u Stadthalle u Kelkheimu. U bogatom programu u punoj dvorani sudjelovali su predškolci, zbor djece i mladih, kao i mali, srednji i veliki folklor te dječja plesna skupina župe, koja je svojom izvedbom kao i ostale aktivnosti oduševila okupljene. Župnik fra

Marinko Vukman srdačno pozdravio je sve nazočne, čestitao majkama njihov dan te izrazio radost da su na našem slavlju i mladi iz Međugorja predvodeni svojim župnikom fra Marinkom Šakotom, koji je zahvalio župi i obiteljima da su ih ugostili i primili i da mogu biti na ovom jedinstvenom slavlju. Organizirana je i bogata tombola, a sav prihod od proslave namijenjen je za pomoć djeci u Majčinom selu u Međugorju. Ovom prigodom prikupljeno je na proslavi kao i sutradan na misnim slavlјima 7000 eura. U nedjelju 1. svibnja euharistijsko slavlje u Kelkheimu predvodio je župnik župe sv. Jakova apostola iz Međugorja fra Marinko Šakot u koncelebraciji s fra Marinkom Vukmanom. Svečanu misu pjesmom pratilo je zbor mlađih iz Međugorja uz pratnju tamburaša, koji inače često prate liturgijska slavlja i druge kulturne događaje u Međugorju. Oni su i nakon mise održali kratki duhovni koncert.

PREDSJEDNIK HRVATSKOGA DRŽAVNOG SABORA AKADEMIK ŽELJKO REINER POSJETIO NAŠ SAMOSTAN U MOSTARU

U sklopu svoga posjeta Bosni i Hercegovini predsjednik Hrvatskoga državnog sabora akademik Željko Reiner posjetio je 16. svibnja naš samostan u Mostaru.

U ime bratstva u Mostaru pozdravio ga je i dobrodošlicu mu izrekao gvardijan fra Iko Skoko. Odmah po dolasku predsjednik je izrazio svoj pijetet prema našoj pobijenoj braći naklonivši se pred njihovom slikama u klastru samostana. Potom ga je u crkvi na nazočnosti njegovih suradnika, naše subraće i postulanata u ime

Provincije pozdravio provincijski vikar fra Ivan Ševo i uručio mu prigodne darove. Fra Ivan mu je ukratko iznio povijest naše Provincije s posebnim osvrtom na razaranja crkve i samostana u ratu devedesetih godina prošloga stoljeća. Izrekao je i iskrenu zahvalu za svu pomoć koju je Hrvatska pružila pri izgradnji nove crkve. Zaželio je njemu i čitavoj novoj vladi RH mudrost i odvažnost u vođenju države na dobrobit svih Hrvata, gdje god bili, kao i drugih naroda u susjedstvu.

Potom je uslijedio kratki posjet samostanskoj kapelici i knjižnici gdje mu je fra Ante Marić u kratkim crtama objasnio knjižnicu i ulogu hrvatske vlade u restauriranju najstarijih knjiga.

Kratko ugodno druženje uz osvježenje nastavilo se u blagovaštiju. Gvardijan fra Iko u kratkom obraćanju zamolio je sve nazočne hrvatske političare da u svojim mogućnostima doprinesu kako bi se barem malo smanjio veliki odljev Hrvata iz BiH koji trbuhom za kruhom odoše u svijet. I on se zahvalio na finansijskoj potpori koju pruža hrvatska vlada pri izgradnji studentskoga doma i pučke kuhinje i izrazio nadu da će tako biti i ubuduće.

Predsjednik Reiner zahvalio je na srdačnom dočeku i pozdravnim riječima te istaknuo da svojim dolaskom želi ohrabriti Hrvate u BiH i dati im do znanja da Hrvatska misli na njih, ali isto tako želi da budu što bolji međususjedski odnosi između Hrvatske i BiH.

POK. FRA LJUDEVIT LASTA POSTHUMNO PROGLAŠEN POČASNIM GRAĐANINOM OPĆINE DUBROVAČKO PRIMORJE

U ponedjeljak, 23. svibnja 2016., u povodu dana Općine Dubrovačko primorje i spomena na oslobođenje Slanoga i okolnih mjesta u Domovinskom ratu, vijećnici Općine proglašili su našega pok. fra Ljudevita Lastu posthumno počasnim građaninom te općine „za neprocjenjiv dopri-

nos u obnovi i očuvanju kulturne i sakralne baštine na području Općine Dubrovačko primorje“, kako stoji u povelji.

Istaknuli su njegovu svećeničku požrtvovnost, marljivost, komunikativnost, susretljivost i gostoljubivost. Kao takvoga župljeni su ga neobično cijenili i poštivali. Ostat će im u neizbrisivu sjećaju.

U ime Provincije odličje je preuzeo fra Ivan Ševo, provincijski vikar. Iskreno im je zahvalio na tom priznanju i istakao stoljetnu prisnu povezanost naše zajednice sa žiteljima Općine Dubrovačko primorje služeći im u dušobrižništvu.

IZVIJEŠĆE S FRAMIN-A U MOSTARU 2016.

Dana 28. svibnja u Mostaru je održan susret ministranata iz hercegovačkih franjevačkih župa – FRAMIN.

Autobusi s ministrantima iz čitave Hercegovine (18 župa) počeli su pristizati već prije 9 sati. Iako je bilo najavljeno 630 ministranata, na susret je došlo 582 ministranta jer neke župe nisu došle, a druge su došle s manje ministranata nego su ih bili prijavili.

Sveta misa počela je oko 9.45 sati. Na početku je sve pozdravio domaćin, mostarski gvardijan fra Iko Skoko. Svetu misu predslavio je fra Josip Serđo Čavar koji je također i propovijedao. U svojoj propovijedi na zanimljiv način prikazao je naš odnos s Bogom. Uza se je imao magnet i čavle. Mi smo čavli, a Bog je magnet. Što smo bliže Bogu, to nas on više privlači. Koncelebriralo je devet svećenika, a evanđelje je čitao đakon fra Alen Pajić. Misu su svojim pjevanjem animirali postulantи i novaci. Molitvu vjernika su čitali ministranti iz različitih župa, isto tako su darove prinosili različiti ministranti. Crkva je bila ispunjena radošću i šarenicom. Na kraju mise sve nazočne također je pozdravio fra Stanko Mabić, provincijski promicatelj duhovnih zvanja i ukazao na program dana po kojem bi se trebalo održati natjecanje u znanju i u sportu.

Nakon mise su se natjecatelji u kvizu uputili u kriptu na kviz. Kviz je vodio fra Sretan Ćurčić, a pomagali su mu novak fra Ivan Slišković i postulant Ivan Tomic.

Rezultati kviza su bili sljedeći:

1. Kočerin
2. Čerin
3. Humac
4. Mostar

5. Drinovci, Posušje, Seonica
6. Čitluk, Rasno, Široki Brijeg, Veljaci, Vitina
7. Rakitno
8. Ružići, Gorica-Sovići

Za to vrijeme ostatak ministranata ostao je u crkvi gdje su s fra Stankom Mabićem imali svojevrsnu promociju zvanja. Molili su krunicu i zajedno s novacima i postulantima pjevali. Svoje svjedočanstvo duhovnoga poziva s njima su podijelili postulant Slaven Tomić i novak fra Ivan Hrkać.

Nakon toga uslijedila je pauza, a oko 12 sati svi su se uputili u Rodoč na sportske terene fakulteta. Tu su održana natjecanja u nogometu, igrama bez granica i igri graničara.

U nogometu su prvo mjesto osvojili ministranti iz Mostara, drugo iz Posuškog Gradca te treće ministranti iz župe Humac.

U igri graničara prvi su bili Čitluk, drugi Rakitno, a treći Gorica-Sovići.

Pun paket slatkiša u igrama bez granica osvojili su ministranti iz Kongore. Ministranti koji su osvojili prva tri mjesta dobili su prigodne nagrade. Nakon uručenja nagrada i proglašenja pobjednika, molitvom smo se zahvalili Bogu i polagano se uputili nazad u župe s predivnim dojmovima protekloga dana koji je bio je radostan, šaren i lijep.

Slavko Andelić, postulant

ĐAKONI S KBF-A ZAGREB POSJETILI NAŠU PROVINCIJU

U sklopu svoga duhovno-studijskoga putovanja po Bosni i Hercegovini đakoni koji studiraju na KBF-u u Zagrebu, a sada imaju đakonsku pastoralnu godinu, 24. i 25. travnja 2016. posjetili su i našu Provinciju navrativši se u naše samostane na Širokom Brijegu, Mostaru i Humcu.

Na svim mjestima su ih braća ljubazno dočekala i otvorila im vrata srca i prostora.

U Mostaru ih je pozdravio gvardijan fra Iko Skoko, a fra Antonio Šakota im je ukratko izložio povijest samostana i crkve, Provincije i kršćanstva na području Hercegovine. Imali su prilike upoznati se s bogatstvom naše knjižnice u Mostaru, muzeja i galerije „Majka“ na Humcu, te s početcima naše Provincije i duhovno-kulturnom baštinom na Širokom Brijegu.

Bilo je 16 đakona: 3 iz zagrebačke nadbiskupije, 3 iz sisacke biskupije, 1 iz bjelovarske biskupije, 1 fratar trećoredac, 2 fratra zagrebačke provincije, 2 fratra konventualca, 1 isusovac, 1 član misionara Krv Kristove, 2 fratra hercegovačke provincije.

Voditelj putovanja: dr. don Josip Šimunović, ravnatelj Nadbiskupijskog pastoralnoga instituta u Zagrebu.

44. HRVATSKO HODOČAŠĆE GOSPI U BIRNAU

Biranu, (IKA) – Tradicionalno četrdeset četvrtu zavjetno hodočašće Hrvata Gosi u Birnau pod geslom „Vjerni Bogu, Gospo i Domovini” održano je u nedjelju 29. svibnja, u organizaciji Hrvatske katoličke misije Singen-Villingen. Svečano misno slavlje u punoj Gospinoj bazilici u Birnau na Bodenskom jezeru predvodio je apostolski nuncij u Njemačkoj nadbiskup Nikola Eterović. Uz vjernike iz HKM Singen-Villingen, sudjelovao je i jedan broj vjernika iz drugih hrvatskih misija i zajednica iz toga dijela Njemačke, iz domovine, Austrije i Švicarske.

Prije misnoga slavlja išlo se u ophodu od sakristije do u crkvu. U ophodu je išlo i osamnaest krizmanica i krizmanika s kumovima i kumama, kojima je tijekom misnoga slavlja mons. Eterović podijelio sakrament potvrde. Svečano misno slavlje predvodio je mons. Eterović u zajedništvu s voditeljem HKM Singen-Villingen fra Dinkom Grbavcem i fra Ivanom Matijaševićem.

Sve je na početku uime toga drevnoga baroknog Gospina svetišta i cistercitskog samostana pozdravio o. Bruno Metzler, koji je izrazio radost velikim brojem Hrvata i ove godine na hodočašću u Brnau. Potom je izrazio dobrodošlicu mons. Eteroviću. Prigodnu riječ uputio je i fra Dinko, koji je posebno zahvalio cistercitima na gostoprimgstvu u svetištu. „Okupili smo se i ove godine na 44. hodočašću Gosi u Birnau, tom malom, ali srcu dragom mjestu. Ovo je mjesto pisalo nacionalnu povijest nas Hrvata izvan domovine. To je nezaobilazno mjesto naših susreta i hodočašćenja. Ovdje se osjećamo kod kuće. Ovo nam je mjesto vraćalo dostojanstvo iz kojeg smo odlazili podignutih glava, jer se ovdje naš narod daleko od domovine učvršćivao u vjeri i pripadnosti svome rodu”, rekao je. Posebno je zahvalio mons. Eteroviću na odazivu predvođenja misnoga slavlja i podjele sakramenta potvrde. Potom su predstavnice krizmanika pozdravili mons. Eterovića i predali mu sedam crvenih ruža, koje simboliziraju sedam darova Duha Svetoga.

Mons. Eterović je u propovijedi rekao kako mu je posebno draga da može slaviti misu s Hrvatima na hodočašću u Birnau. „Pozdravljam vas kao apostolski nuncij, predstavnik Svetog Oca Franje u Saveznoj Republici Njemačkoj. Kao predstavnik pape Franje posebno želim pozdraviti vas koji živate u katoličkim obiteljima. Nalazimo se u Godini milosrđa i pozvani smo razmišljati i upoznati veliku bezgraničnu Božju ljubav i Božje milosrđe. Posebno su na to pozvane kršćanske obitelji. Svaka obitelj je mala domaća Crkva. To je tajna uspjeha kršćanske ženidbe u kojoj je Bog prisutan, u kojoj Duh Sveti daje snagu bračnim drugovima da si međusobno oprštaju, da nadvladaju razne poteškoće koje dolaze u životu, pa i u bračnim odnosima, i idu dalje onako kako to Bog od njih zahtjeva. Drage obitelji, ustrajte u tom uzvišenom kršćanskom pozivu. Iz obitelji, male Crkve evo i plodova – vaši sinovi i kćeri, koji danas potpuno svjesni prihvataju Duha Svetoga u sakramantu potvrde. Dragi krizmanici, dragi mi je što sam među vama i što će vam udijeliti ovaj sakrament. Duh Sveti dolazi u vas kako bi vas učvrstio u vjeri i osnažio vašu ljubav prema Bogu i prema bližnjemu. Ljubav je nešto divno, važno, uzvišeno. To osjećamo, premda ne vidimo. Ljubav se iskazuje znakovima: poljupcem, pogledom, lijepim riječima, smješkom. I u potvrdi Duha Svetoga ne vidimo. On je ljubav između Boga Stvoritelja i Krista Otkupitelja, a Duh Sveti je Posvetitelj. Duha Svetoga možemo doživjeti preko znakova njegove prisutnosti. Postoje dva važna znaka preko kojih će Duh Sveti molitvom Crkve ući u svakoga od vas, u vaša srca, u cijelo vaše žice. Prvi znak je polaganje ruku, a drugi je mazanje sv. uljem krizme”, rekao je mons. Eterović, dodavši kako će krizmanici biti pomazani Duhom Svetim da bi bili proroci, kraljevi i svećenici. „Postoji opće svećenstvo svih vjernika. Ono se razlikuje od ministerijalnog svećenstva koje imaju biskupi i svećenici, a svećenstvo biskupa i svećenika je u službi Božjeg naroda”, pojasnio je. Posebno je istaknuo od sedam darova Duha Svetoga dar ljubavi, rekavši kako ona mora naći svoje posebno zaštićeno mjesto u obitelji. „Ljubav je jezik koji svaki razumijemo”, rekao je, potaknuvši mlade neka uče hrvatski jezik. „Puno sam godina u svijetu i moram govoriti raznim jezicima, ali srcu je najbliži moj materinski hrvatski jezik koji sam naučio u obitelji, a kasnije usavršavao u školi i u župnoj zajednici. Hrvatski je jezik za vas ovdje posebno važan. Zato posvetite truda dok ste mlađi da ga dobro naučite. Jezik je prozor u jednu kulturu. Što više jezika znamo, to više vrijedimo, to više možemo biti na službu i nama i drugima. Svi ste vi ovdje pozvani biti veleposlanici vaše prve domovine Hrvatske i vaše druge domovine Njemačke. Neka vam Duh Sveti udijeli dar ljubavi i vjere da budete Kristovi svjedoci cijeli život! Vjera je važan dar koji možemo dijeliti s drugima. Vjera je veliko bogatstvo koje moramo živjeti i navještati drugima”, rekao je mons. Eterović u propovijedi.

Prije podjele sakramenta potvrde bila je obnova krsnih obećanja. Nakon primanja sakramenta potvrde predstavnici krizmanika zahvalili su mons. Eteroviću na podjeli sakramenta potvrde te su mu uručili dar. Mons. Eterović je krizmanicima darovao krunice, a na kraju je uime Svetoga Oca okupljenoj zajednici podijelio apostolski blagoslov.

Misno slavlje pjesmom pratilo je zbor HKM Singen-Villingen pod vodstvom i orguljskom pratnjom pastoralnoga suradnika u toj misiji Darija Mrnjavca.

Vjernici su svojim darom na kraju mise mogli sudjelovati u obnovi vodotornja u Vukovaru.

SEDMA PLOČA IZLIVENA NA STUDENTSKOM DOMU, PUĆKOJ KUHINJI, CENTRU ZA DIJALOG

(Mostar, fra I. Skoko) - Hvala Bogu, hvala svim darovateljima i izvođačima, izgradnja studentskog doma, pućke kuhinje i centra za dijalog ide dobro. Imena svih darovatelja objavljujemo na našem portalu www.dompes-mo.com i na <https://www.facebook.com/domuspanisetspiritus>. Hvala svima! Za sve svoje darovatelje redovito slavimo svetu misu subotom u 18 sati.

Djelatnici tvrtke Građevinar d.o.o. iz Mostara izlili su sedmu ploču na studentskom domu, pućkoj kuhinji i centru za dijalog u utorak, 31. ožujka 2016. Još bi trebalo izliti jednu (osmu) ploču od oko 400 m². Studentski dom bi imao 64 sobe (za 150 studenata), 8 učionica, kuhinju, dva blagovališta, dvoranu od 300 mesta i tri ureda po 50². Predviđeno je na svakom katu po jedna soba za osobe s poteškoćama. Nakon završetaka osme ploče uradit će se sve pregrade po katovima (do sada su završene pregrade u prizemlju, prvom i drugom katu). Nakon betonskih radova slijedit će radovi: otvori, struja, voda, sanitarije, sustav grijanje/hlađenje, pločice, podovi, fasada i namještaj. Ti radovi će se izvoditi po etapama prema prikupljenim donacijama. Kažu građevinari kako su betonski radovi jedna trećina završene zgrade. Uz Božju pomoć nadamo se da će nas i dalje pratiti svojim molitvama i darovima naši darovatelji.

PRIGODNA RIJEČ POVODOM IZLASKA POŠTANSKE MARKE O 200. OBLJETNICI ROĐENJA FRA PETRA BAKULE

Fra Petar Bakula rođen je 24. svibnja 1816., a kršten 4. lipnja 1816. u Batinu župa Posušje. Roditelji Ivan i Matija r. Krnjić dadoše mu ime Jakov. U franjevački red stupa 9. rujna 1833. u samostanu Kreševo. Vječne zavjete polaže 9. rujna 1934., a za svećenika je zaređen 7. listopada 1839. Studij teologije završio je

u Italiji i ostao profesor u Lucci do 1846. Te je godine određen za meštra đaka na Čerigaju. Potom je župnik u Grabovici (1848.-1849.),

Gradnićima (1849.-1855.) i godinu dana gvardijan i župnik na Širokom Brijegu. U Gorici je župnik (1856.-1859.) i graditelj crkve sv. Stjepana, te godinu dana župnik u Ružićima. Predaje teologiju i filozofiju na Širokom, a onda ide u Rim (1861.-1864.) za generalnog definitora franjevačkoga reda. Izrazitu zaslugu nosi njegov nemjerljivi udio u osnivanju i početnom životu Kustodije hercegovačkih franjevac. Uz to što je pastoralno djelovao, odgajao mladež i poučavao, imao je iznimjan smisao za graditeljstvo i gospodarstvo što je nesebično ugradio u temelje tek osnovane zajednice hercegovačkih franjevac. Po dolasku iz Rima do svoje smrti je generalni vikar biskupu fra Andelu Kraljeviću. Ostala su njegova iznimno vrijedna tiskana djela, kao i mnoštvo rukopisa koji su propali ili od komunista spaljeni 1947. godine na Širokom Brijegu. Posebno spominjemo dva vrijedna Šematizma hercegovačkih franjevac: 1867. i 1873. godine. Fra Petar je jedan od najzaslužnijih i najpoznatijih hercegovačkih franjevac. Umro je u 57. godini života, 39. godini redovništva i 34. godini svećeništva 2. listopada 1873. godine u Mostaru i ukopan u fratarsku grobnicu u groblju Šoinovac. (Fra Ante Marić)

RESTAURATORSKI RADOVI NA CRKVI UZNESENJA BDM NA ŠIROKOM BRIJEGU

Ovih smo dana završili restauratorske radove na južnom zvoniku. Elaborat i projekt napravio je Zavod za zaštitu spomenika iz Splita na čelu s pročelnikom g. Radoslavom Buzančićem. Radove je izvodila tvrtka NEIR iz Splita uz suradnji s domaćim kamenoklesarima, bravarima, limarima i električarima.

Što je sve urađeno?

- Konzervatorsko – restauratorski projekt
- Laboratorijsko ispitivanje štetnih soli na kamenu i određivanje zaštitne mase protiv upijanja vode i štetnih soli
- Čišćenje kamena metodom mikropjeskarenja. Za pjeskanjenje se koristio materijal promjera 3 milimetra, a proizveden je iz aluminijsilikatnih staklenih masti.
- Mehaničko čišćenje štetnih soli i kalcitne skrame urađeno je ručnim alatom: skalpelima, rašpama, dljetima, četkama i strugalima.

- Uklanjanje sljubnica (fuga) između kamenih blokova
- Mehaničko uklanjanje naknadnih zakrpa na kamenu
- Zaštita istaka na zidnim plaštevima pročelja i zvonika olovnim limom
- Injektiranje pukotina u kamenim blokovima otopinom akrilata i zapunjavanje dvokomponentnim ljepilom za kamen
- Dobava kamena, izrada i ugrađivanje kamenih blokova
- Popravak oštećenog kamena i domodeliranje dijelova koji nedostaju masom umjetnog kamena
- Zapunjavanje sljubnica (fuga) vezivim materijalom
- Sve domodelirane površine tonski ujednačene s originalnim kamenom
- Zaštita kamenih površina vodoodbojnim i parapropusnim kemijskim sredstvom
- Čišćenje i rekonstrukcija rozete na pročelju crkve
- Uklanjanje starih i postavljanje novih prozora i rozeta na zvonik
- Uklanjanje žaluzina i hidro-izolacija zvonika

Hvala svima koji su svojim radom, darovima, molitvama pomagali ovaj naš projekt.

IZLIVENA TREĆA AB PLOČA ZA DUHOVNO-KULTURNOM CENTRU (ZGRADA NEGDAŠNJE SJEMENIŠTA) NA ŠIROKOM BRIJEGU.

Nakon što su u mjesecu srpnju 2015. godine zgradu Sjemeništa napustili stanari - uz materijalnu nadoknadu od 50.000 KM po obitelji - započeli su radovi na rekonstrukciji i izgradnji predviđenih sadržaja. Projekt izgradnje Duhovno-kulturnoga centra izradila je Sanja Filep zajedno sa svojim suradnicima početkom 2013. godine.

Prema projektu u zgradi predviđeno je:

U prizemlju: info pult, snack bar, knjižnica.

- Na prvome katu: spomen-prostor na ubijene fratre, kronologija događanja, dokumenti, itd...
- Na drugom katu: muzej i drugi kulturni sadržaji...

Do sada je ostvareno:

- Lokacijska dozvola (srpanj 2015.)
- Građevinska dozvola (studen 2015.)
- Izvedbeni projekti...
- Rušenje unutrašnjosti postojećega objekta. Sačuvani su vanjski zidovi. Zgrada je zidana od 1902. do 1905. i kao takva je kulturno-povijesna vrijednost
- Otkopavanje i hidroizolacija temelja zgrade
- Salivanje novih temeljnih traka (60 cm)
- Salivena „zolna“ ili prva armiranobetonska ploča (24 cm)
- Betoniranje zidova koji ojačavaju postojeće kamene zidove (18 cm)
- 6. travnja 2016. salivena druga armirano-betonska ploča

U srijedu, 22. lipnja 2016. salivena je treća armirano-betonska ploča (24 cm). U ploču je utrošeno: 110 prostornih metara betona i preko 15 tona željeza

Za navedene radove Vlada Republike Hrvatske izdvojila je 1000 000 KN (oko 260.000 KM) putem natječaja Državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske za 2014. i 2015. godinu. Državne, federalne i županijske institucije BiH pomogle su taj projekt u iznosu od 150.000 KM. U svim projektima aktivno sudjeluju i gospodarstvenici Širokog Brijega. Samo za taj projekt izdvojili su oko 150.000 KM. Do sada je u radove utrošeno oko 600.000 KM. U taj iznos nije uračunat otkup 3 stana koja su koštala 150.000 KM. Otkup su pomogli: braća iz Švicarske 2 stana i braća iz Međugorja 1 stan).

Ako navedene institucije nastave s potporom, vjerujemo da će do Božića zgrada biti pokrivena.

Hvala svima na suradnji i potpori!

Fra Tomislav Puljić, gvardijan

SREDIŠNJIM MISNIM SLAVLJEM ZAVRŠENI DANI SVETOGLA NIKOLE TAVELIĆA U TOMISLAVGRADU

(tomislavcity.com, nedjelja, 10. srpnja 2016.) – Urešena bogatim duhovnim i kulturnim sadržajima devetodnevna manifestacija Dani svetoga Nikole Tavelića, danas je okrunjena središnjom

proslavom. Tradicionalno, današnje slavlje započelo je svečanom procesijom gradskim ulicama s kipom svetoga Nikole, a pozdravni govor uoči početka misnoga slavlja uputio je duvanjski gvardijan fra Ante Pranić. On je u svome govoru pročešljaо slavnu duvanjsku kršćansku povijest koju je nazvao mučeničkom. Kratko je pogledao u budućnost pa znakovito zaključio:

“Tko svoju povijest živi sa svojim Bogom taj sigurno neće nestati!”

Sveti misno slavlje ove godine predvodio je dubrovački biskup msgr. Mate Uzinić koji se u svojoj nadahnutoj propovijedi osvrnuo na Isusov poziv da ljubimo svoje bližnje.

“Nije važno tko je naš bližnji, važno je učiniti sebe bližnjim onima koji su u potrebi, onoj materijalnoj, ali još više u duhovnoj potrebi!” – poručio je biskup ističući važnost propovijedanja evanđelja vlastitim životom kako je to činio i sv. Nikola Tavelić. “Upravo je potreba da se u duhovnom smislu učini bližnjim potaknula našeg svetoga Nikolu da bude misionar, najprije ovdje na području današnje Bosne i Hercegovine u kojoj se u ono vrijeme proširila bogumilska sekta koju je on uspješno pobijao autentičnim katoličkim naukom!” – kazao je msgr. Uzinić.

Po završetku misnoga slavlja riječi zahvale uputio je župnik, fra Velimir Bagavac.

“Hvala dragome Bogu za ovaj prelijepi dan, za molitveno zajedništvo i što smo ovdje, u našem Duvnu mogli biti sudionici tako velikog crkvenog zajedništva!” – rekao je fra Velimir, a zatim zahvalio svim fratrima iz provincije, župnicima duvanjskog dekanata, župnome zboru sv. Nikole Tavelića, provincijskom vikaru fra Ivanu Ševi i svima koji su na bilo koji način pomogli da današnje slavlje bude tako svečano i dostojanstveno.

Na poseban način zahvalio je dubrovačkome biskupu: “Kada Vas je pozvao naš biskup Ratko Perić kojega također pozdravljam, kratko Vam je napisao:

‘Dobro došli u Duvno i održite dobru propovijed!’

Vi ste održali izvrsnu!” – zaključio je župnik.

Dodajmo da je duvanjska župa za tu prigodu oču biskupu uručila repliku slike “Isus prijatelj malenih”, Vlahe Bukovca, te skulpturu kralj Tomislava, a darove su predali duvanjski vjeroučitelji Kristina Lončar i Ivan Sušilović

Ovome dodajmo da se danas u popodnevним satima ispred spomen bazilike očekuje narodno veselje uz tamburaški sastav “Mejaši”, a prema neslužbenim informacijama na misnome slavlju sudjelovalo je između četiri i pol i pet tisuća vjernika.

SASTANAK UREDNIŠTVA HERCEGOVINE FRANCISCANE

U subotu 8. srpnja sastali su se u prostorijama franjevačke kuće u Međugorju članovi uredništva znanstvenog časopisa Hercegovina franciscana. Nakon molitve glavni i odgovorni urednik dr. fra Tomislav Pervan obavijestio je članove da je poslao izvještaj za nedavno održani kapitol Provincije u Mostaru te da je zadovoljan onim što je dosada objavljeno u Hercegovini franciscani. Riječ je o samoprijegornom radu volontera koji održavaju znanstvenu razinu naše provincije. Osobiti je naglasak stavlja na to da HF pruža mogućnost mlađim snagama da se okušaju u znanstvenim, duhovnim i umjetničkim temama.

Razgovarano je i o eventualnim prigodnim temama: 200 godina od rođenja fra Petra Bakule, 100 godina od smrti fra Andela Nuića, 150 godina od izgradnje stare (prve) crkve u Mostaru, 100 godina ukazanja u Fatimi, 500 godina od početka reformacije...

Razgovaralo se o nekim imenima kojima bi se mogle povjeriti određene teme.

Uredništvo srdačno poziva svu braću koja se smatraju sposobnima da rade i dostave radove iz teologije, filozofije, povijesti, umjetnosti, duhovnosti i drugih područja, i to najkasnije do 10. studenog tekuće godine, kako bi mogli biti objavljeni u sljedećem, 12. broju Hercegovine franciscane.

Radove dostaviti tajniku dr. fra Robertu Joliću na: rjolic@tel.net.ba

R. Jolić, tajnik Uredništva

SVEUČILIŠNI ZBOR IZ CAMBRIDGEA GOSTOVAO U MOSTARU

U crkvi sv. Petra i Pavla u Mostaru u ponedjeljak navečer (11. srpnja) nastupio je sveučilišni zbor iz britanskog grada Cambridgea “The Chapel Choir of Pembroke College”, koji je mostarsku publiku upoznao s bogatom tradicijom anglikanske zborске glazbe.

Zbor ima 30 članova, studenata Sveučilišta u Cambridgeu koje je utemeljeno davne 1347. godine, u različitim akademskim disciplinama. Svakoga tjedna Zbor redovito pjeva u Kraljevskoj kapeli na Sveučilištu u Cambridgeu u Engleskoj i to uglavnom liturgijsku glazbu, a izdao je i nekoliko nosača zvuka.

Članovi zbora ljeti nastupaju diljem Europe i svijeta (SAD, Hong Kong, Singapur, Italija, Norveška, Danska, Njemačka, sl.), kako bi upoznali publiku diljem svijeta s bogatom tradicijom anglikanske zborske glazbe. U Republici Hrvatskoj prvi put su nastupili 2012. godine, u sklopu programa Dubrovačkih ljetnih igara.

Na koncertu u Mostaru, pored ostalih, izveli su skladbe "Oculi omnium" i "Te lucis ante terminum" Gregoryja Drotta, "Haec Dies" (William Byrd), "Vexilla Regis prodeunt" (Thomas Wingham), "Mother of God, Here I Stand" (John Tavener); "O magnum mysterium" (Morten Lauridsen); "Os justi" (Anton Bruckner) te "Bogorodice djevo" (Sergej Rahmanjinov).

Koncert u Mostaru organizirali su Franjevački samostan sv. Petra i Pavla Mostar, Hercegovačko-neretvanska županija, Grad Mostar i Sveučilište u Mostaru.

Nakon koncerta nastavilo se u klaustru ugodno druženje s gostima uz tjelesnu okrepnu, a potom i opuštajuće pjesme, u čemu su i naši postulanti pokazali svoje pjevačko umijeću. Čak su u kratkom vremenu goste iz Engleske naučili pjevati na hrvatskom refren jedne hercegovačke pjesme.

IZLIVENA OSMA (KROVNA) PLOČA NA STUDENTSKOM DOMU, PUČKOJ KUHINJI, CENTRU ZA DIJALOG

Hvala Bogu, hvala svim darovateljima i izvođačima radova izgradnja studentskog doma, pučke kuhinje i centra za dijalog ide dobro. Imena svih darovatelja objavljujemo na našem portalu www.dompes-mo.com i na <https://www.facebook.com/domusspiritus>. Hvala svima! Za sve svoje darovatelje redovito slavimo svetu misu subotom u 18 sati.

Djelatnici tvrtke Građevinar d.o.o. iz Mostara izlili su osmu (krovnu) ploču na studentskom domu, pučkoj kuhinji i centru za dijalog jučer, 13. srpnja 2016. od 17,30 do 23,30 sati. Ta je ploča nešto više od 600 m², jer na sedmoj ploči je terasa od 200 m².

Zidari već zidaju ciglom pregrade na četvrtom katu. Uz Božju pomoć nadamo se kako će nas i dalje pratiti svojim molitvama i darovima naši darovatelji.

Zahvaljujemo Bogu, svim darovatelju i izvođačima radova.

Mostar, 14. srpnja 2016.

Fra Iko Skoko, gvardijan

OSMI SUSRET OSOBA S DUHOVNIM ZVANJEM IZ BROTNJA

– U Samostanu školskih sestara franjevki u Međugorju održan je tradicionalni susret osoba s duhovnim zvanjem podrijetlom iz Broćanskoga dekanata, koje su svoj život u cijelosti posvetile služenju Bogu. Susretu je nazozoilo 50-ak od ukupno 119 svećenika, redovnika, redovnica, sjemeništaraca te bogoslova kandidata i kandidatkinja za duhovna zvanja rođenih u Brotnju, a koje trenutačno žive i duhovno djeluju u Brotnju, diljem Hercegovine i svijeta.

Susret je započeo okupljanjem u samostanskoj dvorani, u kojoj su, nakon kraće molitve i pozdravnih riječi domaćina i organizatora te razmjene iskustava i razgovora o dosadašnjim Susretima, don Ljubo Planinić i fra Ivan Ševo su kroz prigodna predavanja održali svojevrsnu vrlo korisnu duhovnu obnovu. Govorili su o važnosti prijateljstva i međusobnoj socijalnoj brizi. Don Ljubo je uz ostalo istaknuo: „Blago tebi budeš li imao uz sebe osobu iskrenu i poštenu, voljenu i dragu, osobu koja će samo tebi reći da si pogriješio. Takve osobe se nemoj nikad bojati, osobe koja proširuje tvoje znanje... Pravo prijateljstvo i pravi prijatelji ti neće nikada laskati, nego će iskreno razabrati i poučiti te na tvojim osobnim vrijednostima... Sastajemo se kao prijatelji, braća i sestre, nema čovjeka koji je podjeli svoju radost s prijateljem, a da se nije još više toga časa razveselio. Budimo prijatelji, budimo radosni što smo zajedno i što smo s istih prostora“.

Ističući žalosnu činjenicu kako su sve vrijednosti u društvu pale na nisku razinu, fra Ivan je rekao da danas postoji velika opasnost od sekularizma, te dodao: „Ako bi se, ne daj Bože sekularizam uselio u samostane, onda samostana više nema jer je poznato da su i franjevački i drugi samostani uvek bili izvor duhovnoga stila, duhovnoga življenja, duhovnih dimenzija, itd. Čast korektnim novinarima i korektnim kućama i novinama, ali vidite što sve iz svijeta dopire sve su to nenormalne stvari koje će, bojim se, nisam prorok, ali će našu mladež listom uništiti. I već je, nažalost, na tom putu.“

Susret je nastavljen svetom misom zahvalnicom kuju su u samostanskoj kapelici slavili don Ljubo Planinić i fra Ivan Ševo. U molitve su uključili sve pokojne osobe duhovnih zvanja iz Brotinja, svoje preminule roditelje, učitelje i odgajatelje. Na kraju su svi ostali na zajedničkom ručku kod sestara.

19. SUSRET DUHOVNIH ZVANJA POSUŠKOGLA KRAJA

(Fra M. Knezović) – U srijedu, 27. srpnja, u Posušju održan je 19. susret duhovnih zvanja posuškoga kraja. Program je započeo misnim slavljem u kripti nove posuške crkve. Misu je predvodio i propovijedao fra Ferdo Boban. U ime duhovnih zvanja vjernike, svećenike, časne sestre, bogoslove i sjemeništare pozdravio je fra Mario Knezović, koordinator tih susreta. Riječi dobrodošlice izrekao je i fra Mladen Vukšić, župnik u Posušju. Pod misom je pjevala posuška Frama. Nakon Svetе mise bilo je druženje s vjernicima uz prigodnu zakusku. Na misi se, kako je to već običaj, okupi i veliki broj vjernika i rodbine duhovnih zvanja. Budući da se ove godine obilježava 200. godina od rođenja fra Petra Bakule o njemu je predavanje održao dr. fra Andrija Nikić. Po završetku prijepodnevnog programa u Posušju druženje je nastavljeno u Batinu gdje je bio ručak u blizini rodne kuće fra Petra Bakule. Tu se čula pjesma i neizostavna ganga. Posuški kraj ima oko 120 duhovnih zvanja koji su rodom ili podrijetlom iz posuškoga kraja. Osobito raduje, što se čulo na susretu, kako je trenutno iz posuškoga kraja 19 mladića i djevojaka na putu da postanu redovnici, svećenici ili redovnice.

PRIPREME ZA SVEČANE ZAVJETE

U vremenu od 25. srpnja do 20. kolovoza 2016. održava se priprava za svečane zavjete kandidata iz franjevačkih provincija s hrvatskoga govornog područja. Ovogodišnji organizator priprave je naša provincija. U ime provincije glavni organizator je dosadašnji meistar bogoslova fra Svetozar Kraljević.

Broj sudionika po provincijama:

Provincija Presvetog otkupitelja, Split:	8
Provincija Sv. Ćirila i Metoda, Zagreb:	6
Hercegovačka provincija, Mostar	5
Provincija Bosna Srebrena, Sarajevo:	4
Trećoredci, Zagreb:	1

Prvi su tjedan priprave bogoslovi proveli u samostanu na Badiji, drugi tjedan u Međugorju, a treći i četvrti tjedan u Masnoj Luci.

Kandidati za zavjete danas su (6. kolovoza) posjetili naš samostan u Mostaru, gdje ih je u ime samostana pozdravio gvardijan fra Iko Skoko, a u ime Provincije fra Ivan Ševo, provincijski vikar. Fra Ivan ih je upoznao s povijesću i ulogom hercegovačkih franjevaca

u našem narodu, a posebno se osvrnuo na stradanja i žrtve Drugoga svjetskog kao i Domovinskoga rata. Nakon ručka gvardijan im je pokazao samostan, knjižnicu, crkvu s kriptom i zvonikom s kojeg su imali prilike vidjeti cijeli Mostar.

BLAGOSLOV, SVEĆANO OTVORENJE VIDIKOVCA I PUŠTANJE U RAD DIZALA U MOSTARSKOM ZVONIKU

U ponedjeljak 8. kolovoza u 16 sati službeno je otvoren vidičkovac te u rad pušteno dizalo u našem Mostarskom zvoniku mira pokraj samostanske crkve sv. Petra i Pavla u Mostaru.

Svečanost je počela pjesmom dječjega zbora i prigodnim govorima gvardijana fra Ike Skoke i voditelja radova na izgradnji zvonika fra Ivana Ševe. Nakon što je provincijal fra Miljenko Šteko blagoslovio postrojenja, uzvanici su se novim dizalom u zvoniku uspinjali do vidikovca.

Među uzvanicima ove svečanosti bili su i hrvatski član Predsjedništva BiH dr. Dragan Čović, predsjednik vlade ŽZH dr. Nevenko Herceg, rektorica sveučilišta u Mostaru dr. Ljerka Ostojić, te brojni predstavnici vjerskih zajednica i civilnih ustanova iz Mostara. O pojedinostima pročitajte u priloženim govorima.

OTVARANJE MOSTARSKOG ZVONIKA MIRA

Poštovani prijatelji našega samostana sv. Petra i Pavla iskreno vas sve pozdravljam našim franjevačkim pozdravom Mir i dobro. Svima vama želim dobrodošlicu na ovaj značajan događaj. Kad se pojedinačno pozdravlja uvijek se nekoga preskoči ili zaboravi zato sve vas pozdravljam od srca i to od ovih najmanjih i najmladih koji su nam otpjevati pjesmu sv. Franje „Bože moj dopusti mi“ do provincijala fra Miljenka Šteke, člana predsjedništva BiH gosp. Dragana Čovića, igumana Danila Pavlovića i gosp. Erne Cipre. Dopustite mi da posebno pozdravim naše goste iz Libanona. Oni su religijska skupina dijaloga koja okuplja katolike, pravoslavci i muslimane Libanona oko Kraljice mira. Zahvaljujem Dječjem zboru na lijepo otpjevanoj pjesmi sv. Franje!

Na jednom našem samostanskom kapitalu održanom 2014. imenovali smo zvonik naše crkve „Mostarskim zvonikom mira“. Biblijska podloga za projekt uređenja Mostarskog zvonika mira bio nam je tekst proroka Izajie: „On će biti sudac narodima, mnogim će suditi plemenima, koji će mačeve prekovati u plugove, a

koplja u srpove. Neće narod dizat' mača protiv naroda nit' se više učit' ratovanju." (Iz 2,4), te zahtjev Generalnog kapitula našega franjevačkog reda (OFM), koji je održan u Azisu 2009. (u povodu 25. obljetnice Duha Asiza). Taj Kapitul od nas franjevaca traži da pokrenemo jednu ili više konkretnih inicijativa dijaloga s grupama drugih religija ili kultura prisutnih na području provincija u kojima živimo i djelujemo.

Zato smo mi fratri koji živimo i djelujemo ovdje u Mostaru odlučili u Mostarskom zvonku mira pokrenuti tri inicijative: 1. Vidi-kovac da posjetitelji mogu vidjeti ljepotu i različitost našeg grada Mostara iz ptičje perspektive, 2. Međunarodnu galeriju mira i 3. Edukacijski centar. Zajedno, Mostarski zvonik mira već okuplja na ovom otvaranju ljudi iz Mostara, Hercegovine, BiH i cijelog svijeta.

Možemo reći da smo evo završili prvu fazu toga projekta. Mostar se može danas vidjeti iz ptičje perspektive. Napominjem da smo započeli i drugu inicijativu dijalog s kulturama koje su ovdje nazočne, ali želimo na neki način približiti i u Zvoniku udomititi sve kulture svijeta. Zato smo poslali 2014. pismo svim veleposlanicima i BiH o ovim inicijativama, te zamolili ih da iz svoje države donesu sliku, skulpturu ili grafiku na temu mira. Tako su već donijeli umjetnine na temu mira veleposlanici Hrvatske, Grčke i Italije. Obećali su sljedećih dana donijeti iz Srbije, Slovačke i Češke. Drugi će donijeti u dogledno vrijeme. Razrađen je i projekt Edukacijskoga centra koji će obuhvatiti povijest Hercegovine u slici i u riječi.

Izgradnju zvonika u povodu jubilarne 2000. godine vodio je naš fra Ivan Ševo pa njega molim da uzme riječ. Izgradnju vidi-kovca i ugradnju lifta vodio je naš Ante Raič. Njemu i svim koji su radili velika hvala! Zamolio bih oca provincijala fra Miljenka Šteku da blagosloví lift i na taj način otvorí vidikovac.

Ovdje oko Zvonika i u Camapnilu počastit će nas djelatnici Campanila, a sada pozivam Provincijala, gosp. Ernu Cipru, igumanu Danila Pavlovića, člana predsjedništva BiH dr. Dragana Čovića, premijera županije dr. Nevenka Hercega, rektoricu dr. Ljerku Ostojić, novoga gvardijana fra Danku Perutinu da se popnu na vidikovac, a onda sve vas koji želite vidjeti Mostar iz visine! Još jedanput zahvaljujem svima na dolasku!

(fra Iko Skoko)

Dragi prijatelji!
„Malo je ljudi koji shvaćaju

*što bi sve Bog mogao učiniti s njima
kada bi se predali u njegove ruke
i dopustili da ih oblikuje njegova milost.*" (sv. Ignacije)

Nema sumnje, među spomenute pojedince spadaju mnogi među vama danas ovdje nazočnim, pa tako i ja osobno. Zasigurno, dragom i milosrdnom Bogu na tom sam daru i izboru jako zahvalan, kao i svojoj redovničkoj Zajednici koja mi je nakon strašnih ratnih razaranja (godine 1992. i 1993.), s punim povjerenjem povjerala povjesnu ulogu: izgraditi novu crkvu na temeljima srušene, te obnoviti samostan koji je u danima rata bio jako oštećen.

U toj teškoj i odgovornoj zadaći (od godine 1995. do 2000.) nikada nisam posustao, jer nisam bio niti sam ostao sam. Kad god to spominjem i s ljubavlju ističem, onda poglavito mislim na brojne dobročinitelje – čija imena u cijelosti zna samo svemogući Bog. Stoga je moja gorljiva želja da ih sve, i to bez iznimke, uključimo u naše današnje molitve – sve njih iz Mostara i Hercegovine, Republike Hrvatske i Europe, i Amerike – mislim na nezaboravne ljudе, naše dužnosnike, kao i na neke državne institucije, uključujući tu i sve izvođače radova, koji su nam velikodušno pomogli da smo tu, gdje sada jesmo.

Dakle, danas i ovdje, u duhu zajedništva i temeljne odgovornosti, na prvo mjesto stavljam samo jednu riječ: Zahvalnost. Pri tome mislim na zahvalnost koja nas uči da smo sve primili od nečije ljubavi – precizno i konkretno rečeno, iz Božje i ljudske ruke. Uistinu, mi smo mostarski franjevcu u poraću Domovinskoga rata primili višestruku i značajnu pomoć po dobrim ljudima koje poznamo i koji su nam u svakom pogledu bili i ostali bliski i dragi, ali i po tolikim nepoznatim i dalekim koji su nam - a da mi toga često nismo ni svjesni – bili veliki dobročinitelji i prijatelji. Dakako, svi smo njihov i vaš novčić savjesno ugradili.

Na kraju, meni preostaje samo jedno, poput Williama Shakespearea iskreno i glasno reći:

“Ne mogu ništa drugo reć do hvala, i hvala i navijek hvala.”

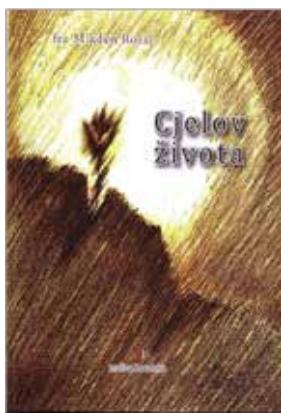
Osnovni podatci 'Mostarskog zvonika mira' su:

1. Godina izgradnje: 2000. (jubilarna godina);
2. Arhitekt: Davor Smoljan, dipl. ing. arh.;
3. Plan statike uradili: pok. Borislav Azinović, ing., i prof. dr. Mladen Glibić;
4. Izvođač radova: HERING d. d. Široki Brijeg;
5. Voditelj radova (kripta, crkva, kapelica i zvonik) u ime Provincije: fra Ivan Ševo;
6. Nadzornik radova: Jure Miljko, grad. tehničar;
7. Visina zvonika s križem: 107,20 m;
8. Promjer zvonika: 7,8 x 7,8 m (izvana);
9. Ugrađeni beton: 2.300 m³;
10. Ugrađeno željezo: 251.820 kg;
11. Visina vidikovca: 75 m;
12. Stepenica: 370 gazišta;
13. Ugrađnja lifta: MILES, Dizala, Čitluk
14. Voditelj vidikovca i lifta: Ante Raič, Campanile

(fra Ivan Ševo)

NOVE KNJIGE

ZBIRKA POEZIJE FRA MLADENA ROZIĆA „CJELOV ŽIVOTA“ JE NAZIV NOVE ZBIRKE POEZIJE NAŠEGA FRA MLADENA ROZIĆA.

U pogовору knjižice piše fra Ante Marić: Kad jednom poteče riječ i u duši zatitra. Tad se ne smire više. Ni duša ni riječ. Zagrljeni i pod ruku traju na tom putu na kojem više nema prepreka, nema ni uzbrdica ni sunovrata. Ima hod riječi što je duši podarila titraj, i smiraj koji je duša riječi uzvratila.

Evo, to se događa u tom fra Mladenovu Cjelovu života, njegovoj novoj zbirci poezije. U tom je cjelovu sve pjesma. I Uvod. I život njegov: Moj je život pjesma. I hod

u daljine postaju Putokazi i brazde mora dalekih. A sam pjesnik Trubač Novoga doma ljubavi. Na tom je putu doživio Hod u zajedništvu. I na koncu su stigle Završne pjesme.

Cjelov života je za pjesnika kao majčin. Vrijedan i nezaboravan. Za nj se daje život. Ispati ga se čekati, pasti na koljena. Ostatko tako i nigdje ne poželjeti. S njim se u molitvu stopiti, s njim postati pjesma.

Fra Mladenovi su PUTOKAZI program koji ispisuje da bi ga u duši imao i iz nje kao rukohvat vrijednosti nabrazao buket lirske cvjetova kao na proljetnoj livadi i podario svima oko sebe. Stoga veli:

Raspeta mi je duša k'o jedno bijelo – Ali mir izvire samo iz nje.

TROKNJIŽJE FRA VENDELINA KARAČIĆA

U Franjevačkoj galeriji 4. kolovoza u 19.30 na Širokom Brijegu predstavljene su tri knjige našega fra Vendelina Karačića. "U svrstima muza", "Glasnik dobrote Gospodnje" te "Iz vječnosti kaplje vrijeme". Troknjižje su uz autora fra Vendelina predstavili i drugi recenzenti i izlagači.

Uvodni govor fra Ivana Ševe:
Poštovani prijatelji!

1. Mudri nas ljudi uče:

*Civilizacija je oduvijek živjela od pisane riječi ...
Dobro je živjeti u zemlji koja njeguje knjigu...*

2. Značenja spomenutih mudrih poruka, neki naši fratri bili su posve svjesni pa su se potrudili kako bi svome hrvatskom narodu i franjevačkoj Zajednici u Hercegovini namrli i ostavili velika djela. Zasigurno, to se poglavito odnosi na fra Franju Milićevića kojemu treba zahvaliti što je u Mostaru od godine 1872. radila *Prva hrvatska tiskara...*

»Franjevci su u Hercegovini odavno uperili sve sile da se osnuje tiskara u svrhu širenja prosvjete u narodu, nu da su tu nakanu ometale siromaština fratara, kao i vlasta. Nu rad pobjeđuje sve. Franjevci su uspjeli pod vodstvom fra Frane Milićevića u ovoj stvari. Ovaj naime, fra Frano, svojom odlučnošću i radom, iznad nade očekivanja uspio je kod dobročinitelja, da se napokon otvorila tiskara u Mostaru.« Tako piše fra Petar Bakula godine 1873., fra Franjin suvremenik i suradnik.

Podsjecam, tada je naš puk u Hercegovini bio siromašan, okupiran i posve nepismen.

Na žalost, tu su tiskaru (iz 1872. godine) uništili 1945. godine tadašnji komunisti, ateisti i rušitelji svega što se zvalo hrvatsko i kršćansko;

Ipak, tim i takvim zlim činima život naše franjevačke Zajednice nije posve ugušen. Naime, hrvatski franjevci Kustodije Sv. Obitelji, Chicago, kao članovi jedine organizirane kleričke ustanove za Hrvate na sjevernoameričkom kontinentu bili su glavni, a često puta i jedini nositelji hrvatske nacionalne ideje među ovdašnjim Hrvatima; nema sumnje, njima pripadaju najveće zasluge za očuvanje hrvatske etničke zajednice i njegine povezanosti s Domovinom.

Želim tako reći: naša su se braća koristila oltarom ali i drugim metodama, ponajprije izdajući brojne publikacije, kao što su bili Hrvatski tjednik *Danica*, mjesecišnik *Hrvatski katolički glasnik*, gođišnjak *Hrvatski kalendar*, ili brojne knjige izdane u franjevačkoj tiskari te izdavačkim zavodima "Croatia" ili "ZIRAL". To je bila naša druga tiskara.

Grafičko poduzeće "FRAM" d.o.o. (druga franjevačka tiskara u Mostaru) registrirano je na Višem sudu u Mostaru 17. 2. 1998. godine. Ono je nastalo s nakladničkom kućom "Ziral" iz Mostara, koje je privatno vlasništvo Hercegovačke franjevačke provincije iz Mostara.

Naša franjevačka tiskara "FRAM-ZIRAL" d.o.o. Mostar relativno je "mlada" tvrtka, ali je prepoznatljiva na širem području po svom kvalitetnom assortimanu grafičkih proizvoda, odnosno ponuda.

3. Hvala Ti, dragi fra Vendeline, što si jednu od svojih knjiga, koje danas prezentiraš, tiskao u našoj tiskari FRAM-ZIRAL u Mostaru.

Čestitam ti na ovom troknjižju koje će ostati trajan spomen na Tebe i Tvoj zauzeti trud i rad u našoj Zajednici!

4. Često se u našem narodu u zadnje vrijeme čuje izreka: to se ne isplati raditi...! Dakako, to je posve krivo, odnosno tragično promišljanje s nesagledivim posljedicama!

Negde sam pročitao sljedeće poruke:

Ako ne izvučeš iz svakoga dana ono najbolje iz njega, već se požališ na najmanju sitnicu koja te zadesila, ti ovaj dan nisi živio, ti si ovaj dan umirao.

Ako danas misliš da se trebaš prilagođavati mišljenju većine ne brinući što ti srce govori, već samo misliš što će drugi reći, ti ovaj dan nisi živio, ti si ovaj dan umirao.

Ako uvijek tražiš neko opravdanje i izliku zašto sada ne bi nešto učinio da se makar malo približiš svojim ciljevima, ti ovaj dan nisi živio, ti si ovaj dan umirao.

Ako se bojiš preuzeti odgovornost za sebe i svoje pogreške i kada pogrijesiš uvijek nađeš nekoga tko je kriv za tebe, ti ovaj dan nisi živio, ti si ovaj dan umirao.

Ako svakoga dana upućuješ sebi riječi u kojima govorиш nisi dovoljno snažan, dobar, hrabar, da se suočiš sa životnim izazovima, ti ovaj dan nisi živio, ti si ovaj dan umirao.

5. Tu je danas i naš fra Tihomir Bazina sa svojim umjetničkim radovima. I njemu od srca čestitam na trudu i urađenim djelima!

S velikom radošću proglašavam ovu izložbu otvorenom!

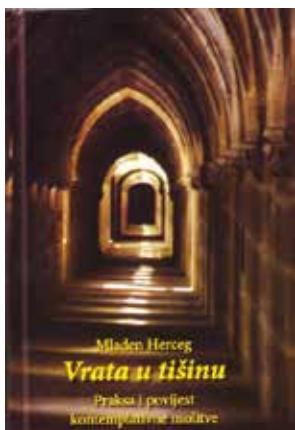
VRATA U TIŠINU

Prije dvadesetak godina potužio sam se duhovnom učitelju da počinjem neke stvari zaboravljati. On je rekao: „Nije to ništa. Bitno je da ne zaboraviš Bitno!“

Ta je knjiga pokušaj traženja Bitnog u životu. Svetom se Augustinu pripisuju riječi: „Čovjek moli da sebe transformira, a ne da

Boga informira.“ Kontemplacija je molitva koja vodi do iskustva istine o Bogu i o čovjeku. Uvijek me nadahnjivala priča da je sv. Ivan apostol u starosti zaboravio sve osim riječi koje je stalno ponavljaо: „Dječice, ljubite se!“ Kontemplacija vodi do iskustva ljubavi Božje.

Kontemplativni molitveni put poznat je u kršćanskoj tradiciji još od prvih njezinih stoljeća, a upravo se u naše vrijeme obnavlja interes za nj. Ta knjiga ne namjerava ponuditi opsežan i sustavan pregled ove molitvene metode, nego je nastala iz želja da se onima koji se zanimaju za kontemplaciju ponude osnovne smjernice, kao i pogled u njezinu povijesnu dimenziju. Kad je o kontemplaciji riječ, sve što znamo primili smo od drugih i možda izrazili na svoj način i prilagodili svojim potrebama, svom trenutku i iskustvu. Upravo zbog toga način citiranja i bilježenja izbora u toj knjizi nije precizan kao u znanstvenim publikacijama, nego vrlo slobodan: sve što je u knjizi predstavljeno, prerađeno je i za praktične potrebe prilagođeno iz starije i suvremene literature o kontemplaciji. Slično se postupa s prilagodbom nekih predložaka za kontemplativne vježbe iz strane literature. Njihovo je prevođenje, kao uostalom i cijela knjiga, motivirano praktičnom svrhom – potrebama rada na tečajevima kontemplativne molitve.

Fra Mladen Herceg

Adresar

RASPORED OSOBLJA PROVINCIJALAT Franjevačka 1, pp 153 88 000 Mostar tel.: (036) 333-525 faks: (036) 333-526 www.franjevci.info mostar@franjevci.info	EVANGELIZACIJU I MISIJE fra Ljubo Kurtović	PROMICATELJ DUHOVNIH ZVANJA fra Antonio Šakota
PROVINCIJAL fra Miljenko Šteko	TAJNIK ZA FORMACIJU I STUDIJE fra Ivan Landeka ml.	VICEPOSTULATURA “FRA LEO PETROVIĆ I 65-ORICA SUBRAĆE” fra Miljenko Mića Stojić, vicepostulator
VIKAR PROVINCIJE fra Ivan Ševo	ODGOJITELJ POSTULANATA I SKRB ZA SJEMENIŠTARCE fra Iko Skoko	VIJEĆA I POVJERENSTVA VIJEĆE ZA DUHOVNOST fra Danko Perutina, pročelnik Članovi Vijeća: Gvardijani
DEFINITORI fra Mijo Pinjuh fra Željko Grubišić fra Miljenko Stojić fra Ljubo Kurtović fra Sretan Ćurčić	POMOĆNI ODGOJITELJ POSTULANATA fra Mate Dragičević	TAJNIŠTVO ZA EVANGELIZACIJU I MISIJE fra Ljubo Kurtović, tajnik i promicatelj evangelizacije Članovi Vijeća: Župnici župa povjerenih Provinciji
SLUŽBE	ODGOJITELJ NOVAKA fra Stanko Mabić	TAJNIŠTVO ZA FORMACIJU I STUDIJE fra Ivan Landeka ml., tajnik Članovi: Odgojitelji
TAJNIK fra Stanko Čosić	POMOĆNI ODGOJITELJ NOVAKA fra Stipan Klarić	VIJEĆE ZA EKONOMIJU fra Mate Dragičević, pročelnik Članovi: Provincijski i samostanski ekonomi
EKONOM fra Mate Dragičević	ODGOJITELJ BRAĆE S JEDNOSTAVNIM ZAVJETIMA fra Ivan Landeka ml.	VIJEĆE ZA INFORMIRANJE, KULTURNO- ZNANSTVENU I IZDAVAČKU DJELATNOST fra Ivan Ševo, pročelnik fra Ivan Dugandžić fra Mirko Bagarić fra Ante Marić
IZASLANIK ZA BRAĆU U ŠVICARSKOJ fra Ivan Prusina	VICE POVJERENIK ZA SVETU ZEMLJU fra Milan Lončar	
TAJNIK ZA	DUHOVNI ASISTENT OFS-A I FRAME fra Antonio Šakota	

fra Robert Jolić
fra Miljenko Mića Stojić

**VIJEĆE ZA KARITATIVNU
I SOCIJALNU
DJELATNOST**

fra Željko Grubišić, pročelnik
fra Jozo Radoš
fra Dragan Ružić
fra Nikola Rosančić
fra Iko Skoko
fra Sretan Čurčić

**VIJEĆE ZA KULTURNO-
POVIJESNU BAŠTINU,
GRADITELJSTVO I**

SAKRALNU UMJETNOST
fra Ivan Ševo, pročelnik
fra Danko Perutina
fra Tomislav Puljić
fra Sretan Čurčić
fra Dario Dodig
fra Ferdo Boban
fra Svetozar Kraljević
fra Ivan Boras

**VIJEĆE ZA PRAVDU, MIR I
SKRB ZA SVE STVORENO**

fra Miljenko Mića Stojić,
pročelnik
fra Mario Knezović
fra Iko Skoko
fra Dane Karačić
fra Mate Logara
fra Stipe Marković

**VIJEĆE ZA PASTORALNU
SKRB NA PROMICANJU
DUHOVNIH ZVANJA**
fra Antonio Šakota, pročelnik
Duhovni asistenti Frame

**POVJERENSTVO ZA
OČUVANJE SPOMEN-
MJESTA**

fra Miljenko Mića Stojić,
pročelnik
fra Tomislav Puljić
fra Ivan Ševo
fra Mate Dragičević
fra Slavko Soldo

USTANOVE

**MIR I DOBRO, službeno
glasilo**

Franjevačka 1, pp 153
88 000 Mostar
tel.: (036) 333-525
faks: (036) 333-526
mostar@franjevci.info
www.franjevci.info

Odgovorni urednik
fra Miljenko Šteko, provincial
Glavni urednik
fra Stanko Čosić, tajnik
Provincije

EKONOMAT
Franjevačka 1, pp 153
88 000 Mostar
tel./faks: (036) 323-223
ekonomat@franjevci.info

Ekonom
fra Mate Dragičević

ARHIV
Franjevačka 1, pp 153
88 000 Mostar
tel.: (036) 333-488
faks: (036) 333-489
Arhivar

fra Ante Tomas

KNJIŽNICA

Franjevačka 1, pp 153
88 000 Mostar
tel./faks: (036) 334-237
knjiznica@franjevci.info

Knjižničar
fra Ante Marić

BOGOSLOVI

Avenija Gojka Šuška 2
10 040 Zagreb-Dubrava
tel./faks: +387-1-29-11-931
www.fra3.net

Meštar bogoslova
fra Ivan Landeka ml.

Pomoćni meštar bogoslova
fra Josip Serđo Ćavar

NOVICIJAT

Trg sv. Ante 1
88 320 Ljubuški-Humac
tel./faks: (039) 832-583
novicijat@franjevci.info

Odgojitelj novaka
fra Stanko Mabić

Pomoćni odgojitelj novaka
fra Stipan Klarić

POSTULATURA

Franjevačka 1, pp 153
88 000 Mostar
postulatura@franjevci.info

Voditelj postulanata
fra Iko Skoko

Pomoćni voditelj postulanata
fra Mate Dragičević

SJEMENIŠTE
FRANJEVAČKA KLASIČNA
GIMNAZIJA
Bosne Srebrenе 4
71 300 VISOKO

tel.: (032) 738-723
faks: (032) 735-753
www.fkg.edu.ba
fkg.visoko@gmail.com

fra Josip Mrnjavac, I.
odgojitelj
fra Stipo Alandžak, II.
odgojitelj
fra Ivan Nujić, III. odgojitelj
Zadužen za sjemeništare
fra Iko Skoko

**VICEPOSTULATURA
“FRA LEO PETROVIĆ I
65-ORICA SUBRAĆE”**
Kardinala Stepinca 14
88 220 Široki Brijeg
tel.: 039-700-325; fax: 039-
700-326
mostar@pobijeni.info
www.pobijeni.info
fra Miljenko Mića Stojić,
vicepostulator

Fondovi

FOND SOLIDARNOSTI
Franjevačka 1, pp 153
88 000 Mostar
tel./faks: (036) 323-223
ekonomat@franjevci.info

**FOND ZA ODGOJ
FRATARA**
Franjevačka 1, pp 153
88 000 Mostar
tel./faks: (036) 323-223
ekonomat@franjevci.info

Pomoć bližnjemu

**1. FOND “FRA SLAVKO
BARBARIĆ”**
pp 29
88 266 Međugorje
tel./faks: (036) 651-549
studenti.talenti@tel.net.ba
fra Karlo Lovrić, predsjednik
fra Marinko Šakota,
dopredsjednik

2. MAJČINO SELO
Ustanova za predškolski odgoj
i socijalnu skrb
88 266 Bijakovići-Međugorje
tel.: (036) 653-000
faks: (036) 653-020
vita@tel.net.ba
www.mothersvillage.org
Upravno vijeće
fra Branimir Musa,
predsjednik
fra Iko Skoko
fra Dario Dodig

Ravnatelj
fra Dragan Ružić

Tiskarstvo

FRAM-ZIRAL
Put za Aluminij bb
88 000 Mostar
tel.: (036) 351-281
faks: (036) 352-657
fram@fram.ba
www.fram.ba
Ravnatelj
fra Ivan Ševo

Kultura

**HRVATSKA
FRANJEVAČKA
ARHEOLOŠKA
ZBIRKA “SV. STJEPANA
PRVOMUČENIKA”**
88 345 Sovići
tel./faks: (039) 670-294

Ravnatelj
fra Ante Marić

Kustos
fra Vinko Mikulić

**FRANJEVAČKI MUZEJ “U
KUĆI OCA MOJEGA”**
Trg fra Grge Martića 1, 88 240
Posušje
tel: (039) 685 - 295

GALERIJA “MAJKA”
Trg Sv. Ante 1
88 320 Ljubaški-Humac
tel./faks: (039) 832-581; 835-
000

MUZEJ
Trg Sv. Ante 1
88 320 Ljubaški-Humac
tel./faks: (039) 832-581; 835-
000

Voditelj galerije, muzeja i
knjižnice na Humcu: Tomo
Primorac

BRAĆA U DOMOVINI

Bosna i Hercegovina

1. HUMAC - SAMOSTAN

SV. ANTE

Trg Sv. Ante 1.

88 320 Ljubuški-Humac

tel.: (039) 833-000; 830-970

faks: (039) 830-992

www.humac.ba; info@

franjevci-humac.info

Uprava

fra Dario Dodig, gvardijan

fra Ljubo Kurtović, vikar

fra Ljubo Kurtović, ekonom

Župa sv. Ante

Trg sv. Ante 1.

88 320 Ljubuški-Humac

tel.: (039) 833-000; 830-970

faks: (039) 830-992

Bratstvo

fra Dario Dodig

gvardijan

dodigidario@gmail.com

fra Ljubo Kurtović

definitor, župnik, vikar,

ekonom

ljkurtovic96@gmail.com

fra Stanko Mabić

odgojitelj novaka

stanko.mabic@tel.net.ba

fra Stipan Klarić

župni vikar, pomoći

odgojitelj novaka

stipanklaric@gmail.com

fra Vinko Dragičević

de familia

fra Bazilije Pandžić

de familia

Stipe.Pandzic@zg.htnet.hr

fra Hadrijan Sivrić

de familia

fra Radoslav Dragičević

ž. vikar

fra Žarko Ilić

de familia; urednik „Kršnog
zavičaja“

krsni.zavicaj@tel.net.ba, (039)

830-982

fra Ferdo Majić

de familia

fra Dinko Maslać

rekovalescent

fra Rade Vukšić

de familia

andrija.vuksic@bluewin.ch

fra Andrija Nikić

de familia

nikic.andrija@tel.net.ba

fra Alojzije Topić

brat

fra Vlado Lončar

de familia

fra Jure Brkić

ž. vikar

fra Vlado Buntić

de familia

fra Tomislav Sablje

ž. vikar, duh. asistent OFS-a

tomislavsablje@gmail.com

fra Marin Karačić

ž. vikar, duh. asistent Frame

marin.karacic@gmail.com

Rezidencije

1. DRINOVCI - Župa sv.

Mihovila Arkandela

88 344 Drinovci

tel.: (039) 672-425; faks: (039)
672-572

fra Josip Mioč

župni upravitelj, duh. asistent
OFS-a i Frame
josipmiocsljajo@gmail.com

fra Velimir Bagavac

župni vikar

velimirbagavac@yahoo.com

Kuće i župe samostanskog okružja

1. GORICA - Župa sv.

Stjepana

88 345 Sovići

tel.: (039) 670-294

zupni.ured.gorica@tel.net.ba

fra Stipe Marković

župnik, duh. asistent OFS-a
markovicstipe52@gmail.com

fra Nikola Spužević

ž. vikar, duh. asistent Frame
nikola.spuzevic@tel.net.ba

2. KLOBUK - Župa sv.

Marka

88 324 Klobuk

tel./faks: (039) 845-096

fra Robert Jolić

župnik, duh. asistent OFS-a i
Frame

rjolic@tel.net.ba

3. RUŽIĆI – Župa sv. Ivana Krstitelja
88 347 Ružići
tel.: (039) 674-291
www.zupa-ruzici.com

fra Tomislav Jelić
ž. upravitelj, duh. asistent
Frame
ftj.too@gmail.com

4. TIHALJINA – Župa Bezgrješnog začeća BDM
88 348 Tihaljina
tel.: (039) 673-004

fra Branimir Musa
župnik, dekan, duh. asistent
Frame
branemusa@net.hr

5. VELJACI – Župa sv. Ilike Proroka
88 326 Vitina
tel.: (039) 841-801
zupni.ured.veljaci@tel.net.ba

fra Valentin Vukoja
župni upravitelj, duh. asistent
OFS-a i Frame
metaljke@gmail.com

fra Ivan Kvesić
ž. vikar

fra Ivan Matijašević
ž. vikar

6. VITINA – Župa sv. Paškala
88 326 Vitina
tel./faks: (039) 841-890
fra Željko Grubišić
župnik, definitor, duh. asistent
OFS-a i Frame
zeljko.grubisic@tel.net.ba

fra Petar Ljubičić
ž. vikar
fra.petar@gmail.com

1. KONJIC – SAMOSTAN SV. IVANA KRSTITELJA
Omladinska 1.
88 400 Konjic
tel./faks: (036) 730-653

Uprava
fra Ferdo Boban, gvardijan
fra Vlatko Soldo, župni
upravitelj
Župa sv. Ivana Krstitelja
Omladinska 1.
88 400 Konjic
tel./faks: (036) 730-653

Bratstvo
fra Ferdo Boban
gvardijan
ferdoboban46@gmail.com
Fra Vlatko Soldo,
župni upravitelj, sam. vikar,
ekonom
vlatko.soldo@tel.net.ba

III. MOSTAR – SAMOSTAN SV. PETRA I PAVLA
Franjevačka 1., pp 153
88 000 Mostar
tel.: (036) 319-688
faks: (036) 327-348

Uprava
fra Danko Perutina, gvardijan
fra Bože Milić, sam. vikar
fra Ivan Ševo, ekonom
Župa sv. Petra i Pavla
Franjevačka 1., pp 153
88 000 Mostar
tel.: (036) 319-688

faks: (036) 334-231
www.apostolskiprvaci.info
zupasvpetaipavla@gmail.com

Bratstvo
fra Miljenko Šteko
provincijal
miljenko.steko@medjugorje.hr

fra Danko Perutina
gvardijan
dperutina@gmail.com

fra Bože Milić
župnik
boze.milic@gmail.com

fra Iko Skoko
ž. vikar, odgojitelj postulanata
i sjemeništaraca
iko.skoko@tel.net.ba

fra Ivan Ševo
provincijski vikar, ž. vikar,
sam. ekonom
sevo.ivan@tel.net.ba

fra Mijo Križanac
brat

fra Mate Dragičević
ekonom Provincije, ž.
vikar, pomoći odgojitelj
postulanata
mate.dragicevic@tel.net.ba

fra Ante Marić
ž. vikar, kapelan Masne Luke-
Polja

provincijski knjižničar

fraante.maric@tel.net.ba

fra Ante Tomas
provincijski arhivar
ante.tomas@gmail.com

fra Marko Jurić
ž. vikar

fra Antonio Šakota
ž. vikar, područni asistent
OFS'a i Frame
tonisakota@gmail.com

fra Stanko Čosić
tajnik provincije, ž. vikar
stex84@gmail.com

Rezidencije

1. ČERIN

88 265 Čerin
tel./faks: (036) 652-139
Župa sv. Stjepana
88 265 Čerin
tel./faks: (036) 652-139
zupni.ured-cerin@tel.net.ba

fra Tihomir Bazina
župni upravitelj, duh. asistent
OFS-a i Frame
tihomir.bazina@gmail.com

fra Hrvoje Miletić

ž. vikar
miletichrvoje@yahoo.com

2. ČITLUK

88 260 Čitluk
tel.: (036) (036) 642-540; 643-

710
faks: (036) 640-018

Župa Krista Kralja

88 260 Čitluk
tel.: (036) 642-540
faks: (036) 643-711
zupa.citluk@tel.net.ba

fra Miro Šego
župnik, duh. asistent OFS-a
miro.sego1@tel.net.ba

fra Kornelije Kordić
de familia

fra Goran Azinović
ž. vikar, duh. asistent Frame
azinus@gmail.com

fra Augustin Čordaš
apsolvent teologije

Kuće i župe samostanskog okružja

1. GORANCI - Župa Uznesenja BDM

88 000 Mostar
tel.: (036) 381-102

fra Ivan Ivanda
župni upravitelj
ivan.ivanda@gmail.com

2. GRADNIĆI - Župa sv. Blaža

88 260 Čitluk
tel./faks: (036) 642-006

fra Nikola Rosančić
župni upravitelj, duh. asistent
OFS-a i Frame
nikolarosancic@gmail.com

3. MEĐUGORJE - Župa sv. Jakova apostola

Gospin trg 1
88 266 Međugorje
tel.: (036) 650-206; 650-310,
651-333

faks: (036) 651-444
www.medjugorje.hr

fra Marinko Šakota
župnik
marinko.sakota@medjugorje.
hr

fra Viktor Kosir
ž. vikar

fra Ivan Dugandžić
ž. vikar
ivan.dugandzic@zg.htnet.hr

fra Karlo Lovrić
ž. vikar
karlo.lovric@medjugorje.hr

fra Mladen Herceg
ž. vikar
mladen.herceg@tel.net.ba

fra Dragan Ružić
ž. vikar, ravnatelj Majčinog
sela
druzic@libero.it

fra Josip Marija Katalinić
brat

fra Slavko Soldo
ž. vikar, duh. asistent OFS-a
slavko.soldo@tel.net.ba

fra Vjekoslav Milićević
ž. vikar

fravjekom@yahoo.com

fra Perica Ostojić
ž. vikar, duh. asistent Frame
pegaostojic@gmail.com

Samostan školskih sestara franjevki

Baraći bb
88 266 Međugorje
tel./faks: (036) 651 - 578

Duhovnik
fra Tomislav Pervan
tomislav.pervan@tel.net.ba

1. ŠIROKI BRIJEG – SAMOSTAN UZNESENJA BDM

Kardinala A. Stepinca 14
88 220 Široki Brijeg
tel.: (039) 702-900
faks: (039) 702-935

Uprava
fra Tomislav Puljić, gvardijan
fra Stipe Biško, vikar
fra Ante Penava, ekonom
Župa Uznesenja BDM
Kardinala A. Stepinca 14
88 220 Široki Brijeg
faks: (039) 702-936

Bratstvo
fra Tomislav Puljić
gvardijan
tomislavpuljic@yahoo.com

fra Stipe Biško
župnik, sam. vikar, dekan
stipe.bisko@gmail.com

fra Ante Penava
sam. ekonom
tonipenava@gmail.com

fra Serafin Hrkać
akademik, ž. vikar

fra Vendelin Karačić
ravnatelj Fr. Galerije
vendelinkaracic@gmail.com

fra Berislav Kutle
de familia

fra Stanko Banožić
de familia
stanko.b@bluewin.ch; stanko.
banozic@hotmail.com

fra Dane Karačić
ž. vikar, duh. asistent OFS-a
fradanek@gmail.com

fra Vitomir Musa

de familia
rimotiv1@gmail.com

fra Drago Čolak
de familia

fra Ilija Šaravanja
de familia
iliya.saravanja@bluewin.ch

fra Miljenko Mića Stojić
definitor, vicepostulator, ž.
vikar
www.miljenko.info

fra Goran Čorluka
ž. vikar, duh. asistent Frame
corluka1@gmail.com

fra Ivan Marić ml.
ž. vikar
maric.iko@gmail.com

fra Dario Galić
ž. vikar
dariogalic10@gmail.com

Rezidencije

1. POSUŠJE - Župa Bezgrješnog začeća BDM
88 240 Posušje
tel.: (039) 681-052
faks: (039) 680-79

fra Mladen Vukšić
župnik, dekan
mladen.vuksic@tel.net.ba

fra Milan Lončar
ž. vikar, povjerenik za Sv.
Zemlju
milan.loncar@tel.net.ba

fra Ante Leko
ž. vikar

fra Marko Dragičević
ž. vikar, duh. asistent OFS-a
marko.dragicevic1947@gmail.
com

fra Ivan Penavić
ž. vikar, duh. asistent Frame
ivanpenavic@gmail.com

Kuće i župe samostanskog okružja

1. IZBIČNO – Župa sv. Josipa Radnika
88 220 Široki Brijeg
tel./faks: (039) 719-500

fra Robert Kiš
župni upravitelj
robert.robi.rk@gmail.com

2. KOČERIN – Župa sv. Petra i Pavla
88 226 Kočerin
tel.: (039) 711-300

fra Mario Knežović
župnik, duh. asistent Frame
mario.knezovicc@tel.net.ba

fra Velimir Mandić
ž. vikar, duh. asistent OFS-a
gvardijanelimir.mandic@tel.
net.ba

3. LJUTI DOLAC – Župa sv. Ane
88 223 Ljuti Dolac
tel./faks: (039) 713-169
zupniuredljutidolac@gmail.
com

fra Ante Kurtović
župnik
fraantekurtovic@gmail.com

4. POLJA, MASNA LUKA –**Kuća molitve**

Kapelanijska sv. Ilike Proroka
p.p. 42
88 240 Posušje
tel./faks: (039) 718-100

fra Petar Krasić
voditelj Kuće molitve

fra Vinko Mikulić
kustos Hrvatske arh. zbirke u
Gorici

5. POSUŠKI GRADAC –**Župa sv. Franje Asiškog**

88 243 Broćanac
tel./faks: (039) 694-321
www.posuski-gradac.com

fra Ivan Landeka st.
župnik, duh. asistent OFS-a i
Frame
ivan.landeka@tel.net.ba

6. RAKITNO – Župa sv.**Ivana Krstitelja**

88 245 Rakitno
tel.: (039) 692-126
faks: (039) 692-533

fra Marinko Leko
župnik, duh. asistent OFS-a
marinko.leko@tel.net.ba

**7. RASNO – Župa sv. Franje
Asiškog**

88 342 Dužice
tel.: (039) 712-555

fra Ignacije Alerić
župni upravitelj
ignacije.aleric@gmail.com

**1. TOMISLAVGRAD –
SAMOSTAN SV. ĆIRILA I
METODA**

Trg fra Mije Čuića 1

80 240 Tomislavgrad

tel.: (034) 352-091; 352-447

faks: (034) 352-808

www.samostan-tomislavgrad.
info

Uprava

fra Sretan Ćurčić, gvardijan

fra Slaven Brekalo, vikar

fra Mario Ostojić, ekonom

Župa sv. Mihovila Arkandela

Trg fra Mije Čuića 1

80 240 Tomislavgrad

tel.: (034) 352-091; 352-447

faks: (034) 352-808

Bratstvo

fra Sretan Ćurčić

definitor, gvardijan, duh.

asistent OFS-a i Frame

sretan.curcic@tel.net.ba

fra Slaven Brekalo

župni upravitelj

slavenbrekalo@gmail.com

fra Mario Ostojić

ekonom, ž. vikar

mario.ofm@gmail.com

fra Mirko Bagarić

ž. vikar

fra.mirko.bagarić@gmail.com

fra Oton Bilić

de familia

oto.bilic@tel.net.ba

fra Ante Ivanković

ž. vikar

fra Gabrijel Mioč

ž. vikar

fra Klement Galić

de familia

klement.galic@tel.net.ba

fra Josip Jolić

de familia

jozo.jolic@tel.net.ba; i.: 19.
ožujka

fra Radomir Krišto
brat

fra Anthony Burnside

ž. vikar

asburnsi@bih.net.ba

fra Mate Tadić

ž. vikar

mathetaus@gmail.com

***Kuće i župe samostanskog
okružja*****1. BUKOVICA – Župa sv.
Franje Asiškog**

80 243 Mesihovina

tel./faks: (034) 316-054

fra Mladen Rozić

župnik

mladen.rozic@tel.net.ba

fra Petar Drmić

ž. vikar, duh. asistent Frame

petar.drmic@tel.net.ba

**2. KONGORA – Župa Presv.
Srca Isusova**

80 244 Kongora

tel/fax: (034) 365-600

zupni.ured.kongora@tel.net.
ba

fra Stjepan Martinović

župnik, duh. asistent Frame

3. ROŠKO POLJE – Župa sv.

Ivana Krstitelja

80 247 Roško Polje

tel./faks: (034) 369-105

fra Jozo Radoš

župnik, ravnatelj „Kapi
ljubavi“

duh. asistent Frame

4. SEONICA – Župa

Uznesenja BDM

80 343 Mesihovina

tel.: (034) 368-043

zupni.ured.seonica@tel.net.ba

fra Vinko Kurevija

župnik, dekan, duh. asistent

Frame

vinko.kurevija@tel.net.ba

5. ŠUICA – Župa sv. Ante

Padovanskog

80 249 Šuica

tel.: (034) 367-100

fra Mate Logara

župnik, vojni kapelan, duh.

asistent Frame

matelogara@yahoo.com

HRVATSKA

Pozivni telefonski broj 00385

I. BADIJA – SAMOSTAN

UZNESENJA BDM

pp 102

20 260 Korčula

tel.: +385-20-712-566

faks: +385-20-711-561

fra Mate Dragičević

zadužen za obnovu samostana

II. SLANO – SAMOSTAN

SV. JERONIMA

Slanskih pomoraca 4

20 232 Slano

tel./faks: (020) 871-277

1. Slano

Slanskih pomoraca 4

20 232 Slano

tel./faks: (020) 871-277

fra Ivan Boras

upravitelj samostana, župnik

ivan.boras@tel.net.ba

fra Luka Zorić

ž. vikar

zoricluka654@gmail.com

fra Damjan Perić

brat, ekonom

damjan.perich@gmail.com

2. Ošlje

tel.: 020 / 752-655

20 205 Topolo

fra Stipan Šarić

župni upravitelj: Ošje i Topolo

stipansaric@gmail.com

fra Ivan Marić st.

župni upravitelj: Smokovljani

i Lisac

imaric1967@gmail.com

III. OREBIĆ - SAMOSTAN

UZNESENJA BDM

Celestinov put 6 - 20250

OREBIĆ

tel. 020 - 713 075

fra Šimun Romić

upravitelj samostana

simonrezani@gmail.com

fra Milan Jukić

brat

IV. ZAGREB – SAMOSTAN

BEZGRJEŠNOG ZAČEĆA

BDM

Avenija Gojka Šuška 2

10 040 Zagreb-Dubrava

tel.: (01) 29-11-931

faks: (01) 29-11-935

www.herc-fra3.net

Uprava

fra Svetozar Kraljević,

gvardijan

fra Ivan Landeka ml., sam.

vikar

fra Josip Serđo Ćavar, sam.
ekonom

Bratstvo

fra Svetozar Kraljević

gvardijan

duh. asistent OFS-a

fr.svetozar@gmail.com

fra Ivan Landeka ml.

odgojitelj bogoslova, sam.

vikar

fraivanl@yahoo.com

fra Josip Serđo Ćavar

pomoćni odgojitelj bogoslova,

duh. asistent Frame

serdjo_cavar@yahoo.com

fra Viktor Nuić

ispovjednik

borislav.nuic@zg.htnet.hr

fra Jozo Zovko

ispovjednik

fra Zoran Senjak

bolnički dušobrižnik:

Kapelanija u Kliničkoj bolnici

Dubrava

Avenija G. Šuška 6

10 040 ZAGREB
tel.: (01) 290-23-13

fra Ivica Zovko
đakon, kateheta
ivica.zovko@zg.t-com.hr

fra Frano Musić
službenik u Vojnom
ordinarijatu
frano.music@zg.t-com.hr

**Kuće i župe samostanskog
okružja**

1. PLAŠKI – Župa sv. Ane
Saborčanska 2
47 304 Plaški
tel.: (047) 573-353
faks: (047) 801-783

**SABORSKO – Župa sv. Ivana
Nepomuka**
47 306 SABORSKO
fra Draženko Tomić
župnik
drazenko_t@yahoo.com

**2. TOUNJ – Župa sv. Ivana
Krstitelja**
TRŽIĆ KAMENICA – Župa
sv. Mihovila Arkandela
69 Tounj
47 264 Tounj
tel.: (047) 563-168
fra Ante Bekavac
župnik
antebekavac@gmail.com

**BRAĆA U ZAPADNOJ
EUROPI**

AUSTRIJA

Pozivni telefonski broj 0043

Župe

1. FROHNLEITEN

Hauptplatz 1
8130 FROHNLEITEN
tel.: (031) 262-488
faks: (031) 262-488-5
frohnleiten@graz-seckau.at

fra Šimun Oreč
župnik
+43-650-911-06-99

fra Dominik Ramljak
ž. vikar

fra Alojzije Bošnjak
(na liječenju)

2. MARIA SAAL

Tanzenberg 1
9063 MARIA SAAL

fra Franjo Vidović
profesor, rektor, župnik
fvidovic@aon.at

3. GRAZ
Fra Dalibor Milas
(extra domum)
dalibor.milas@gmail.com
Lange Gasse 2
8010 GRAZ

ITALIJA

Pozivni telefonski broj 0039

fra Ivan Sesar
generalni definitor
tel.: 06 684 91 213
email: isesar@ofm.org
Via Sta. Maria Mediatrice 25
00 165 ROMA

Fra Drago Vujević
dragovujevic@yahoo.com

Fra Josip Vlašić
frajosipv@yahoo.com

Fraternità Missionaria
Europea
Convento san Francesco
Via san Francesco 49
00036 PALESTRINA (RM)

Fra Branimir Novokmet
Via Merulana 124 B
00185 ROMA
fbranekmet@gmail.com

NJEMAČKA

Pozivni telefonski broj 0049

Hrvatske katoličke misije

1. AUGSBURG
Alte Gasse 15-A
86152 Augsburg
tel.: (0821) 519-802; 581-839
faks: (0821) 582-702
www.hkm-augsburg.de

fra Ivan Čilić
voditelj misije
ICilic@gmx.de

2. NERSINGEN

NEU – ULM
Alte Landstr.

89 278 NERSINGEN
tel.: 0049 – 7308 - 7734
www.hkm-neu-ulm.webnode.com

fra Ivan Leutar
voditelj misije
leutar@a1.net

3. SINGEN-VILLINGEN
Rielasingerstr. 41
78224 Singen
tel: (07731) 66-353
fax: +49 – 7731 – 749 – 464.
www.hkm-singen-villingen.de
info@hkm-singen-villingen.de
stan: Widerholdstr. 24
78224 SINGEN
tel.: (07731) 90-95-50

fra Dinko Grbavac
voditelj misije
d.grbavac@hkm-singen-villingen.de

Župe

1. AUGSBURG
Inningerstrasse 29
86179 AUGSBURG
tel.: (0821) 881-103; faks:
(0821) 883-254

fra Mate Čilić
župnik
mate.cilic@bistum-augsburg.de

2. BLANKENAU
Franziskanerkloster
BLANKENAU
Propsteiplatz 7

36154 Hosenfeld
tel.: (06650) 254
faks: (06650) 85-98
Franziskaner.blankenau@gmx.de

fra Ljubo Lebo
župnik
tel.: (06650) 91-80-603
- Pfarrei St. Antonius der Einsiedler
36137 Grossenluder-OT Mus,
Kirchweg 1
i - Pfarrei St. Johannes der Täufer
36137 Grossenluder-OT
Kleinluder, Scharfe Ecke 4

fra Robert Crnogorac
upravitelj kuće; župnik
Pfarrei St. Peter und Paul
36154 Hosenfeld, Kirchberg 7
robert.crnogorac@gmx.de

fra Stipe Pervan
župnik
0049-6650-918-06-05
- Pfarrei St. Simon und Judas
36154 Hosenfeld-OT
Blankenau, Propsteiplatz 7
i - Pfarrei St. Simplizius,
Faustinus und Beatrix
36154 Hosenfeld-OT
Hainzell, Kirchbergstrase 5

fra Mladen Sesar
ž. vikar u Pastoralverband-u
„Kleinheiligkreuz“

ŠVICARSKA
Pozivni telefonski broj 0041

Hrvatske katoličke misije

1. AARAU
Bahnhofplatz 1
5400 BADEN
tel.: 062-8220474
faks: 062-8225775

fra Nikola Leutar
Tödistrasse 21
5430 WETTINGEN
nleutar@bluewin.ch

2. BASEL
Kleinriehenstrasse 53
4058 Basel
tel./faks: (061) 692-76-40
hkmbasel@bluewin.ch

fra Petar Topić
voditelj misije

3. BERN
Quartiergasse 12
3013 Bern
tel.: (031) 331-56-52
faks: (031) 332-12-48
www.hkm-bern.com

fra Gojko Zovko
voditelj misije
goja.z@bluewin.ch

4. FRAUENFELD
Klosterliweg 7
8500 Frauenfeld
mob.: +41 79 101 42 84
hkmfrauenfeld@bluewin.ch
www.hkm-frauenfeld.ch

fra Mika Stojić
voditelj misije
mika.stojic@gmail.com

5. GRAUBÜNDEN
Gartaweg 15
Postfach 35

7203 Trimmis Gr
tel./faks: (081) 353-160-86
fra Ante Medić
voditelj misije
medi.a@bluewin.ch

6. LAUSANNE - WALLIS
Rue de la Borde 25
1018 Lausanne
tel./faks: (021) 647-07-57
www.cromission-wallis.ch

fra Vladimir Ereš
voditelj misije
vlado@cromission-wallis.ch

7. LUZERN
Hrvatska katolička misija
Kath. Kroatenmission
Matthofring 2/4
CH - 6005 Luzern
Tel.: 0041 41 360 04 47; 041
360 15 04
Fax: 0041 41 360 01 73
Web: www.hkm-luzern.ch
Mail: hkm.luzern@bluewin.ch

fra Branko Radoš
voditelj misije
Mob.: 0041 79 541 35 08

8. SOLOTHURN
HKM Solothurn
Reiserstrasse 83
CH-4600 Olten
tel: 0041-62-2964100
faks: 0041-62-294101

fra Šimun Čorić
voditelj misije
sito.coric@gmx.net

9. ST. GALLEN
Paradiesstrasse 38
9000 St. Gallen

tel.: (071) 277-83-31
faks: (071) 277-83-36
info@hkm-stgallen.ch; www.
hkm-stgallen.ch

fra Mijo Pinjuh
voditelj misije, definitor
fra_mico@bluewin.ch

10. TICINO

Al Mai 18
6528 Camorino
tel.: (091) 840-23-06
faks: (091) 840-29-05

fra Slaven Mijatović
(imenovan)
voditelj misije
slavenmijatovic777@gmail.
com

11. ZUG

Landhausstr. 15
6340 Baar Zg
tel.: (041) 767-71-43
faks: (041) 767-71-44
hkm@zg.kath.ch

fra Slavko Antunović
voditelj misije
Langgasse 18
6340 Baar Zg
tel.: (041) 763-11-86
mob.: 0041/799391393
slavko.antun@gmail.com
slavko.antunović@ka.htnet.hr

12. ZÜRICH

Schlossgasse 32
Postfach 9057
8036 Zürich
tel.: (044) 455-80-60
faks: (044) 461-19-39
hkm.zuerich@bluewin.ch;
www.hkm-zuerich.ch
fra Ivan Prusina

voditelj misije
ivan.prusina@bluewin.ch

fra Stjepan Neimarević
misionar

fra Vine Ledušić
misionar
vineledusic@yahoo.it

Župe

1. AEDERMANSDORF/ SO

Dorfstrasse 201
4714 AEDERMANSDORF/
SO
tel./faks: (062) 394-18-11

fra Ivan Bebek
ž. vikar
ivan.bebek@ggs.ch

2. NETSTAL, Gl

Kreuzbuhlstr. 9
8754 NETSTAL, Gl
tel.: (055) 640-17-75
faks: (055) 640-57-03

fra Ljubo Leko
župnik župe Netstal i ž.
upravitelj župe Glarus
ljubo.leko@bluewin.ch

BRAĆA U KUSTODIJI

**Hrvatska franjevačka
kustodija Svetе Obitelji**
4848 South Ellis Avenue
CHICAGO (IL) 60615
tel.: (773) 536-05-52
faks: (773) 536-20-94
www.croatianfranciscans.org

UPRAVA
fra Jozo Grbeš, kustos
fra Marko Puljić, savjetnik
fra Miro Grubišić, savjetnik
fra Nikola Pašalić, savjetnik
fra Dražan Boras, savjetnik

SAD

Pozivni telefonski broj 001

1. CHICAGO – SAMOSTAN SV. ANTE
4848 South Ellis Avenue
Chicago (IL) 60615
tel.: (773) 373-34-63; faks:
(773) 268-77-44

Uprava
fra Jozo Grbeš, gvardijan
fra Josip Nenad Galić, sam.
vikar

Bratstvo
fra Jozo Grbeš
kustos
+1-773-386-05-52
Jgrbes@gmail.com

fra Josip Nenad Galić
gvardijan
Josephgalic@aol.com

fra Ljubo Krasić
sam. vikar
croetljubo@aol.com

Župe

1. CHICAGO – Mission of Bl. A. Stepinac

6346 N. Ridge Avenue -
Chicago, IL 60660
tel.: (773)-262-05-35; faks:
(773) 262-46-03
Bastepinacchicago@sbcglobal.net

fra Pavo Maslać, župnik

fra Dražan Boras
ž. vikar
brljica@yahoo.com

2. CHICAGO – Župa sv. Jeronima
2823 S. Princeton Ave. -
Chicago, IL 60616
tel.: (312) 842-18-71; faks:
(312) 842-64-27
www.stjeromecroatian.org

fra Ivica Majstorović
župnik
frivicam@hotmail.com
Skype: ivica.majstorovic

fra Stipe Renić
ž. vikar
voditelj Hrvatskog etničkog
instituta
stiperenic@yahoo.com

3. CHICAGO – Župa Presv. Srca Isusova
2864 East 96th Street
Chicago, IL 60617
tel.: (773) 768-14-23
faks: (773) 768-37-50
shcroat@aol.com

fra Stephen Bedeniković
župnik
sbofm25@aol.com

4. MILWAUKEE – Župa Presv. Srca Isusova

917 North 49th Street
Milwaukee, WI 53208
tel.: (414) 774-94-18
faks: (414) 774-74-06
sh.croatian@yahoo.com
fra Ivan Strmečki, župnik
IvanOFM@aol.com

5. NEW YORK – Župa sv. Cirila i Metoda i sv. Rafaela
502 West 41st Street
New York, NY 10036
tel.: (212) 563-33-95
faks: (212) 868-12-03
crkva.nyc@verizon.net; www.
crkvany.org

fra Nikola Pašalić
župnik
frpasalic@sbcglobal.net

fra Ilija Puljić
ž. vikar
vlahic@personainternet.com

fra Željko Barbarić
ž. vikar
zeljkobarbaric@gmail.com

6. ST. LOUIS – Župa sv. Josipa

2112 S. 12th Street
St. Louis, MO 63104
tel./faks: (314) 771-09-58
sjchurch@netzero.net

fra Stjepan Pandžić
župnik
s.pandzic@sympatico.ca

7. TROY – Župa sv. Lucije

200 East Wattles
Troy, MI 48098
tel.: (248) 619-99-10
faks: (248) 619-99-12
stlucy@sbcglobal.net

fra Filip Pavić
privremeni upravitelj
philpav@aol.com

8. WEST ALLIS – Župa sv. Augustina
6762 West Rogers St.
West Allis, WI 53219
tel.: (414) 541-52-07
faks: (414) 541-02-73
www.staugwaexecpc.com

fra Lawrence Frankovich
župnik
Lafranofm@aol.com

9. BEAUFORT (SOUTH CAROLINA)
70 Ladys Island Dr.
Beaufort SC 29907

fra Robert Galinac
vojni kapelan

KANADA

Pozivni telefonski broj 001

Župe

1. KITCHENER – Župa Sv. obitelji
180 Schweitzer Street
Kitchener, Ontario, N2K-2R5
tel.: (519) 743-71-21
faks: (519) 743-29-64

fra Miro Grubišić
župnik

2. LONDON – Župa sv. Leopolda Mandića
2889 Westminster Dr.

London, Ontario, N6N 1L7
tel.: (519) 681-84-72
faks: (519) 681-21-20

fra Zvonko Kutleša
župnik
zkutlesa@yahoo.ca

...

3. MONTREAL – Župa sv. Nikole Tavelića
4990 Place de la Savane
Montreal, Quebec, H4P-1Z6
tel.: (514) 739-74-97
faks: (514) 737-68-03

fra Tomislav Pek
župnik
tomislavpek@gmail.com

4. NORVAL – Hrvatsko franjevačko središte „Kraljica mira“
9118 Winston Churchill Blvd.
Norval, Ontario, L0P -1K0
tel.: (905) 456-32-03
faks: (905) 450-8771

hcentar@sympatico.ca; www.queenofpeacenorval.com

fra Marko Puljić
župnik
markopofm@gmail.com

fra Jozo Grubišić
župni vikar
fra.j.grubisic@progression.net

5. SAULT STE MARIE – Župa Majke Božje zaštitnice putnika
466 Second Line East

Sault Ste Marie, Ontario
P6B-4K 1
tel.: (705) 253-81-91

faks: (705) 253-88-04

fra Veselko Kvesić
župnik
vkvesic@hotmail.com

6. WINDSOR – Župa sv.

Franje Asiškog
1701 Turner Road
Windsor, Ontario, N8V-3J9
tel.: (519) 252-68-71
faks: (519) 252-69-42
francisofassisi@cogeco.net;
www.stfranciscroatian.com

fra Ljubo Branimir Lebo ml.
župnik
ljubo@cogeco.net

BRAĆA U MISIJAMA

KONGO

Pozivni telefonski broj 00243
(Kamina / Katanga / Congo)
c/o Procure don Bosco
Wespelaarsebaan 250
3190 Boortmeerbeek
Belgique

fra Ante Kutleša
misionar
tel.: 00243-995-325-590

fra Filip Sučić
područni gvardijan; misionar
sat. tel.: 00243-814-037-114
e-pošta: franciscains_croates@yahoo.fr

fra Pero Čuić
misionar
mob.: 00243-99-52-99-758

